

Solus pietas estimat. Osee. liij. b. Peccata populi mei comedet sacerdos: et ad iniquitatem subleuabunt aias eorum. **Barc.** xij. v. dicit. Deuorant domos viduarum sub obtentu prolixae orationis: **Ps.** vero deuorant sub obtentu nulli orationis sed violentia et aperte perditionis. Unde **Esai.** liij. c. Vos depasti estis vineam meam et rapina pauperum in domo via. **Dich.** liij. a. Audite principes iacob et duces domus israel: episcopus et archidiaconos dicit: qui violenter tollitis pelles de super eos. Contra tales pastores dicit **Eccl.** xxxiiij. b. Non auferunt pastores greges meos sed pascebant semet ipsos etc. **Zach.** xij. a. Pastores eorum non pascebant eis: et ego non parca illis. **ij.** **Dachab.** liij. c. Sacerdotes non sunt circa officium altaris dedit etc.

Qui accipient damnationem maiorem. Cap. XXI.

Respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gachophylacium diuites. Vidit autem et quandam viduam pauperculam mittentem era minuta duo. Et dixit: Vere dico vobis

quod vidua haec pauper plus quam omnes misit: Nam omnes hi ex abundantia sibi miserunt in munera dei: haec autem ex eo quod deest illi omnem victum suum quem s habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo quod bonis lapidibus et donis ornatum esset dixit: Haec quae videtis:

te idioma hebraei. **f.** **Omne** victum suum quem habuit misit. **Chrys.** Nullus dicat: non possum facere. **Potes.** Non es vidua illa pauperior: non es petro et iohanne rusticior. **Et. s.** **Zalata** sunt vniuersaeque virtus siue preeminentia siue in pecunia siue in doctrina siue in qualicumque tali negotio. **Et in fra.** **Mihil** ita est deo amicum sicut ad communem utilitatem viuere. **Itē Chrys.** **Do minus** ait: **Mōdū** de disti quantum illa quae duos obolos submisit neque dimidiū. **Idē** ronymus. **Non** quārum sed ex quāto deo fidertio dederis cōsi. **Derat** de. **Ben.** liij. a. **Resperit** deus ad abel et ad munera eius.

Tob. liij. b. Si multum tibi fuerit etc. **Eccl.** vij. a. Me dicas in multitudinem numerum meorum respicit deus etc. **Deut.** xxxij. e. **Mō** ne hō dedita sūt apud me etc. **Blo.** **In** iudicio pferēda **Job.** xliij. d. **Signasti** quasi in sacculo delicta mea. **Aboraliter:** **Vidua** est anima mūdo quōdam sociata per amorem: modo separata ab eo per contemptum: **Et** celebratū ē diuortium inter ipsos a summo potestate. **i.** **chriso:** et tā quasi mortuū sibi reputat: vt paulus **Gal.** vij. d. **Vidua** mūdus crucifixus est et ego mūdo. **De** hac vidua dicit **Job.** xliij. d. **Pauca** steriles et quae non parit. **i.** **carnem:** et viduae non benefecit. **i.** **animae.** **Eccl.** xxxv. c. **Mōne** lachrymae viduae ad maxillam eius descēdit: et exclamatio eius super deducentē eas. **i.** **sup** eū qui pascit steriles et ipsi non benefacit. **Duo** minuta quae ista vidua mittit in gachophylacium dei sūt affectus cōpassionis et effectus miseratōis. **Vel** sōbū et datū quod debent pauperibus: et aliqui plus valet bonū verbum quam magnū datum. **Eccl.** xvij. b. **Mō** ardozē etc. **Mōne** ecce verbū etc. **Eccl.** liij. a. **De** clina pauperi sine tristitia aure tuā: et redde debitū tuū: et rīde illi pacifice. **Haec** dicitur minuta si in humilitate sūt facta: et tūc deo sūt accepta et magna reputata. **Un** sequit.

Vere dico vobis: quod vidua haec etc. **Mystice:** **Vidua** est ecclesia: cuius maritus i. christus adhuc peregrinat in caelo. **De** quod dicitur in **Ps.** **Vidua** est benedictio benedicta. **Et** **Job.** xxx. b. **Cor** viduae solatur sum. **Duo** minuta quae ipsa ponit in gachophylacium sūt fides et operatio. **Al** dei et primi gemina dilectio: quae consideratio sui minuta sunt: sed in cōspectu dei magna sūt. **Itē** dicit **Matth.** vij. a. **Ne** sciat sinistra tua etc. **Alio** quoniam dñs non videt. **Dartinus** dedit dimidiā chlamydem: et dñs totā vestē sibi datā refert dicens: **Dartinus** adhuc carhecuminius hac me veste pterit. **Dysterius** satis patet in **Blo.** **Seq.** **Et** quibusdam dicentibus etc. **Secūda** pars in qua post oblationem et cōmendationem viduae in qua ecclesia gentium designatur: supponit templi destitutio futura: per quod synagoga reprobatio figurat: sic patet in **Blo.** **Et** hoc est: **Et** quibusdam dicentibus de templo quod bonis lapidibus et donis ornatum esset dixit: **Haec** quae videtis super plebe destruentur. **ij.** **Cor.** liij. d. **Haec** quae videntur temporalia sūt: quae autem non videntur aeterna sūt. **Vel** sic. **b.** **Haec** quae videtis: veniet dies

Et quibusdam dicentibus etc. **Aboraliter** autem destructio templi religionis et ecclesiae desolatio et detectio est: quae iam pro magna parte destructa est: **Non** quo ad lapidum et redditum multiplicationem: sed quo ad mox sanctitatem et fidem deuotionem. **Unde** **Chrys.** **Edificium** quidem templi stat: sanctitas autem cecidit. **Sed** templum hominum edificium lapidum est: templum dei cōgregatio electorum est. **Un.** **i.** **Cor.** liij. d. **Templum** dei sanctum est quod estis vos. **Et** quia hodie perlati et clerici fere omnes plus curant de lapidibus quam de animarum edificatione: ideo in breui ecclesia destruetur. **Unde** **Dich.** liij. d. **Sion** quasi ager arabitur: et hierusalem in acervum lapidum erit. **Et** hoc est quod dicitur: **Et** quibusdam dicentibus de templo quod bonis lapidibus et donis ornatum esset. **In** his duobus cōmendatur ornamentum

et ecclesiae. **i.** **magnitudine**

B **Matth.** 24. 82 **Marci.** 13. 2.

D **Aboraliter**

D **Mystice**

S **Secunda pars**

D **Aboraliter**

A **rd. 12. d.**
1. 6. odi

15. 6. a.

D **Aboraliter**

venient dies in quibus non relinquet lapis super lapidē qui nō destruat. Glo. De signis docet de tēpore nō putat intinādū. Act. j. a. Nō est vīm nosse tpa rē. Sic cōstrue. Venient dies in quibus non relinquet lapis sup lapidē / suple de oib' his / que / vos / hic / videtis rē.

Quadragesimoseculdo anno post passio- nem dñi factū est hā romanis.

Doraliter *

ecclesie. f. magnitudi- ne lapidum r multi- tudine reddituum. Unde ille bon' pze- latus dicit qui bene- scit edificare r reddi- tus multiplicare: r tō nō iam eliguntur epī scopi vel abbates / sed latomi et negociatores. Cōtra latomos pzelatos dicit Hier. xxij. d. Ue qui edificat domū suā nō in iusticia. i. in iusticia: qz panē pauperū mutat i lapides. Hī sūt peiores diabolō: qui dicit dño: Dic vt lapides isti panes fiant: Matth. iij. a. Contra negociatores / dicitur. ij. Timoth. ij. a.

Matth. 24. a.

Wemo militans deo rē. Ps. Qm non cognoui negociationē introibo in potentias domini: id est in pzelationes. Sed certe modo dicitur: nihil scit de bonis secularibus / ideo non esset bon' pzelatus. Et de hoc cōqueritur dñs / Osee. xj. d. Circū dedit me ephraim i negociatione sua r i dolo dom' israel. O r namēta vero ecclesie qb' multiplicādis r custodiēdis deberēt intēdere pzelati: sunt mozi honestas: fidei puritas: orationis deuotio: hospitalitas: doctrina: cōfessio: r huiusmodi. Lapi- des vero sunt bonę personę r religiose: quos nō solum quere- re / sed etiam magno precio emere deberēt pzelati: vt eas pos- sent in suis ecclesijs collocare. j. Petri. ij. a. Ipsi tāq' lapides vniū supēdicamini in domos spiritaluales. Apoc. xxi. c. Fun- damenta muri ciuitatis omni lapide precioso ornata: r singu- le portę erant ex singulis margaritis. Portę sunt pzelati: mar- garitę virtutes. a. Nō relinquet rē. Ruinā turriū r pa- latiorum clericorum minā dominus: qd r olim per prophe- ras pzedixerat. Amos. iij. d. Percutiam domū hēmalē rē. Esa. ij. c. Dies domini super omnes colles eleuatos. Sequi- tur. b. Interrogauerūt autem illum dicētes: Pre- ceptor rē. Beda. Quia laudāribus edificationes templi p- dixerat omnia destruenda: discipuli / sicut Marcus ait. xij. a. scz petrus r iacob' r iohannes r andreas separatim quērunt tēpus r signa p dicitę destructionis hierusalē: et fm Matth. xxij. b. signa vltimū aduentus ad iudiciū. Dominus autē si- gna exponēs / de tempore ambiguos relinquit: quia nouit id- ipsum expedire eis. Sed quia nouerat aī euerسیونē superue- nire in ecclesia pseudo / qui falso dogmatizarent et errores in ecclesia disseminarent / pzedicantes diem iudiciū iminere: ideo pzmouet r pzmunit dominus apostolos vt sibi pze caueant ne falsis errorum dogmatibus acquiescāt: quia primo pzece- det signa que ponūtur. Hoc est qd dicit: c. Preceptor quando hęc erunt: r qd signū cum fieri incipient: j. Cor. j. d. Iudei signa petūt r greci sapientiam. Quasi di- scipuli non solum signum destructionis templi / sed et con- summationis seculi quęsierunt: vt dicitur Matth. xxij. a. Sciebāt enim q tunc fiet omnibus plena remuneratio. Un- de Chrys. Omnibus laborantib' dulcis est finis: Viator lib- benter interrogat vbi est mansio: mercenarius frequēter com- putat quando annus completur: agricola semper tēpora mes- sis expectat: mulier pregnans semper de decimo mense cogi- tar: sic r serui dei libenter de cōsummatione requirunt: qz vbi est thesaurus tuus: ibi et cor tuum: Matth. vj. c. Job. vij. a. Sicut ceru' desiderat ymbra rē. Sed de malis r ociosis di- citur Amos. v. e. Ue desiderantibus diem domini: ad qd rē. d. Qui dixit: videte ne seducamini. i. ne quis pua- deat / quasi hęc mox sint futura. Chrys. Duo respondet: de fu- turo pzmouet quasi pzeclus deus: de presenti monet quasi benignus magister. Marci. xij. a. Videte ne qd vos seducat.

Ps. 70.

Wemo militans deo rē. Ps. Qm non cognoui negociationē introibo in potentias domini: id est in pzelationes. Sed certe modo dicitur: nihil scit de bonis secularibus / ideo non esset bon' pzelatus. Et de hoc cōqueritur dñs / Osee. xj. d. Circū dedit me ephraim i negociatione sua r i dolo dom' israel. O r namēta vero ecclesie qb' multiplicādis r custodiēdis deberēt intēdere pzelati: sunt mozi honestas: fidei puritas: orationis deuotio: hospitalitas: doctrina: cōfessio: r huiusmodi. Lapi- des vero sunt bonę personę r religiose: quos nō solum quere- re / sed etiam magno precio emere deberēt pzelati: vt eas pos- sent in suis ecclesijs collocare. j. Petri. ij. a. Ipsi tāq' lapides vniū supēdicamini in domos spiritaluales. Apoc. xxi. c. Fun- damenta muri ciuitatis omni lapide precioso ornata: r singu- le portę erant ex singulis margaritis. Portę sunt pzelati: mar- garitę virtutes. a. Nō relinquet rē. Ruinā turriū r pa- latiorum clericorum minā dominus: qd r olim per prophe- ras pzedixerat. Amos. iij. d. Percutiam domū hēmalē rē. Esa. ij. c. Dies domini super omnes colles eleuatos. Sequi- tur. b. Interrogauerūt autem illum dicētes: Pre- ceptor rē. Beda. Quia laudāribus edificationes templi p- dixerat omnia destruenda: discipuli / sicut Marcus ait. xij. a. scz petrus r iacob' r iohannes r andreas separatim quērunt tēpus r signa p dicitę destructionis hierusalē: et fm Matth. xxij. b. signa vltimū aduentus ad iudiciū. Dominus autē si- gna exponēs / de tempore ambiguos relinquit: quia nouit id- ipsum expedire eis. Sed quia nouerat aī euerسیونē superue- nire in ecclesia pseudo / qui falso dogmatizarent et errores in ecclesia disseminarent / pzedicantes diem iudiciū iminere: ideo pzmouet r pzmunit dominus apostolos vt sibi pze caueant ne falsis errorum dogmatibus acquiescāt: quia primo pzece- det signa que ponūtur. Hoc est qd dicit: c. Preceptor quando hęc erunt: r qd signū cum fieri incipient: j. Cor. j. d. Iudei signa petūt r greci sapientiam. Quasi di- scipuli non solum signum destructionis templi / sed et con- summationis seculi quęsierunt: vt dicitur Matth. xxij. a. Sciebāt enim q tunc fiet omnibus plena remuneratio. Un- de Chrys. Omnibus laborantib' dulcis est finis: Viator lib- benter interrogat vbi est mansio: mercenarius frequēter com- putat quando annus completur: agricola semper tēpora mes- sis expectat: mulier pregnans semper de decimo mense cogi- tar: sic r serui dei libenter de cōsummatione requirunt: qz vbi est thesaurus tuus: ibi et cor tuum: Matth. vj. c. Job. vij. a. Sicut ceru' desiderat ymbra rē. Sed de malis r ociosis di- citur Amos. v. e. Ue desiderantibus diem domini: ad qd rē. d. Qui dixit: videte ne seducamini. i. ne quis pua- deat / quasi hęc mox sint futura. Chrys. Duo respondet: de fu- turo pzmouet quasi pzeclus deus: de presenti monet quasi benignus magister. Marci. xij. a. Videte ne qd vos seducat.

Thessal. ij. a. Ne qd vos seducat: qm nisi venerit discessio: Multi enim: ante cōpletionem horum: Venient in nomine meo / dicētes: quia ego sum / chris' suple. Et dicentes quia tēpus: iudicij vel libertatis r pacis: b. Appropinquauit: quasi iam prope est. j. Job. iij. a.

Multi pseudo pbe- te extirunt in mūdū. Sap. iij. a. Multi- gena impioz multi- tudo non erit vtilis. Imminente excidio ciuitatis r etiā tem- pore apostoloz mul- ti fuerunt heretici et pseudoqui dixerunt se esse chrisos: r tē- pus libertatis ac diē ducamini. Multi em veniēt in noie meo / dicentes: qz ego sū: r tēpus appropinquauit. Nolite g ire post illos. Cū aut audierit' p'lia r seditioes nōlite terreri. Opōtet em p' mū h fieri: s nōdū stāti finis.

domini appropinquare: r multas alias falsitates. Cōtra quos disputat Ap'lo. ij. Thessal. ij. Quorum primus. i. maximus fuit simon magus: qui dicebat r in suis voluminibus reliquit scriptum: vt dicit Hieronym': Ego sum speciosus: ego sum paracletus: ego sum omnipotēs: ego dei omnia: ego sum ser- mo dei. Uñ Act. viij. b. Utr quidā noie simon / dicēs se eē ali- quem magnū: cui auscultabant omnes a minimo vsq' ad ma- ximum / dicentes: hic est virtus dei que vocatur magna: sicut apostol' dicebat chrisū dei virtutē r dei sapientiā. j. Cor. j. d. Refert etiā iosephus aliū simonē fuisse in campis legrael: qui pzedicabat se esse chrisum / r in p'imo liberaturū iudeā a tributo romano: um. Legit etiam q cū essent filij herodis romę r ibi disceptarēt de regno / erāt quattuor in iudea: quo- rum vnusquisq' se esse chrisū pzedicabat. Sic circa finem mū di erūt multi heretici: Multi dico r numero hominū r nume- ro heresū / plurimos seducēs: quoz princeps erit antichri- stus: sicut simon prim' fuit in primitiua ecclesia. Unde in ca- talogo heresum prima ponit simoniaca hēresis. Sed quare imminēte excidio ciuitat' r mūdū pullulāt hēreses: Chrys. Quando dom' incendio corripitur / omnes latrones surgūt et irruūt vt rapāt: sic quādo casus iudeoz specialiter vel chri- stianoz generaliter fieri cepit / omnes demones insurrex- runt per ministros suos quērentes qd perdant. Uñ Ps. Po- suisti tenebras r facta ē nox: in ipsa p'rasibūt oēs bestię siluę. Item hō circa mortē phantasias videt: sic r mundus in exitu suo multos patietur errores. Nolite ergo ire post il- los. i. acq'escere illis. Nō multi abibūt post illos. Uñ Marci xij. a. Multi veniēt in nomine meo r seducēt multos. Simō em multos seducit: Pauci em hodie sunt bñficiati nisi per si- monem: qz vel pzece carnali vel seruitio temporaliv'el inuitu sanguinis vel timore principis vel spe temporalis emolimen- ti. Item antichristus multos seducit. i. amor dignitatum chri- sto p'rar'. Christus em quęsitus ad regnū fugit: Job. vj. b. Quęsitus ad crucem r mortem se obrulit: Job. xvij. b. Am- bitios' ecōtrario. Chri' in vna psona duas vel tres naturas habuit: ambitio in vna substantia plures cōgerit psonas. j. Job. ij. c. Hic antichristi multi sunt. Cū aut audierit' rē. Beda. Hęc ad sram a passione dñi in iudea abūdaue- runt: qbus ne territi apli hierlm r iudeā deserāt admonēt: qz nō statim finis sed post quadragintaduos annos. Chrys. Nō pōt esse signū qd semp fuit in vsu: Nā bella hęc cozpalia semp fuerūt r erūt: loquit carnaliter de bello iudaico: spūaliter aut de bellis hereticoz in fine. Dicit ergo. Cum aut: ante ex- ciditū. Audieritis p'elia: que ad hostes. Nolite sedv- tiones: q ad ciues. Nolite terreri: quasi ne p' ista de iudea aufugiat' p' qdragintaduos ānos p'dicaturi. Opō- tet em primū hęc fieri. Amb. De signis docet de tēpe nō putans intinādū. Matth. xvij. a. Necessē est vt veniāt scādala. Sed nōdū stāti finis. i. final' euerسیون iudeę. Doralit'. Cū audierit' rē. Duo genera tēptationū tāgi h dñs. Bella sūt ad exteros hostes: seditioes ad domesticos ciues. Ho- stes exteri sūt heretici: ciues domesticī sūt falsi chrisiani. Nō- li fidē: isti mores ipugnāt: Signā aut dicit: Et si audieritis: non videritis

Doraliter

C

Doraliter

Doraliter

... dicitur illis... gema contra gentem... aduersus regnum... sua magna erit... solenne et famosa... de celo et signa ma... Zine dicitur illis... gema contra gentem... aduersus regnum... sua magna erit... solenne et famosa... de celo et signa ma... Zine dicitur illis... gema contra gentem... aduersus regnum... sua magna erit... solenne et famosa... de celo et signa ma...

non videritis aut senseritis. Audite enim preliorum non multum terret aut ledit: et sancti sine terrore et lesione suscipiunt siue sustinent temptationes. Unde Chrysostomus. In auditione seu corporali seu spiritualium preliorum imperterribiles manent: quia ea que sunt in mundo non possunt nocere eis qui sunt extra mundum: Sic qui est in tabernaculo sonum quidem tempestatis audit: ipse autem statum non sentit. Hoc est quod dicit Proverbia. xviii. a. Fugit impius nemine persequente: iustus autem quasi leo confidens absque terrore erit. Barthelemy.

Tunc dicebat illis: Surgent gens contra gentem: et regnum aduersus regnum: et terremotus magni erunt per loca et pestilentie et fames et terroresque de celo et signa magna erunt.

Tunc dicebat illis: Surgent gens contra gentem: et regnum aduersus regnum: et terremotus magni erunt per loca et pestilentie et fames et terroresque de celo: et signa magna erunt de celo: et fames et terroresque de celo: et signa magna erunt de celo. Signa ponit comunita destructionis hierusalem et consummationis seculi: quorum alia sunt de celo: alia et terra: alia ab elementis: alia ab hominibus. Verbigratia: **Surgent gens contra gentes: Et ecce signum ab hominibus. Et terremotus magni erunt: Et ecce signum a terra. Pestilentie et fames: Et ecce signum ab elementis. Terroresque de celo: Et ecce signum de celo.** Hec omnia fine seculi precedent: et destructione hierusalem preceserunt. Unde dicit Isaias. **Et imminet destructio hierusalem: stella similis gladio per annum pendit super hierusalem: et currus et equites armati in aere pugnantes: et vitula inter manus immolantis perierit agnum.** De huiusmodi etiam portentis legis. **ii. Dachab. v. a. Dicit autem Chrysostomus. qd non sunt omnia hec signa ad manifestationem: Nam bella corporalia semper fuerunt: et fames et terremotus. Nec potest esse signum rei future quod semper est in visus: quod nouum fit illud dicitur signum. Sic ergo fuit hierusalem corporalis que tam expugnata est: sic est et altera spiritualis: id est ecclesia christi: que temptatur quotidie et in fine temptabitur. Unde signa que dominus dicit: sunt spiritualiter intelligenda et carnaliter. Ergo ad verumque porrigite mentem qui audis. Dicit ergo. **Surgent gens contra gentem: laici contra clericos: canonici contra canonicos. Etia. iij. a. Corruet populus vir ad virum: unusquisque ad proximum suum: rutiluabitur puer contra senem: ignobilis contra nobile. Item Etia. ix. d. Unusquisque carnem brachij sui forabit: manasses ephraim etc. **Et regnum aduersus regnum. i. ecclesia contra ecclesiam: vel claustrum aduersus claustrum. Etia. xix. a. Eocurre facia egyptios aduersus egyptios: et pugnabit vir contra fratrem suum: et vir contra amicum suum: ciuitas aduersus ciuitatem: regnum aduersus regnum. Zach. viij. b. Diuisi omnes homines: unumquemque contra proximum suum. Osee. x. a. Diuisum est cor eorum etc. **Et terremotus. Etia. xliij. d. Agitatione agitabitur terra sicut ebrius: vomit enim peccatores. **Magni erunt per loca. Gregorius. Prius corda hominum et post elementa turbantur: ut cum rerum ordo confunditur: ex qua re tribulatio veniat monstratur. Terre commotio est a vera fide separatio: vel a bonis moribus alienatio. Primum est in hereticis: secundum in hypocritis. Vel certe terre commotio est ecclesie perturbatio: que fit per aduocatos: qui pacem ecclesie turbant. Eccl. xviii. b. Lingua tertia multos commouit et disperdit illos de gente in gentem. Et. i. c. Qui respicit illam non habebit requiem: nec habebit amicum in quo requiescat. ii. Paral. xv. b. Non erit pax egrediendi vel ingrediendi: sed terrores vndique in cunctis habitatoribus terrarum: Pugnabit enim gens contra gentem et ciuitas contra ciuitatem: quia dominus conturbabit eos in omni angustia: vos autem confortamini et non dissoluantur manus vestre: erit enim merces operi vestro. Apoc. viij. b. Accepit angelus thuribulum et impleuit illud de igne altaris: et misit in terram: et facta sunt tonitrua et voces et fulgura et terremotus magnus. Quattuor autem sunt que turbant ecclesiam dei modo. Heretici: schismatici: hypocrite: et aduocati. Proverbia. xxx. c. Per tria mouetur terra et quartum**********

quod sustinere non potest: Per seruum cum regnauerit: per stultum cum saturatus fuerit cibo: per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit assumpta: et per ancillam cum fuerit heres domini super. **Et pestilentie. i. mali exempli perniciosa: et erroris pestifera predicatio. Etia. v. d. Famem congregabo super vos: et**

Sed ante hec omnia iniicient vobis manus suas: et persequentur tradentes in synagogas et custodias: tradentes ad reges et presides propter nomen meum.

Terroresque de celo: unde deberet esse consolatio. Ecce omnia elementa quasi in vltione auctoris sui consurgunt. Sap. v. d. Pugnabit pro eo orbis terrarum. Sap. xvij. c. Vindex enim est orbis iustorum. **Et signa magna erunt. Glo. Constat hec omnia contigisse tempore iudice seditionis: ante vltimam puincie euerfione. Hec Glo. inuit ea que dicta sunt ad hanc fuisse post passionem dñi: que etiam erunt ante consummationem seculi. Chrysostomus. Quomodo facta est fames verbi in christiano populo: quomodo comprehenderunt eos pestilentie vitiorum: que facti sunt terremotus turbationum. Et infra. Hec quisque odio sunt patres nostri: hereses sunt. Et. i. Alij dicunt se neque manducare neque bibere sed pendere in aere: alij vestiti cilicis et circumdant catenis: socia sibi demonia commouentes: et quia gratia dei non habent: patrocinio demonum commendant. Et infra. Que ex parte non moueat antichristus faciens opera christi: et antichristiani officia explentes christiano: hec sursum sunt signa. i. in eis qui sunt sursum: id est supra alios. **Surgent gens contra gentem etc. Glo. Gregorius. Hec omnia et celo etc. Gregorius. Omnia que ad usum vite presentis accipimus: vertimus ad culpam: tranquillitatem humane pacis in vanam securitatem: peregrinationem terre per habitationem dileximus patrie: salutem corporum redigimus in vana vltiorum: vbertatis abundantiam non ad necessitatem carnis: sed ad peruersitatem intorsimus voluptatis: serenitatem aeris cogimus nobis seruire ad amorem delectationis terre. Iure igitur nos omnia ferunt: que simul subacta vitis nris seruebant: ut quot in mundo habuimus gaudia: tot postmodum sentiamus tormenta. Sap. xvij. d. Omnis creatura tibi factori deseruiens exarsit in tormentum aduersus iniustos etc. Infra. Ecce perturbatio hominum: que abusi sunt pace. Gen. xvij. d. Dic erit serus: manus eius pro ovis. Ecce respectus ire desuper: que in hoc ostendit deus iram: que mouebit terram que naturaliter est immobilis. Pestilentie: inegalitas corporum: pestis est morbus late peruagans omnes inuoluens: quasi a pastu noctuo herbe. Ecce inegalitas aeris. Sed nonne ex inegalitate aeris pueniunt pestes: quare que sic distinguit: Solutio: que sepe a diabolo veniunt. Mat. iij. a. Regni ciuitas sanguinis. Glo. Quandoque in morbo corporis flagellum diaboli sentit. Imminit enim aliquando non a natura elementorum: sed a diabolo pueniente: vel regni morbus: vel hydropis: vel labor calidus: et homini. Sequitur. **Sed ante hec omnia. Predixit dñs signa precedentia euerfionem iudee: hic ostendit causam. i. quia post mortem suam precones nominis sui impia crudelitate vexabant. Et hoc est: Sed ante hec omnia iniicient vobis manus suas et persequentur tradentes in synagogas et custodias: et ideo vos beati. j. Petri. iij. c. Quis est qui vobis noceat si boni emulatores fueritis: sed si quid patimini propter iusticiam: beati. Barthelemy. v. a. Beati estis cum vos oderint homines et persecuti vos fuerint. Sed non omnibus datum est hoc: scilicet pro christo pati per secutionem. Phil. i. d. Vobis donatum est pro christo non solum etc. **Tradentes ad reges et presides propter nomen meum. Barthelemy. x. c. Tradet frater fratrem in mortem et pater filium: et insurgent filij in parentes et morte eos afficiet: et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum: quod predicatis. Et quod est istud nomen quod predicatis: Gen. xxxij. g. Cur queris nomen meum********

24. a. 25. b.

immo: sunt turbant etc. m. d. c.

nomen meum quod est mirabile: Est enim tetragrammaton. Continget autem vobis in testimonium: Quasi vos sustinebitis huiusmodi pressuras: sed idipsum vobis erit in testimonium damnationis eorum: et exemplum bonorum. Damnationis inquam illorum qui vos persequuntur: vel eorum qui vos audire noluerunt: vel videntes imitari noluerunt. Afflictio enim iustorum: ut dicit Breg. bonis est in adiutorium: malis in testimonium: ut in dicitur: ut probi sine excusatione pereant: unde et plurimum bene viuendi capiunt electi. Zach. iij. c. Audi sacerdos magni: tu et amatores tui qui tecum sunt quia viri potentes vos estis. Vel Continget vobis in testimonium. i. propter testimonium veritatis: vel in testimonium meae charitatis et vestrae obedientiae et sollicitudinis: qui misi vos ad ipsos vocandos et noluerunt venire. Dicitur. vij. f. Misit ad vos oes seruos meos propheratas per diem: consurgens diluculo et mittens: et non audierunt me. Continget vobis in testimonium. i. quod non premeditari quemadmodum respondeatis. i. qualiter: vtrum ornate vel inornate: ne videamini testes subordinati a sensu carnis vel mundi. i. Cor. ij. a. Sermo meus et predicatio mea non in persuasibilibus humane sapientiae verbis: sed in ostensione spiritus etc. Contra hoc quod hic dicit Esa. xlv. d. Annunciate et venite et consiliamini simul. Glo. Et omnes per mundum euntes: idem annuncietis. Exo. iij. c. Ego ero in ore tuo. Unde sequitur hic. c. Ego enim dabo vobis os: id est verba. Esa. xlv. d. Ego sum qui loquor iustitiam etc. Matth. x. c. Dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini: non enim etc. Beda. Nolite terri: vos ad certamen acceditis: sed ego prestor: vos edicitis verba: sed ego sum qui loquor. Exo. xliij. d. Dominus pugnabit pro vobis: et vos tacebitis. Et sicut organum modulationem emittit secundum quod temperatur ab artifice: sic predicator loquitur secundum quod temperatur a christo. Esa. xvi. d. Venter meus ad moab quasi cithara sonabit: que non sonat nisi secundum quod temperatur. d. Et sapientiam: ut sapientia cordis os regat et doceat: et os sapientiam cordis alijs manifestet et communicet. Eccl. xxi. c. Os sapientis etc. e. Qui non poterunt resistere: verberibus: Et contradicere: verbis: omnes aduersarii vestri. Multi sunt aduersarii vere predicationis verbi dei: maxime autem detractores et luxuriosi. De primis Proverb. ix. b. Moli arguere de risorem ne oderit te. Ibidem: Qui erudit derisorius sibi iniuriam facit. De alijs Eccl. xxi. c. Audiuit luxuriosus et displicebit illi: et proiciet illud post dorsum suum. De vtrisque Matth. vij. a. Nolite sanctum dare canibus etc. Trade mini autem a parentibus et fratribus et cognatis et amicis: qui deberent iuuare et defendere. Hoc autem subditur ad exaggerationem pressurarum. Doletis? est enim ab eo supplicium pari a quo debuit accipere beneficium. Unde maior erit dolor quam si extranei hoc facerent. Ps. Si inimicus meus maledixisset mihi: sustinuissem vtrique etc. Tu homo vnam nimis etc. Beda. Maius tormentum est cum aliquis ab illis patitur de quibus presumebar: id est bene sperabar: quia cum damno corporis mala patitur amissa charitatis: id est propter damnum corporis quod sustinet: dolet de amissa dilectione consanguineorum. Mich. vij. a. Omnes in sanguine insidiantur: vir fratrem suum venatur ad mortem etc. Et. i. Nolite credere amico etc. Dicitur. ix. b. Omnis frater supplantas supplantabit et omnis amicus fraudulenter incedet. Sed quomodo est amicus si fraudulenter incedet: aut quomodo fraudulenter incedit si est amicus? Respondeo. Eccl. vi. b. Est amicus socius mensae et non permanebit in die tribulationis. b. Et morte afficiet ex vobis. Glo. quosdam. Ebr. yf. Facien-

B

Ps. 54

tes persecutiones: quomodo haec legere non erubescunt? Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Dominibus. i. humum sapientibus. Omnes amatores mundi odiunt christum et seruos eius: quia predicant contemptum mundi. Jaco. iij. a. Quicumque voluerit esse amicus huius mundi: inimicus dei constituitur. Ebr. yf. Dura vultus christi et fortitudo apostolorum: a gentibus habebat odio: ut iudei: a caesare abigebatur: ut seditionis: a iudeis lapidabatur: ut legum inimicus: contra apostolos omnes prestabant: princeps dux: idiora plebs: in finita milla iudeorum tunc ceperunt romani: et duodecim viros demini autem a parentibus et fratribus et cognatis et amicis et morte afficiet ex vobis. Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Et capillus de capite vestro non peribit. In patientia vestra possidebit animas vestras.

Inermes non superauerunt. Duo sunt necessaria docenti: ut si de sit dignus: scilicet ut diligatur ab his quos docet: et ut tempus sit liberum a tumultu: omnia autem tunc contraria fuerunt. Et capillus de capite vestro non peribit: id est quilibet particula que erit de veritate humane nature: Et est probatio quasi a minoribus. Vel aliter potest exponi: et erit metaphora. Capillus de capite vestro non peribit: Quia dura sunt que dixerat de afflictione: ideo hic subdit gaudium de resurrectione: quando fiet plena remuneratio. Est ergo sensus. Capillus etc. quasi non solum facta vestra et dicta deus remunerabit: sed nec modica cogitatio in vobis irremunerata remanebit. Unde Ps. Reliquie cogitationis diem festum agent tibi: id est modice cogitationes: ut dicatur reliquie a modicitate: non a paucitate. In patientia vestra possidebit animas vestras. q. d. haec predicta sustinebitis: sed in his: id est inter haec maxima patientia opus est. Unde in omnibus habere patientiam: quia in ea in possidebitis animas vestras: id est eritis domini et possessores animarum vestrarum: ut si anime vestre passionibus abhorreat: tamen eas rationis arbitrio regatis: et ad patientiam inducatis. Ro. ij. c. Testimonium reddente illis conscientia. Contra Glo. In illa die cogitationes accusabunt animas vel defendent. Non vtrique ille cogitationes que tunc erunt: sed que nunc sunt. Nota duae virtutes maxime sunt necessaries predicatoribus: scilicet sapientia et patientia. Nam per sapientiam respondet verbis: per patientiam verberibus. In his duobus interrogantur predicatorum: sicut et ipse dominus: Sap. ij. d. Contumelia et tormento interrogemus eum: Sic et tu. Haec enim sunt duae que date sunt mulieribus: id est ecclesie ut fugeret in desertum a facie draconis: Apoc. xij. d. Terruntamen quia patientia radix est et custos omnium virtutum: etiam sapientiae. Unde Proverb. xij. d. Qui patiens est multa gubernatur sapientia. Item Proverb. xix. b. Dicitur viri per patientiam nocetur: Ideo de ipsa dicit Glo. Breg. Patientia est radix et custos omnium virtutum. Contra: Immo fides vel humilitas. Solutio. Radix prima pars arboris est et infima: et arbozem firmam tenet ne cadat. Si des prima: humilitas secunda: patientia tertia. In patientia vestra possidebitis animas vestras: id est custodietis. Proverb. xv. d. Qui acquiescit increpationibus possessor est cordis. Breg. Dum nobis ipsis dominari discimus: hoc ipsum incipimus possidere quod sumus. Proverb. xvi. d. Delictor est patiens viro forti: et qui dicitur animo suo expugnatore viribus. Breg. Vera patientia est qui ipsum amat quem persequitur: Non tolerare et odisse non est virtus sed velamen furoris. Quantum lata mens fuerit per amorem: tantum erit et patiens per longanimitatem. Tantu persequitur quisque proximum: quantum amat ipsum. Dicitur. Tripliciter exercetur patientia. A proximo enim sustinemus persecutiones: damna et contumelias: Ab aduersario: septem: a domino autem flagella. Sine ferro esse martyres possumus si patientiam in animo seruamus. Sequitur. Et autem etc.

... Cum autem videtur... dam ab exercitu... tunc letore... in iudeis... tunc qui in regione... in mentem... ma si sum: ut imple...

Et erunt signa in sole et luna et stellis. Jobel. ij. g. Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguine. Esa. xliij. d. Erubescet luna et confundetur sol cum regnauerit dominus exercituum etc. q. d. confundetur ex rubore propter peccata vestra. b. Et in terris pressura gentium: hoc tempore antichristi.

Esa. 13. b. Jobel. 3. c. c. Mare confusione sonitus maris et fluctuum: quare mare confundetur. i. omnino peribit: et fiet cum fragore intensus.

a erunt signa in sole et luna et stellis: et in terris pressura gentium / pre confusio / ne sonitus maris et fluctuum:

uia patre et veni in mundum: et iterum relinquo mundum et vado ad patrem. Eccl. 1. a. Oritur sol et occidit et iterum ad locum suum reuertitur: ibique renascens gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem: iustitias vniuersa in circuitu pergit spiritus et in circulos suos regreditur. Ps. A summo celo egres-

sio eius: et occursum eius visus ad summum eius. De ista retrocessione solis: Esa. xxxviii. b. Reuersus est sol decem lineis per gradus

quos descenderat. Decem lineas quas descendens transierat sol sunt nouem ordines angelorum quos transiit: quia quodammodo illis se minorē fecit. Unus Ps. Dimisti enim paulominus ab angelis. Heb. ij. b. Eū qui modico quā angeli minorat est videmus Iesum propter passionē mortis gloria et honore coronatum. Decima linea est homo: visus ad quā descendit sol. Cant. ij. b. Ecce iste venit saliens in montibus: transiliens colles: En ipse stat post parietem. Secundū signum retrocessio- nis solis fuit egechijs: ad tria. scilicet ad salutem recuperandam: ad plem generandā: ad vitam prolongandā: ita erit et tibi si tu es egechijs. i. auxilium dñi. Vult enim dñs vt iuuenem cum ad salutē nostrā recuperandam et ad opera bona faciendā et ad vitam eternam habendā. Unde apł. 1. Cor. iij. b. Adiutores dei sumus. Hęc eadē signa quę in sole facta sunt: fiunt quotidie in luna. i. in ecclesia: et in stellis. i. in singulis fidelibus. Percuriuntur enim prius dolore in p̄tritione: deinde obscurantur pudore in cōfessione: inde stant perseverantes in satisfactione: et tūc demum retrocedūt redeūtes ad statum gratię pristinę. Item sol est p̄clatus: qui debet esse fons totius calozis et luminis. j. Machab. vj. c. Refulsit sol i clypeos aureos. i. p̄clatus in presbyteros: et resplenderūt montes ab eis. i. principes seculares: qui reuera resplēderēt si sol luceret: et clypei essent aurei. Luna est ecclesia sicut p̄clatus: stelle sunt clerici: terra sunt laici. In his quattuor dicit dominus quę erunt signa appropinquante mundi cōsumatione. Signū in sole ē obscuratio: in hoc notat imperitia p̄clatorum. Signum in luna est sanguis: in hoc notatur carnalis amor cōsanguineorum. Signum in stellis est casus in terram: in hoc significat auaricia clericorum. Signū in terra est pressura: in hoc notatur mutua oppressio laicorum. Primum est causa secundi: et tertii quarti: ideo quartum destruit tertium: et secundum primum. De duobus primis dicitur Jobel. ij. g. Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguine ante quę etc. De tertio dicitur Matth. xxiii. c. Stelle cadent de celo. De quarto dicit Esa. xxliij. d. Cōfractio confringet terra: cōmouebitur terra: p̄tritione cōteretur terra: agitatione agitabitur terra: quattuor inuit generatur barionū in mūdo. De oib⁹ p̄dictis quattuor dicit Apoc. vj. d. Fact⁹ est sol niger tanquā saccus ciliicinus: et luna tota facta est sicut sanguis: et stelle ceciderūt de celo sup̄ terrā: et ois mōs et insule de locis suis motę sūt et reges terrę. Cū igit hęc signa facta sint: quod restat nisi p̄parare se ad aduētū iudicis: dicit ergo. a. Et erunt signa in sole et luna et stellis et in terris pressura gentium. Triplex inuenit pressura et tribulatio generalis. Prima fuit tyrānoz cōtra martyres. Secūda hereticoz contra cōfessores. Tertia est aduocatoz cōtra simplices: de quibus dicit salomon Prover. xxx. b. Generatio quę p̄dentibus gladios habet. i. dentes per gladios: et cōmandat mortalibus suis vt comedat inopes de terra. Mt. ix. b. Docuerunt linguā suā loqui mēdaciū. Ps. Dissipa gētes quę bella volunt. Quarta erit tpe antichristi: p̄tra oēs: et maior alijs. Unus Dan. vij. a. Videbā in visione mea nocte: et ecce quattuor vēti cęli pugnabāt in medio mari: et quattuor bestię grādes ascēdebant de mari diuersę in se. Prima quasi leona: hęc est crudelitas tyrānoz. Secūda similis vīso: hęc est versutia hereticoz. Tertia quasi pardus: hęc est varietas et dolus aduocatoz. Quarta terribilis atq; mirabilis et fortis nimis: hęc est antichristus. c. Mare confusione sonitus maris. i. mundi. Esa. lvij. d. Impiū quasi mare feruens quod etc. Ps. Diribiles elationes maris etc. d. Et fluctuum. i. persecutionum.

Dystice.

Mystice. a. Et erunt signa in sole et luna. Sol christus est. De quo Malach. vii. a. Tobis timentibus nomen meū oriet sol iusticie et sanitas in p̄nis eius. i. in brachijs in cruce extēsis. Luna est ecclesia: quę a christo illuminat: vt luna a sole. Apoc. xij. a. Signū magnū apparuit in celo: mulier amicta sole. i. ecclesia informata christi p̄uersatione. Stelle sūt singuli fideles. Judic. v. c. Stelle manentes in ordine suo et cursu pugnauerūt contra sīsārā. In hoc sole christo quattuor signa leguntur fuisse. scilicet obscuratio: percussio: statio: retrocessio. Obscuratio solis fuit in verbi incarnatione: tūc enim quasi sol sub nube latuit: et ita quōdammodo obscuratus fuit. De quō Apoc. vj. d. Sol factus est niger tanquā saccus ciliicinus. Dicitur autem saccus: quia deus pater omnes thesauros suos recondidit in eo: sicut bon⁹ mercator in vili sacco reponit merces suas preciosas. Ciliicinus autem dicitur: propter vitę asperitates et vilitates assumptas. De quo dicitur in Ps. Conscidisti saccum meū: nō solū aperuisti sed etiā cōscidisti: vt thesauri in eo absconditi et aromata tibi reposita largiter effunderēt nobis. Istum saccum consuerunt angelus et maria et ipse christus. Primum punctum fecit angelus dicens: Ave gratia plena. Secundum addidit maria respondens: Quomodo fiet istud. Tertium superaddidit angelus quasi acum reddens marię. Spiritus sanctus superueniet in te et virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Et ipsa illi acū reiciens: apposuit quartū dicens: Ecce ancilla domini: fiat mihi sicut verbum tuū. Et statim dominus apposuit manū vniens sibi saccū humanitatē: et confusus est saccus. Unde Job. xvj. c. Saccum confui super cutem meam. Nō dicit sui: sed confui. i. inseparabilis mihi vniui. Dicitur enim nec a corpe in sepulchro: nec ab anima separata est in limbo. Percussio solis fuit in christi passione. De qua Esa. liij. c. Propter scelus populi mei percussi eum. Sunt autem in christo tria: scilicet deitas: anima: caro. Deitas nō fuit percussa: nec anima gladio: licet dolore: sola caro gladio fuit percussa: et ita quasi tertia pars solis fuit percussa. Unde Apoc. viij. d. Percussa est tertia pars solis et tertia pars lune et tertia pars stellarum. Statio solis fuit in cruce: vbi christus affixus stetit perseveranter propter tria: scilicet vt plene de hostibus triumpharet. Unde Josue. x. c. Sol contra gabaon ne mouearis: et luna contra vallem haillon: steteruntque sol et luna donec videret se gens de inimicis suis. Item stetit sol vt deum patrem placaret et nos ei reconciliaret. Unde Ps. Dixit deus vt disperderet eos si nō moyses electus eius etc. Sed quomodo stetit si contractus fuit: aut quomodo contractus fuit si stetit? Sed stetit in diuinitate: contract⁹ in humanitate. Item stetit sol vt diem duplicaret. i. diē gratię diē glorię cōtinuaret. Josue. x. c. Stetit sol in medio cęli. i. in aere pendens: et nō festinauit occumbere spacio vnius diei: et nō fuit antea et postea tam longa dies. Ps. Ordinatione tua perseverat dies. Et alibi. Annunciate de die in diem salutare eius. Quartum signū solis fuit retrocessio: hoc fuit in resurrectione et ascensione: quā do christus ad patrem rediit vnde venerat. Job. xvj. f. Exi

Ps. 29.

Ps. 105.

Ps. 118. Ps. 95.

Ps. 11.

Ps. 11.

Ps. 107.

Ps. 91.

Arescentibus hominibus pre timore et expecta-
 tione que superueniet vniuerso orbi. Ariditate appel-
 lat obfuscatione et terrore: qua imminente iudicii articulo singu-
 li obstupescunt et turbantur. Beda. Doctore tempore antichristi: qui
 erit tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi neque fiet: ut
 dicitur Matth. xxj. b. **C** Nam virtutes celorum moue-
 buntur. i. horrebunt. Quia sicut aliquis manens in supercilio mon-
 tis si vicum vel ciuitatem aliquam viderit perire incendio vel abso-
 beri terre hiatus natu-
 raliter horret: licet ra-
 tione non possit ascendere:
 ita etiam electi viden-
 tes sub se reprobos
 cruciari naturali quo-
 dam horrore moue-
 buntur. Hieronymus
 Quid faciet virgula
 deserti: ubi concurritur cedrus paradisi: Vel etiam Beda.
 Virtutes celorum. i. angelice potestates tremunt: id est
 mirantur aduentum eius. Unde Job. xxvj. c. Columne celi
 contremiscunt etc. Chrysostomus. Si rex terrenus processurus con-
 tra aliquem expeditionem mandat in populo: dignitates om-
 nes mouentur: exercitus excitatur: tota ciuitas feruet: quanto
 magis rege celesti erurgenti iudicare viuos et mortuos: an-
 gelice virtutes commouentur: terribiles ministri: terribilio-
 rem dominum precedentes: cherubin et seraphim preparatur
 ad sedem viuos: et rationalis thronus: nec enim potest esse res
 mortua que baiulat vitam. Ante ipsum pro candelabris fulgu-
 ra viua procedunt: et pro tubis horrenda tonitrua. Vere ma-
 gna vox: cui omnia obediunt elementa: que petras scindit: in-
 feros aperit: vincula mortis dirumpit etc. Item Chrysostomus. Nec
 tibi erit resistendi virtus: nec fugiendi facultas: nec penitentiae
 locus: nec satisfactionis tempus: ex angustia omnium rerum nihil re-
 manet nisi luctus: Matth. xxiiij. Zach. xij. d. Plagetur terre
 familie. Tunc neque diuitie diuitibus: nec parentes pro parentibus
 intercedunt: nec angeli sicut solebant pro hominibus faciunt
 verbum: quia non recipit natura iudicii misericordiam. **D**
Et tunc videbunt filium hominis venientem ad iu-
 dicium: in nube. i. in glorificata carne. Daniel. vii. d. Aspi-
 ciebam in visione noctis: et ecce cum nubibus celi etc. Esa. xlix. a.
 Ascendet dominus super nubem leuatum. Vel in nube. i. cum angelorum
 et sanctorum multitudine: qui venient cum eo ad iudicium Esa.
 liij. c. Dominus ad iudicium veniet cum senioribus populi sui et pnci-
 pibus etc. Proverb. xxxi. c. Mobilis in portis vir etc. quando se-
 derit cum senatoribus terre. Vel in nube. i. in aere ubi stans
 iudicabit habens secum signa victoriae. i. clauos lanceam et co-
 ronam et crucem. Unde Chrysostomus. Lux apparebit sole lucidi-
 or existens: et non erit necessitas tunc accusationis: cum vide-
 rint crucem et ipsum christum habentem in corpore suo testi-
 monia passionis: ut impleatur illud Zach. xij. d. Aspiciet ad
 me quem confixerunt. **E**t cum potestate magna et
 maiestate: qui primo venit cum humilitate magna et infir-
 mitate: et ita qui se humiliat exaltabitur: ut dicitur. 3. xviij. c.
 Esa. ij. d. Incuruabitur omnis sublimitas hominum: et hu-
 miliabitur altitudo virorum: et eleuabitur dominus solus in
 die illa: et idola penitentium conterentur. Tunc cognoscetur domi-
 nus iudicia faciens: qui nunc ignoratur iniuriam patiens: di-
 citur beatus Bern.

118. 3. 6.
 118. 4. 6.
 118. 13. 6.

parte. Job. xxvj. c. Columne celi contremiscunt et pauent ad
 nurum eius. Matth. xxiiij. b. Nisi breuiati esset dies illi etc. Se-
 quitur. **H**is autem fieri etc. Sermo est ad electos: quasi
 erigite corda vestra tanquam securi: quia post mundi ruinam seque-
 tur beatitudo vestra. Et est etiam exhortatio bonorum et conso-
 latio: ut cum viderit mala mundi crebescere: erigant capita. i.
 intentione et consideratione ad finem: ubi fiet eis eterna et plena
 remuneratio pro modica et breui sustententia tribulationum. ij.

potestate magna et maiestate.
His autem fieri incipienti-
 bus respicite et leuate capi-
 ta vestra: quoniam appropin-
 quat redemptio vestra. Et di-
 xit illis similitudinem: Videte

Cor. iij. d. Id quod
 in presenti est momē
 taneū et leue tribula-
 tionis nostre supra
 modum etc. Apoc.
 xxij. c. Tempus pro-
 pe est: ecce venio cito
 et merces mea mecū
 est reddere unicuique
 secundum opera sua. Et hoc

F

est: **H**is autem quae dicta sunt: **F**ieri incipientibus: respicite
 ea quae sunt et finem eorum. **E**t leuate ad deum remuneratores et
 liberatores: **C**apita vestra. i. cogitatione et intentione. Heb.
 xij. a. Curramus ad propositum nobis certamen aspicientes in aucto-
 rem fidei et consummatorem iesum. Item in eodem. Recogitate eum qui ta-
 lem sustinuit aduersus semetipsum a peccatoribus traditionem:
 ut non fatigemini animis vestris deficientes. **Q**uoniam appro-
 pinquat redemptio vestra. Ipsa enim mala quae hic sustinemus
 propter christum sunt redemptio nostra: et ad hoc mittit ea dominus nobis
 ut per illa nos redimamus. Ps. Redemptionem misit dominus populo
 suo. Sicut dicitur: non alieno: quia non omnibus sed amicis et familiaribus
 mittuntur erenta. Sequitur. **E**t dixit illis similitudinem:

Ps. 110.

Videte etc. Sub exemplo arboris docet cognoscere aduentum
 consummationis. Nam sicut productio foliorum et fructuum signum est
 vicinis estatis: ita commotio preliorum et heresum indicium
 est propinque consummationis. Item ruina mundi signum
 erit proxime beatitudinis. Et bene ruina mundi fructui com-
 paratur: quia fructus est bonorum. Chrysostomus. Sicut homo cir-
 ca mortem patitur phantasias: sic mundus in exitu suo multos
 patietur errores. Unde Matth. xxiiij. a. Videte ne quis vos
 seducat: multi enim venient. Dicit ergo. **V**idete ficulne-
 am et omnes arbores cum producant iam se fructum: scitis quoniam prope est estas. Chrysostomus. Quae est haec si-
 militudo: Ficus boni verni temporis temperamento uolue-
 rit ad folia: ecclesia autem cogitur miserabiliter ad mortem.
 Solutio. Non reuertit ad afflictionem temporalem: sed ad p-
 sectum animarum in conditatis exemplum. **A**byssice: Per ar-
 bores significantur homines. Unde et homo anthropos di-
 citur. i. arbor conuersa: habens sursum radices. i. cogitationes et
 desideria fixa in terra uiuentium: quod significatur per capillos
 qui superius in capite sunt quasi radices arborum. Unde om-
 nes homines sunt arbores paradisi naturaliter: ubi enim pri-
 mo plantati fuerunt. Sed adam et eua quasi insipientes hortu-
 lani de illa terra fertili: de illo horto irriguo nos eradicauerunt
 et plantauerunt in hac terra sterili et arida: id est in mundo: et
 ideo fructus acerbus est et modicus. Sap. iij. a. Adulteri-
 ne plantationes non dabunt radices altas: nec stabile firma-
 mentum collocabunt: etsi in ramis in tempore germinauerint
 infirmis posita a vento commouebuntur: et a nimietate ven-
 torum eradicabuntur. Confringentur enim rami inconsum-
 mati et fructus illorum inutiles et acerbi ad manducandum et
 ad nihilum apti. Per ficulneam vero quae sola nominatim ex-
 primitur: significatur doctor theologicus: Et hoc triplici ratio-
 ne. Primo: quia folia fici viridia sunt et ad similitudinem hu-
 manae manus formata: sic verba doctoris theologici semper
 videntur spiritualitate et veritate: quia nihil terrenum/nihil fal-
 sum est in eis. Nam qui de terra est de terra loquitur: qui au-
 tem desursum venit super omnes est: Job. ij. d. Sunt etiam
 humanis manibus similia: quia quod dicunt faciunt. Osee. x. a.
 Uitis frondosa israel: fructus adaequat est ei. Si ita esset in om-
 nibus: tunc fructus eorum essent in cibum aliorum et folia in medi-

Abyssice

Ps. 9.

Ps. 92.

Ps. 101.

Ps. 32.

Ps. Eleuauerunt flumina fluctus suos etc. **A**rescen-
 tibus etc. i. ab humore gratiae deficientibus. Ps. Quia dese-
 cerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut cremum arue-
 runt: Percussus sum ut fenem et aruit cor meum etc. **Q**uae
 superuenient vniuerso orbi. Jaco. v. a. Agite nunc di-
 uites: plorate vultates in miseris vestris quae aduenient vobis.
Nam virtutes celorum mouebuntur. Virtutes
 celorum possunt dici predicatores: Juxta illud Ps. Verbo
 domini celi firmati sunt etc. Et haec virtutes tempore antichristi
 mouebuntur. i. timore mortis a fide recedent pro maiori

cliam: Juxta qd dicitur Eccl. xlvij. c. Non defluet ex eo fo- lium etc. Nunc aut abundat folia in ficibus: et fructus nullus est. Unde Matth. xxiij. a. Sup cathedram moysi etc. Dicitur enim et non faciunt. q. d. folia habet viridia sed fructum putri- dum aut nullum. Folia aut retinet: vt faciat inde sibi perigomata ad regeda pudenda:

sicut dicit Gen. iij. b. Cu cognouissent etc. Secundo qz ficus ex quo incipit fructi- ficare non cessat usqz ad hyemem: Sic theo- logus usqz ad mortem. Ps. 103. Ps. Exhibet ho ad op suu etc. Tertio: qz ficus cu bona est optima est: cu mala e pessima est. Unde

Matth. xxiij. b. Quid tu vides hieremia: Et dixi. Ficus bo- nas: bonas valde etc. Quartam rationem ponit: Chrysostomus dicens. Si cur impossibile est arborem iuxta viam fructus usqz ad matu- ritatem seruare: sic difficile est hominem iuxta mundum viuere iusticiam immaculatam usqz ad finem tenere. Recede ergo de via: et platur in loco secreto. Vnde Matth. xxij. b. Videtis iesus fici arborem vnam secus viam etc. Possent autem dice- re doctores theologici: qz ideo no faciunt: qz iesus maledixit ar- borem. Ideo dicit ibi Chrysostomus. No qz maledixit arborem: ideo fructu no dedit: sed quia no dabat fructum: ideo maledixit ei.

Audere no solu audite. b. Ficulnea doctore theologu.

Et omnes arbores. i. omnes homines. **C**u pdu- cunt. i. procul ad alioru informatione ducunt. **Q**uaz: qz tem- pus faciendi est. **E**t se: no solum ex alijs: vt faciunt hypo- crite. **F**ructus: bonorum operum: per que venit ad eter- nam fructuonem. **S**citis. i. scire potestis: **I**uonia prope est estas. i. futurum seculum: in quo cum deo regnetis: quando erit plena serenitas: quia tunc transibunt nubila me- ro- ris et doloris et laboris quo ad bonos: qui hic quasi in hyeme tempestatem et pluuiam atqz grandines persecutionis patiunt.

Apost. xxi. a. Absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorum: et mors non erit ultra etc. **E**sa. xxxv. c. Et auferet domi- nus deus omnem lachrymam ab omni facie etc. Illi autem qui hic habent estatem terre: transibunt in hyemem perpetuam. Talis em e natura temporis: vt hyemi succedat estas: et esta- ti hyems. Gen. viij. d. Estas et hyems: nox et dies no requie- scunt. Sup. vi. d. Et vobis diuitibus qui habetis hic conso- latione viam. Sequit. **I**ta et vos cu videritis hec fieri. i. prelia: terremot: signa solis et lune et stellarum: hoc est ficulneq vestre atqz arborum fructificationem. **S**citote quoniam prope est regnum dei. Unde certi et patien- tes expectate que dico vobis. Sed de quo regno dei dicitur: Est em triplex regnu dei. i. sacra scriptura: gratia: gloria. Sa- cra scriptura dicitur regnum dei: quia docet regnare: id est re- gere regnum anime ad honorem dei. De hoc dicit Matth. xxij. d. Auferetur a vobis etc. Item gratia dicitur regnum dei: quia facit regnare: De quo dicit. 3. xviij. e. Regnum dei intra vos est. Item gloria dicitur regnu dei: quia in ea regnat om- nes ad honorem dei. De qua dicitur Matth. liij. c. Agite pe- nitentiam: appropinquabit em regnu dei. De quolibet isto- rum potest intelligi qd dicitur hic: specialiter tamen de tertio.

Amen dico vobis: quia non preteribit genera- tio hec. i. genus humanum de mortalitate ad immortalita- tem. **D**ei: id est omne genus iudeorum: qd non deficiet donec veniat dies iudicij. Et hoc est. **N**onec omnia fiant. i. que dicta sunt compleantur. Chrysostomus. Duplex est generatio. Una facientia mala. Prouerb. xxx. b. Generatio que patri suo maledicit: et qz matri sue no bndicit etc. Matth. xij. c. Se- neratio praua et adultera signu querit etc. Alia patetium ma- la. Ps. Hec est generatio querentium eum etc. De vtraqz di- citur Eccl. j. a. Generatio preterit et generatio aduenit etc.

Ps. 103. Ps. Exhibet ho ad op suu etc. Tertio: qz ficus cu bona est optima est: cu mala e pessima est. Unde

Matth. xxiij. b. Quid tu vides hieremia: Et dixi. Ficus bo- nas: bonas valde etc. Quartam rationem ponit: Chrysostomus dicens. Si cur impossibile est arborem iuxta viam fructus usqz ad matu- ritatem seruare: sic difficile est hominem iuxta mundum viuere iusticiam immaculatam usqz ad finem tenere. Recede ergo de via: et platur in loco secreto. Vnde Matth. xxij. b. Videtis iesus fici arborem vnam secus viam etc. Possent autem dice- re doctores theologici: qz ideo no faciunt: qz iesus maledixit ar- borem. Ideo dicit ibi Chrysostomus. No qz maledixit arborem: ideo fructu no dedit: sed quia no dabat fructum: ideo maledixit ei.

Audere no solu audite. b. Ficulnea doctore theologu. **E**t omnes arbores. i. omnes homines. **C**u pdu- cunt. i. procul ad alioru informatione ducunt. **Q**uaz: qz tem- pus faciendi est. **E**t se: no solum ex alijs: vt faciunt hypo- crite. **F**ructus: bonorum operum: per que venit ad eter- nam fructuonem. **S**citis. i. scire potestis: **I**uonia prope est estas. i. futurum seculum: in quo cum deo regnetis: quando erit plena serenitas: quia tunc transibunt nubila me- ro- ris et doloris et laboris quo ad bonos: qui hic quasi in hyeme tempestatem et pluuiam atqz grandines persecutionis patiunt.

Apost. xxi. a. Absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorum: et mors non erit ultra etc. **E**sa. xxxv. c. Et auferet domi- nus deus omnem lachrymam ab omni facie etc. Illi autem qui hic habent estatem terre: transibunt in hyemem perpetuam. Talis em e natura temporis: vt hyemi succedat estas: et esta- ti hyems. Gen. viij. d. Estas et hyems: nox et dies no requie- scunt. Sup. vi. d. Et vobis diuitibus qui habetis hic conso- latione viam. Sequit. **I**ta et vos cu videritis hec fieri. i. prelia: terremot: signa solis et lune et stellarum: hoc est ficulneq vestre atqz arborum fructificationem. **S**citote quoniam prope est regnum dei. Unde certi et patien- tes expectate que dico vobis. Sed de quo regno dei dicitur: Est em triplex regnu dei. i. sacra scriptura: gratia: gloria. Sa- cra scriptura dicitur regnum dei: quia docet regnare: id est re- gere regnum anime ad honorem dei. De hoc dicit Matth. xxij. d. Auferetur a vobis etc. Item gratia dicitur regnum dei: quia facit regnare: De quo dicit. 3. xviij. e. Regnum dei intra vos est. Item gloria dicitur regnu dei: quia in ea regnat om- nes ad honorem dei. De qua dicitur Matth. liij. c. Agite pe- nitentiam: appropinquabit em regnu dei. De quolibet isto- rum potest intelligi qd dicitur hic: specialiter tamen de tertio.

Amen dico vobis: quia non preteribit genera- tio hec. i. genus humanum de mortalitate ad immortalita- tem. **D**ei: id est omne genus iudeorum: qd non deficiet donec veniat dies iudicij. Et hoc est. **N**onec omnia fiant. i. que dicta sunt compleantur. Chrysostomus. Duplex est generatio. Una facientia mala. Prouerb. xxx. b. Generatio que patri suo maledicit: et qz matri sue no bndicit etc. Matth. xij. c. Se- neratio praua et adultera signu querit etc. Alia patetium ma- la. Ps. Hec est generatio querentium eum etc. De vtraqz di- citur Eccl. j. a. Generatio preterit et generatio aduenit etc.

Celum aerium: de quo Matth. xij. a. Volucres celi etc. non estherum. **E**t terra transibunt. Beda. In nouabuntur deposita priori forma: permanente autem sub- stantia. Unde dicitur: Terra in eternum stat: Eccl. j. a. **E**sa. lxxv. c. Ecce ego creo novos celos et nouam terram: et non erit

in memoria priora. **A**post. xxi. a. **V**idi celu nouu et terra noua: **P**rimu em celi et prima terra abiit. **P**etri. iij. c. **C**elos nouos et nouam ter- ram et promissa ipse expectamus etc. **V**erba autem mea non transibunt. **R**ab. **S**ine effectu copletionis. **A**ug. **S**ermo dei qui no transibit: sententias exprimit permanetes. **A**n- de Matth. v. b. **U**num tota aut aper vnus non preteribit a le- ge etc. **H**omine autem celi et terre omnem creaturam intelligit dominus. **S**ed hec duo ponit: quia p ceteris in rerum vni- uersitate magis stabilla et durabiliora videtur: ea tamē dicit transitura: que autem nunq sunt nisi in transitu: id est verbal- hec dicit non transitura. **V**erba enim non sunt postq per- fecta sunt: et ita non sunt nisi du trāseūt: id est du adhuc imper- fecta sunt. **E**rgo quasi per antithesim insinuat: quia qd in teru vniuersitate videtur durabilius: respectu eternitatis quasi mo- mentaneu est. **E**t e conuerso quod apud homines transitoriu- um siue momeraneum videtur: fixum est et firmum apud de- um. **N**ec tamē intelligendum est de verbis ipsis: qd dicitur: no transibunt: sed de intellectu verborum: qz non transibit incom- pletus: sicut etiam dicit Aug. **C**hris. **Q**uia celi et terra ad ministerium vestrum facta sunt: verba autem mea ad guber- nationem vestram. **P**s. **I**n eternum domine permanet ver- bum tuum. **S**equitur. **A**tendite autem vobis. **B**eda. **S**i medic vobis diceret: attendite ne quis de succo illi ber- be auidi sumat: qz mor moriet: nonne morte vitaretis: **N**unc iubet saluator custodiam animaru et corporum: et non curatis: maior infantia esse no potest. **N**e forte. **L**ibertate arbi- trij notat. **G**rauetur corda vestra. **N**on dicit: cor- pora: qz aliquando grauat corpus: ppter cibi grossitiem: no propter vitium comedentis. **I**n crapula. **E**cc. xxxvij. d. **P**ropter crapulam multi perierunt: qui autem abstinentes est adijcet vitam. **E**t ebrietate. **P**rouerb. xx. a. **L**uxurio- sa res vinum et tumultuosa ebrietas. **E**t curis hui vite. **E**t per hec duo tangunt que dicit Matth. xxiij. b. **S**ate ne fuga vestra fiat hyeme: hoc quatū ad crapulam: vel sab- bato: hoc quatū ad curas huius vite. **L**eb. xij. b. **O**ptimu est gratia stabilire cor: non escis: que no etc. **P**hil. iij. d. **D**uo- rum deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

in memoria priora. **A**post. xxi. a. **V**idi celu nouu et terra noua: **P**rimu em celi et prima terra abiit. **P**etri. iij. c. **C**elos nouos et nouam ter- ram et promissa ipse expectamus etc. **V**erba autem mea non transibunt. **R**ab. **S**ine effectu copletionis. **A**ug. **S**ermo dei qui no transibit: sententias exprimit permanetes. **A**n- de Matth. v. b. **U**num tota aut aper vnus non preteribit a le- ge etc. **H**omine autem celi et terre omnem creaturam intelligit dominus. **S**ed hec duo ponit: quia p ceteris in rerum vni- uersitate magis stabilla et durabiliora videtur: ea tamē dicit transitura: que autem nunq sunt nisi in transitu: id est verbal- hec dicit non transitura. **V**erba enim non sunt postq per- fecta sunt: et ita non sunt nisi du trāseūt: id est du adhuc imper- fecta sunt. **E**rgo quasi per antithesim insinuat: quia qd in teru vniuersitate videtur durabilius: respectu eternitatis quasi mo- mentaneu est. **E**t e conuerso quod apud homines transitoriu- um siue momeraneum videtur: fixum est et firmum apud de- um. **N**ec tamē intelligendum est de verbis ipsis: qd dicitur: no transibunt: sed de intellectu verborum: qz non transibit incom- pletus: sicut etiam dicit Aug. **C**hris. **Q**uia celi et terra ad ministerium vestrum facta sunt: verba autem mea ad guber- nationem vestram. **P**s. **I**n eternum domine permanet ver- bum tuum. **S**equitur. **A**tendite autem vobis. **B**eda. **S**i medic vobis diceret: attendite ne quis de succo illi ber- be auidi sumat: qz mor moriet: nonne morte vitaretis: **N**unc iubet saluator custodiam animaru et corporum: et non curatis: maior infantia esse no potest. **N**e forte. **L**ibertate arbi- trij notat. **G**rauetur corda vestra. **N**on dicit: cor- pora: qz aliquando grauat corpus: ppter cibi grossitiem: no propter vitium comedentis. **I**n crapula. **E**cc. xxxvij. d. **P**ropter crapulam multi perierunt: qui autem abstinentes est adijcet vitam. **E**t ebrietate. **P**rouerb. xx. a. **L**uxurio- sa res vinum et tumultuosa ebrietas. **E**t curis hui vite. **E**t per hec duo tangunt que dicit Matth. xxiij. b. **S**ate ne fuga vestra fiat hyeme: hoc quatū ad crapulam: vel sab- bato: hoc quatū ad curas huius vite. **L**eb. xij. b. **O**ptimu est gratia stabilire cor: non escis: que no etc. **P**hil. iij. d. **D**uo- rum deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

deus venter est etc. **C**or. vj. c. **E**sa. ventri etc. **C**or. viij. c. **E**sa. nos no comendat deo. **R**o. xij. d. **N**on in come- sationibus. **R**o. xij. c. **N**on est regnum dei esca et potus. **R**o. xvj. c. **I**ntiusmodi christo domino non seruiunt: sed ven- tri suo. i. archidiacono. **E**t superueniat in vos re- petina dies illa. **A**ug. **E**t illi q sine habet luxurie quan- do et vite. **T**heffal. v. a. **C**um dixerint pax etc. **E**cc. xxvi. c. **I**n terra sedebit et attoniti sup repentino casu. i. animi. **T**anquam laqueus em. i. insperatus et perpetuo retinens qd semel cepit. **D**iere. xlvij. g. **P**auor et fouea et laqueus etc. **S**uperueniet in omnes: quibus placet ille: cebre bulus mundi. **Q**ui sedet super facie omnis terre. **E**t q sit isti sedetes: **E**cc. j. d. **D**uas gentes odiuit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte seir: et philistim: et stultu populu q habitat in sychimis. **A**post. xvi. b. **Q**uintus angelus effudit phiala suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosu: et comandauerunt lin- guas suas. **Q**uidam theologu sunt in celo scripture: vt capi- ant terram intelligendo. i. facile. **P**s. **P**osuerunt in celu os suu etc. **V**igilate itaq

La... **V**igilate itaq... **P**s. 74...

vigilando impetrent. Job. xxiij. a. Quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum vigilantes ad praedam praeparant panem liberis. i. subditis. Ad vigilandum h modo nos admonet dominus Barc. xij. d. Vigilate: nescitis enim quando dominus veniat: sero an media nocte an gallicantu an mane. I. an in senectute: an in iuuetute: an in adolescentia: an in puericia me cum venerit repente inueniat vos dormientes: Quod autem vobis dico: omnibus dico: vigilate. Ad hanc etiam nos inuitat quod dicitur Job. xxx. c. in persona cuiuslibet nrim: Qui me comedunt si dormierunt. Quod enim dormire possunt qui assidue comedunt: Exemplum de arboze cuius radice corrodiebant duae bestiae: vna alba et altera nigra. i. dies et nox: et vni cornu expectabat ut homo qui erat super arbozem in hians paruo fauo mellis qui erat in summitate ramorum caderet in os eius: vlt in foueam profundissimam: quae erat iuxta arbozem ubi erant aliae bestiae expectantes eundem hominem. Virum esset si homo ille dormiret: Sic est de istis. Ideo dicit Ps. Vigilate et factus sit passer solitarius in tecto. Et Eccl. xxxij. a. Iustus cor suum tradit ad vigilandum diluculo. Hoc est secundum quod praecipit h dominus. f. orare dicit: Vigilate itaque omni tempore orate: instanti feruenti prudenti humiliter seuerant: et pro alijs et pro vobis. Talis enim oratio impetrat gratiam et sibi et alijs apud deum. Iaco. v. d. Helias orauit et celi dedit pluuiam et terra dedit fructum suum. Impetrat etiam sanitatem. Iaco. v. c. Infirmus quis in vobis inducat presbyteros ecclesiae et orent super eum: et oratio fidei saluabit infirmum. Eccl. xxxvij. a. Ora dominum et ipse curabit te. Breue valeat ad declinanda mala tam praesentia quam futura. Unde dicitur hic: Orate ut digni habeamini fugere ista omnia quae futura sunt: quia caveri non poterunt nisi hic caueantur. a. Et stare: id est patientes esse vel securi. Glo. Hec est summa virtutis in patientia iudicis sui securum consistere. b. Ante filium hominis iudicantis: quia terribilis apparebit malis ista ut malient parti qualibet penam quam ipsum videre. Unde Apoc. vj. d. Abscondent se in petris et speluncis montium: et dicent montibus et petris: Cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni: quoniam ventus dies tres magnus ipsorum: et quis poterit stare: Mal. i. b. Quis stabit et quis resistet in ira furoris eius etc. Malach. iij. a. Quis poterit cogitare diem aduentus eius: Osee. x. c. Dicent montibus: opite nos: et collibus cadite super nos. c. Erat autem diebus docens in templo: ubi est locus communis: quia ibi omnes conueniunt. Quod est contra hereticos qui in locis occultis et secretis praedicant et docent. Job. xvij. d. Ego palam locutus sum mundo: ego semper etc. Ita etiam praecipit discipulis suis loqui in publico et apertis locis: Matth. x. c. Quod dico vobis in tenebris. i. in parabolis: dicite in lumine etc. d. Noctibus non exiens morabatur in monte qui vocatur oliueti: inuitigilans orationi. In hoc ipso docens et instruens nos de die instare praedicationi et alijs operibus misericordiae: et de nocte vacare orationi et contemplationi. Ps. In die mandauit dominus misericordiam suam: et nocte canticum eius. Thren. ij. f. Consurge: lauda in nocte in principio vigilarum: effunde sicut aquam cor tuum ante conspectum domini: leua ad eum manus tuas. Locus autem ipse ostendit qualis debet esse oratio. s. erecta sursum per rectam intentionem: et deuota: et compassione plena: hoc est enim orare in monte oliueti. Sed non vacat quod dicitur pluraliter: diebus docens et noctibus orans: non die et nocte singulariter: per hoc innuens quod frequenter est praedicandum et frequenter orandum. De primo dicit apostolus ij. Timoth. iij. a. Praedica verbum: in omni oportuna imperturbate. De secundo. i. Thessal. v. c. Sine intermissione orate. Et norandum est quod dicitur: diebus docens et noctibus orans: quia tempore pacis et tranquillitatis est praedicandum: tempore aduersitatis est magis orandum. Sequitur: e. Et omnis populus manebat. i. accelerabat mane: f. Ad eum venire in templo et audire illum: quia certe talis doctor et praedicator libenter auditur qui habitat in monte oliueti: et docet in templo: id est qui

Job. s. a.

Job. 101.

Job. 41.

habeamini fugere ista omnia quae futura sunt et stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in templo: noctibus vero exiens morabatur in

vacat misericordiae et doctrinae. Unde et dominus ipse discipulos suos ad misericordiam inuitat. s. vj. f. Estote misericordes sicut pater vester misericors est. Expositio Cap. XXII.

Propropinquabat autem dies festus asyrimorum etc. Hic incipit quarta pars libri. Si quae totus liber diuisus est in quatuor partes: praeter prologum quem ipsemet lucas praeposuit in libro suo more apostolorum. In prima parte agit de conceptione et natiuitate praecursoris et praecipue saluatoris: et tenet vnum capitulum. In secunda agit de natiuitate et baptismo saluatoris: et tenet duo capitula. In tertia parte agit de christi temptatione: praedicatione et miraculorum operatione: et tenet decem et octo capitula usque huc. Hic incipit quarta pars: in qua agit de passione et resurrectione atque ascensione eius: et tenet tria capitula. Hoc autem primum capitulum diuiditur in septem partes. In prima praeparat pascha domino cum discipulis celebrandum. In secunda describit discipulorum conuersio: ibi: Facta est autem et intentio. In tertia praedicat discipulis suam temptationem: ibi: Aut autem dominus. In quarta ponitur ipse dominus oratio et discipulorum dormitio: ibi: Et egressus ibat. In quinta ponitur captio: ibi: Adhuc eo loquente. In sexta describitur trina petri negatio et eiusdem scelus et reuersio: ibi: Comprehendentes autem. In septima inchoat eius illusio: ibi: Et viri quite nebant eum. In his septem complet illud capitulum. Dicitur ergo: Appropinquabat autem dum praedica fierent a domino quarta feria ante diem cenae congregatis principibus sacerdotum in domo calphae: ut dicit Matth. xxvj. a. h. Dies festus asyrimorum qui dicitur pascha: quod erat quattuordecima luna aprilis. Durabat autem hoc festum septem diebus: in quibus non licebat iudeis comedere fermentatum: sed solos asyrimos panes. Unde Exo. xij. c. Primo mense quattuordecima die mensis ad vespere comedetis asyrima usque ad diem vicessimum primum eiusdem mensis ad vespere. Hoc est contra grecos: qui dicunt quod dominus confecit corpus suum de fermentato. Veniunt plane: quod tunc non licebat comedere fermentatum. s. in vespere quattuordecimae diei primi mensis quando comeditur agnus. Unde et Levit. xxij. a. dicit: Venise primo quattuordecima die mensis ad vespere phasche domini est: et quattuordecima die mensis huius solentitas domini est asyrimorum. Decepti autem fuerunt greci et sunt adhuc per equocationem huius nominis pascha: puritates pascha vbiq; ponit pro agno. Unde cum dicitur Job. xvij. e. Non intrauerunt iudei in praetorium ne contaminarent: sed maderarent pascha: et constat quod tunc erat pasceus: inde argumentantur greci quod die pasceus erat quattuordecima luna: quod tunc comederat agnus: quem dicitur vocari pascha ibi: et ita quattuordecima luna quod dominus fecit pascha cum discipulis suis: Sed in tertiadecima luna nondum erat asyrima in domibus iudeorum: quare dicitur quod dominus non confecit de asyrimo. Unde dicitur nos hereticos qui conficimus de asyrimo: immo dicunt quod non conficimus. Breue quod dominus fecerit pascha suam tertiadecima luna quando nondum comederatur asyrima: probant auctoritate Job. xij. a. ubi dicitur: Ante diem pasche sciens iesus etc. Ibi et praesente dicitur quod fecit cenam ante diem pasche: sed dies pasche erat quattuordecima luna: ergo iesus comederat pascha suam tertiadecima luna: ergo confecit de fermentato. Hoc idem probant ratione sic. Veritas debet respondere vmbrae: sed quattuordecima luna ad vespere immolabatur agnus typicus: ergo quattuordecima luna fuit immolatus verus agnus: id est christus: Ergo dies pasceus fuit quattuordecima luna: Ergo quinta feria ante fuit in tertiadecima luna: et tunc fecit iesus pascha suam: et ita videtur quod de fermentato confecit. Item mulieres parauerunt unguenta in die pasceus: ut dicitur i. xxiij. g. Sed si esset tunc quattuordecima luna: non liceret: quia illa dies celeberrima est: ut dicitur Levit. xxij. a. Quare dicitur quod dies pasceus fuit quattuordecima luna: et ita dominus fecit pascha suam tertiadecima luna.

subi tertiadecima luna.

margin notes on the right side of the page, including references to Job and other biblical passages.

suum tertiadecima luna. In hoc persistit totus error siue decep-
tio grecorum. Quia autem greci errerunt et mentiantur patet per hoc
quod dicitur Baruch. xliij. b. Primo die azymorum quando pas-
cha immolabatur dicitur discipuli ad Iesum: quo vis eamus et pa-
remus tibi comedere pascha: Sed constat quod hoc dixerunt di-

scipuli die Iouis an-
tequam captus esset do-
minus: ergo tunc im-
molabatur agnus et
comedebar azyma:
Aliter non esset dies
azyorum: Ergo ad
minus erat quarta /
decima luna. Sic enim precipitur Exo. xij. c. Primo mense
quartadecima die mensis ad vesperam comedetis azyma.
Item .j. eodem. Venit dies azymorum in qua necesse erat oc-
cidi pascha: et misit Iesus petrum et iacobum et iohannem etc.
Ergo tunc erat quartadecima luna: et inde ut prius. scilicet die io-
uis quando dominus fecit pascha suam fuit quartadecima luna quam
non licebat comedere fermentatum: quare patet quod confecit de
azyimo: unde manifeste errant greci. Ad obiectiones grecorum
respondetur per distinctionem equiuocationis huius nominis
pascha. Dicitur enim septem modis. Uno modo tota septi-
mana azymorum: id est a quartadecima die aprilis usque ad vi-
cesimam primam diem eiusdem mensis dicitur pascha. Sic
accipitur Actus. xij. a. ubi dicitur: Volens post pascha produ-
cere eum populo. Secundo modo dicitur hora unius diei: id est ve-
spera quartadecime lune aprilis. Sic accipitur Exo. xij. c. et
Leuiticus. xxij. a. Sic etiam accipitur Ioh. xij. a. ubi dicitur festum pa-
sche. Tertio modo dicitur prima dies azymorum: id est quarta-
decima luna. Sic accipitur hic. Quarto modo dicitur pascha
panes azyimi. Ioh. xviij. e. Ne contaminarent sed manduca-
rent pascha: id est panes azymos vel paschales. Quinto mo-
do dicitur pascha agnus paschalis. Sic accipitur .j. eodem. Venit
dies azymorum in quo necesse erat occidi pascha. Sexto modo dicitur
pascha festiuitas epulorum. Paralipomenon. xxv. c. Non fuit pascha si-
mile huic. Septimo modo dicitur pascha ipse christus. .j. Cor. v.
b. Pascha nostrum immolatus est christus. Unde versus. Heb-
domadas / hora / dies / epule / pecce / azyma / christus. Ad ratio-
nem autem grecorum dicimus: quod reuera vmbra respondet ve-
ritati: quia in pascha typico erant duo. scilicet comestio agni et im-
molatio seu occisio. Immolatio agni fiebat quartadecima lu-
na ad vesperam: et immolatio christi fuit inchoata quartade-
cima luna ad vesperam: quia tunc fuit captus Iesus. Et ita im-
molatio bene respondet immolationi. Comestio vero totaliter
respondet comestioni: quia sicut quartadecima luna ad vespe-
ram comedebar ut agnus: ita dominus corpus suum dedit discipu-
lis manducandum et ipsemet manducauit. Quare autem post pa-
scha typicum dedit dominus corpus suum discipulis manducan-
dum: quadruplex solet assignari ratio. Prima est: quia per hoc
ostendit legalia esse finita / sicut tenebra finitur luce apparere.
Secunda: ut mentibus discipulorum imprimere firmitus domi-
nici corporis et sanguinis sacramentum. Tertia: ut vmbra veri-
tatis responderet. Quarta ratio est: ad innuendum quod cibus iste
non est cibus corporis sed mentis: Primum autem est quod est
corporale: deinde quod spirituale: ut dicitur .j. Cor. xv. f. Ad ali-
am rationem grecorum est dicendum: quod licet die parascueus
esset dies festus azymorum: id est quartadecima dies que est ce-
lebrissima: tamen licitum erat secundum legem parere vnguenta: quia hoc
non est opus seruite / sed misericordie: sicut circumcidere licitum
erat etiam in sabbato: ut dicitur Ioh. viij. c. et Mattheus. xij. a. Se-
quitur a. **Et querebant principes sacerdotum et scribe. id est legisdoctores. b. Quomodo Iesum interficerent.** In
bono die / bonum opus volebant facere. c. **Tinebant vero plebem:** que amabat Iesum et libenter audiebat eum: unde
et liberaret eum et auferret de manibus sacerdotum. Nec ti-
mebant seditionem populi / sed quod in proprias eorum personas
forte manum inicerent. Sic multi principes etiam sacerdotum: id est
episcopi: et scribe: id est doctores legis / appropinquante fe-
sto magno querunt Iesum interficere in se et in alijs per excel-

sus epulationum et potationum. Tunc fere omnes principes sa-
ciunt festum baal: id est veteris: quod non placet deo. Unde Esa.
.j. d. Iniqui sunt ceterus vestri: calendas etc. Sed quid factum est
in festo baal: Erre ibi mortui fuerunt omnes sacerdotes eius.
Unde. iij. Regum. x. d. Congregauit hieum omnem populum et
dixit ad eos: Achab
parum coluit baal:
ego autem amplius
colam eum: Nunc igitur
omnes prophetas
baal et vniuersos ser-
uos eius et sacerdo-
tes ipsius vocate ad
me: nullus sit qui non veniat: Sacrificium enim grande est mi-
hi baal. Et ingressi sunt templum baal: id est coquina / vel do-
mum refectionis: et repleta est domus baal etc. Et nullus eua-
dat. Ita factum est: et ita fit hodie. Sed illi principes sacerdotum
timebant plebem: isti vero nec plebem nec deum timebant. Se-
quitur: **Et intravit autem:** non per essentialiam / sed per ges-
tionem. Ioh. xij. a. Cum diabolus iam misisset in cor.
Blo. Spirituali suggestionem. Iohannes dicit: quia post buc-
cellam datam intravit sathanas in iudam: quod fuit longe post.
Solutio est: quia et modo intravit et post: sed prius plene / poi-
stea plenius. **Sathanas in iudam.** Chrysostomus. Intravit
non corpus christi contemnens / sed recordiam proditoris
deridens. Item Chrysostomus. Si ille qui cum christo fuit: qui signa
operatus est: qui tantam audiuisset doctrinam / a philargyria in-
tantum deductus est baratrum: multo magis vos qui neque scri-
pturas auditis et possessionibus indefinenter affixi estis / facile
ab hac passione capiuntur: et ita non est hec concupiscentia na-
turalis. Quae enim naturae sunt / omnibus communia sunt. Et in-
fra. Quos occupauerit / praeter naturam vivere facit. **Qui
cognominabatur scarioth.** Chrysostomus. Quare dicitur eius cog-
nomen: Hieronymus dicit: Scarioth interpretatur memoria mor-
tis: quia non repente persuasus / sed diutius meditatus scelus
peregit. **Scarioth.** Matth. x. dicitur Blo. quod sic etc.
Sed super Apoc. quod de tribu dan. Item Beatus. xliij. in bene-
dictione dan etc. Sed iterum contra Esa. xxvij. a. Ue corone.
Ibi Blo. **Unum de duodecim.** Chrysostomus. quod d. de primo
choro erat. Ioh. vi. g. Nonne duodecim vos elegi et unum ex
vobis diabolus est: Ioh. xix. c. Quem maxime diligebam
auerfatus est me. **Et abiit / quasi spiritaneus.** Beda. Non
a principibus inuitatur: nulla necessitate constringitur: sed
propria sponte scelerate mentis inquit consilium. **Et locutus
est cum principibus sacerdotum:** qui tunc congregati
erant in domo caiphe. Et hoc constat quarta feria esse factum:
Ita enim se habet processus rei et veritas historie. Dominus in
sabbato ante ramos palmarum fuit bethaniam in domo simo-
nis leprosi / ubi parata est ei cagna solennis: cui lacus interfu-
it. In crastino. scilicet in prima feria sedens super asellum venit in
hierusalem / et intravit templum / et vendentes et ementes de tem-
plo eiecit: et circa vesperam rediit ad suum hospitium in betha-
niam: Et in crastino. scilicet in secunda feria iterum rediens hierusalem
intrauit in templum et docebat in templo / et presentata est ei
adultera et liberauit eam. De arefactione ficus quando facta
est: dubium est: sed dicatur ad presens factum in secunda feria:
est enim dubium an in prima factum sit an in secunda. Tertia
feria docens in templo constituit scribas et pharisaeos: De quo
supra habuisti. Et eadem die cum ostenderent ei edifica tem-
pli / ait: Non relinquetur lapis super lapidem. Et inter cetera
verba doctrine super ait: Amodo non videbitis me donec di-
catis: Benedictus qui venit in nomine domini. Et eadem secundum Mattheum.
xxvi. a. dicitur: Scitis quia post bidduum pascha fiet etc. Ve-
spera exiit cum discipulis in montem oliueti: et ibi praedixit eis
signa exterminij et futurij iudicij que praecesserunt. Quia ergo
audierant principes sacerdotum eum dicentem: Non vide-
bitis me amodo etc. putauerunt quod vellet subterfugere ma-
nus eorum: ideo congregati sunt in atrio caiphe: deliberantes
quomodo eum possent capere et occidere. Quos audiens iu-
das congregatos / venit ad eos et pactum inquit cum eis de tra-

Matth. 26. b.
Marci. 14. a.

Matth. 25. b.

Sdendo dño pro triginta argenteis: quoz quilibet et valebat decem denarios vsuales: Et sic magistri sui scio damnũ de effusione vnguẽti super caput dñi cõpensauit. Et sic quarta feria ante passionẽ facta ẽ venditio: pro cuius cõpensatione eadem die ante epistolã legitur pphetia Esaię: in qua de venditioẽ agitur / vbi dicitur: Ecce merces eius cũ eo. Et agit ad literã de mercede quã recepit iudas p venditione. **H**inc ẽ etiã q̃ quarta feria secũdum post sextã feriã obtiner locũ / in ieiunijs et afflictionibz. Nam sicut i sexta feria fuit crucifixus: ita in quarta fuit venditus. Et cũ p̃dicto modo processerit ordo rei: quedã glosula videt p̃turbare manifestam veritatem: ideoq; sic debet intelligi. **H**ęc ante biduum. I. in ipso biduo: alioqñ non constarent p̃iora. Nam si ante biduũ pasche facta est venditio: ergo in tertia feria / cũ cõstet factũ esse in quarta feria s̃m tenorem p̃dictoz. **H**ystice autẽ iudas gerit typũ p̃latorz et iudicũ: qui ch̃istũ vendere non cessant: quia sacramẽta et beneficia eius et iudicia vendere non formidant. Unde et factoz et verbo frequent dicitur: Quid vultis dare / et ego vobis eum tradã? De q̃bus dicit Dichegij. d. Principes eius i muneribz iudicabãt. **E**sa. j. f. Quõ facta ẽ meretrix / quẽ semper vult accipere: ciuitas fidelis plena iudicij: iusticia habitauit in ea olim. I. iusti iudices: nũc autem homicidẽ. Argentũ tuũ. **C**ausa viduẽ nõ ingredit: id est anime vel ecclesie: sed tm̃ causa de rebus tp̃alibus. Sequitur: **a** Et m̃gratibz / locutus est sup̃le. **C**hryf. i. ducibus exercit: quos. i. statuerãt romani propter seditiones frequẽtes iudeoz. **b** Quẽadmodũ illũ traderet eis. Quõ potuit sic peruerũ iuxta ch̃istũ: **C**hryf. Nõ est coactrix dei vocatio / nec violentiã inferit consilio humano. **E**t. j. **E**ccl. x. a. Quaro nihil est scelestius. Ecce iudas vendit ioseph: **B**eni. xxxvij. c. Et absalon prodit patrem. **q̃**. **R**egl. xv. **c** Et gauisi sunt et pacti sunt pecuniã illi dare: quã acceperũt in corbonã. I. in arca vbi reponerent oblatiões sacerdotum. Unde qñ iudas penitens retulit eis triginta argenteos / dixerunt: Nõ licet nobis mittere eos in corbonã: quia precũ sanguinis est. **Z**ach. xj. c. Appenderũt mercedẽ meã triginta argenteos. **q̃**. d. tãtũ dedissent ipsi pro idolo vno / quãtũ pro meo. **e** Et spondit. I. illis vendere iesũ pro pecunia. **e** Et querebat oportunitatẽ vt traderet illũ sine turbis. **V**enit autẽ. **D**icitũ est supra q̃ quarta feria vendidit iudas dñm: et deinde q̃stuit oportunitatẽ quõ posset eũ tradere sine turbis: Nunc incipit ostendere lucas modũ et locum et tempus et seriem traditionis / dicens. **f** Venit autẽ dies acymoz. **H**eda. i. quartadecima luna ad vespã: qñ p̃cipit lex eijci fermentatũ a domibz et solo acymo vesci: vt dicit **E**xo. xij. c. et **L**euit. xxiij. a. et **N**umeri. xxvij. c. **D**eut. xvj. b. **g** In qua necesse erat occidi pascha. I. agnũ paschalem. Sed posset aliq̃s dicere: **N**ox illa in qua imolabãt agnus dicebãt pascha: quare ergo ea nocte non est imolatus verus agnus: **S**olutio: est. **E**a quidem nocte imolatus est. I. eius imolatio inchoata est post cõnam: **M**ã et post p̃pinatam discipulis eucharistiam egressus est in hortũ et ibi cõprehensus: et sic inuitata est eius passio. **I**stud etiã qd̃ hic dicit / necesse multũ pro nobis ẽ / contra grecos: qui dicit lunã fuisse quartadecimã in die parasceues: et ita dñm fuisse crucifixum quartadecima luna: pascha s̃o i tertiadecima luna celebrasse. **H**ystice Quibz obuiat qd̃ hic dicit / necesse. **L**ittera plana ẽ. **H**ystice. **S**eptẽ dies acymoz / sũt septẽ virtutes: quarũ opationes sunt veteris hoĩs afflictiones et noui hoĩs reparationes. **P**rima dies ẽ timor: **I**n hac configitur vetus homo. **U**nde **P**s. 118. **P**s. **C**onfige timore tuo carnes meas. **S**ecunda est iusticia:

qua temptationi peccatorum resistitur. **U**nde **E**ccl. ij. a. **F**ili accedẽs ad seruitutem dei / sta in iusticia et in timore. **T**ertia est magnificentia / qua magna sunt. **P**s. **C**onfessio et publicitudo. **Q**uarta ẽ odium vitorum: quo peccata abominantur. **U**nde. **I**niquitatem odio habui et abominatũ sum. **E**t in istis quatuor diebus oĩno occiditur vetus homo. **I**n tribus sequentibus reparatur nouus homo. **Q**uarum prima est fides: qua incipit viuere nouus homo. **A**bacuc. ij. a. **I**ust ex fide sua viuet. **S**cunda est donum scientie: i qua pascitur nouus homo pane lachrymarum. **S**cientia em̃ lachrymas generat. **U**nde **E**ccl. j. d. **Q**ui addit scientiam addit et dolorem. **E**t **A**ug. in libro de doctrina ch̃ristiana. **S**cientie donum non facit hominem exterius iactantem sed interius lachrymantem. **T**ertia dies est spes venie et gratie et glorie: in qua confortatur et roboratur et perficitur nouus ho. **R**oma. vij. c. **S**pe salui facti sumus. **D**icit g̃: **V**enit autẽ dies acymozum / prima: id ẽ timor. **S**ẽcũdũ in qua necesse erat occidi pascha: qd̃ passio vel transitus interpretatur: id est veterem hominem quem timor occidit. **E**ccl. j. c. **T**imor dñi expellit peccatũ: **Q**uo expulso moritur vetus homo. **H** **E**t misit iesus: id est quicunq; querit salutem et suam et aliorum. **I** **P**etrum et iohannem: id est cogitationes / quas generat noticia: et affectiões: quas gignit gratia. **K** **D**icens: euntes parate nobis pascha: id est passũ seu refectionem. **L** **E**t manducemus: **N**õ dicit vt manducem solus / sicut auarus. **E**ccl. xi. c. **I**nueni requiem mihi et nũc manducabo de bonis meis solus. **I**ta dicit auarus: et nescit qd̃ tempus p̃tereat et mors appropinquet et relinquat omnia alijs et moriatur. **E**xemplum. **S**. xij. c. dicebat dices: **A**nima mea habes multa bona posita in annos plurimos: **R**equiesce. **J**ob. xxxj. b. **S**i comedi buccellam meã solus et non comedit pupillus ex ea. **M** **A**t illi dixerunt: vbi vis p̃paremus: **B**ene querunt isti duo nunci: quia duo sunt loca in anima: et i vtroq; potest dñs habitare. **I**ntellectus et affectus. **S**ed intellectus locus ẽ tumultuosus: et quasi quoddã publicum consistoriũ iudiciorum / vbi omnes eant: et omnia iudicia ventilantur: et ideo nõ est locus aptus refectioni: maxime domino: de quo dicitur in **P**s. **I**n pace factus est locus eius. **P**rimo ibi volãt passim muscẽ moriẽtes: id est immunde cogitationes. **P**̃terea ibi non comedunt nisi folia volatiliũ cogitationum. **A**ffectus s̃o est alius locus magis aptus refectioni: quia secretior est. **I**bi panis charitatis abunde comeditur et vinum deuotionis et aqua compassionis bibitur: et ideo dominus libenter hospitatur ibi. **P**s. **H**ęc requies mea in seculum seculi: hic habitabo quontã elegi eam. **q̃**. **P**ara. vij. c. **E**legi mihi domum istam in locum sacrificij. **S**equitur: **N** **E**t dixit ad eos: ecce introentibz vobis in ciuitatem: id est in animam vel in ecclesiam: extra quam non facit dominus pascha: in quam nesciunt ire stult. **E**ccl. x. c. **L**abor stultozum affliget eos. **P**s. **N**ã ciuitatis habitaculi nõ inuenerunt. **O** **O**ccurret vobis homo: id est vnus / non multiplex. **P** **A**mphoram aque portans: id est cor deuotione et compassione plenu. **C**hryf. **S**imile signum dedit samuel saul. **q̃**. **R**egl. x. a. **I**nuentes inquit hominem ascendentem habẽtem vtram aque. **q̃** **S**equimini eum in domum / anime vel ecclesie / in quam intrat. **A**d tales declinat libenter dominus qui portat amphoram aque: quia dant ei de aqua sua quam libenter bibit. **q̃**. **R**egl. xxij. c. **D**esiderauit dauid aquam de lacu. **J**ob. liij. a. **I**esus fatigatus ex itinere. **S**equitur: **R** **E**t dicetis patrifamilias domus: id est rationi siue libero arbitrio: qd̃ est pater et rector

Es. 62. d.

Hystice

Matth. 27. a.

Hystice

P. 118.

P. 117.

Matth. 27. a.

Matth. 27. a.

P. 117.

P. 117.

P. 116.

Li
Familias domus: id est rationi siue libero arbitrio: qd̃ est pater et rector
Magister: **T**ibi est dñs
Um vos pascha cui
Hemane manducemus
Se ostendit vobis
Magnum thaurum
Entes autem
Sicut dicit illi: et p̃
Pascha. **E**t cũ facta
Ra dicitur: et dicitur

Euangelij scdm Lucam

post resurrectione: quando ipse venit in regno suo: tunc bibit ipse et comedit cum discipulis suis: ut dicit Beda: licet in euang...

Matt. 26. c. Marc. 14. c.

donec appropinquet finis mundi: quando regnum veniet ad regnum: tunc bibam de generatione illius vitis inuouate per bap...

Doraliter

ne huius vitis gaudium suum conuersionis. Aporaliter. Sic non bibendum de calice donec venerit regnum dei. gratia christi...

Quasi hoc qd ipse i. ppria persona fragit: non qd de ppria voluntate corp. ppria fregit. i. passioi expofuit

Et accepto pane gratias egit. Chryf. Erudit nos / quocumq; patimur cum gratiarum actione ferre. b. Et fregit et dedit eis: gratis non vendidit. Matth. x. a. Gratis accepistis gratis date. Judas vendidit eis adhuc mortale tri...

nedicens panem signo crucis: et fregit et dedit eis / dicens: Accipite: hoc est corpus meum. Et hoc dicens / simul confecit et tradidit formam conficiendi. Scdm hac opinionem fractio panis...

idat. Hoc facite in mea comemoratione. Similiter et calicem postquam cenauit dicens: Hic est calix nouum testamenti in san...

substantiauit: et postea tradidit apostolis formam conficiendi et virtute verbi: Scdm hos ordo littere planus est: Ac...

voluntate sine verbis / et fregit postea et dedit eis dicens: Accipite hoc est corpus meum. Quarta opinio est / qd dñs tñs semel dixit illa verba: Hoc est corpus meum: et qd simul confecit et tradidit formam conficiendi et tradidit virtute verbi: et qd consecratio panis precessit fractionem: et oino sic fecit do...

Hoc est corpus meum qd pro vobis: id est vice vestri qui peccastis: vel pro vobis habendis quasi precio passionis mee. Ps. Precium meum cogitauerunt repellere. e. Datur. Job. xxx. d. Si non dixerunt viri tabernaculi mei: quis det de carnibus eius ut saturerum. Chryf. Amabilis fuit sicut iob. f. Hoc facite. Glo. Id est accipite et date: ut ponatur hoc discretiue: qñ b et nō illud. g. In meam comemorationem. i. Cor. xj. f. Quotientibus manducabitis panem hunc et calicem bibetis: mortem domini annūciabitis donec veniat. b. Similiter et calicem. Beda. f. dedit illis. f. Postquam cenauit dicens: hic est calix. Calix dico confirmans: k. Nouum testamentum. Beda. Nouum dicit ad distinctionem veteris qd sanguine hircorum et vitulorum dedicari est. Exo. xxij. b. Scriptum sanguinem respersit moyses in populum: et ait: Hic est sanguis fœderis qd pepigit dominus vobiscum. In sanguine meo. Glo. Quia impossibile est sanguine hircorum peccata tolli: Heb. x. a. Chryf. Quomodo non horruerit: Respondeo: quia presterat hoc sepe: Job. vj. Item In sanguine meo quem do vobis in potum: sicut corpus i cibus: Job. vj. f. Caro mea vere est cibus: et sanguis meus vere est potus. Sed iudas et ei similes. i. auari nō satiantur hoc cibo. Prover. xij. d. Iustus comedit et replet aiam suā: venter autē impiorū insaturabilis. Alij sic ordinat litterā: Hic est calix in sanguine meo

Al. tradit

Verbo

ps. 61

In sanguine meo. i. sanguis meo i calice: vt fiat hypallage. Sa-
guis dico confirmas nouu testamtu: a Qui p vo-
bis: et similib: immo p oib: quo ad sufficientia: p fidelibus
solu q ad efficientia. i. Job. ij. a. Ipse e propitiatio p pctis
nostris: non pro nostris tm sed pro totius mudi b Effun-
detur: a patre per-
mittente vt exponit

redetur
L
2.6.b.
4.14.

te a diabolo suggerē
te a iuda vendente /
a iudeo procurate / a
pilate post flagella
tradente ad iudican-
dum et crucifigēdū.
Uel Qui pro vo-
bis effundetur: id
est pro salute vestra
fundet. Sed tñ vn^o

guine meo: qui p vobis effun-
detur. Ueruntñ ecce manus
tradētis me: mecu est in men-
sa. Et quidem filius hominis
fm qd definitu e vadit: Ue-
runtñ vñ homini illi per que
b tradet. Et ipsi ceperūt que-

vestrum est pro cuius salute non fundetur. Unde subditur:
Ueruntñ et. Sicut de passione p̄dixerat: ita p̄dicit
de prodicione. Hoc autem fecit triplici ex causa. Primo: vt
ostenderet se esse deum qui futura p̄uidit. Secundo: vt ostē-
deret se spontaneum pati: quia p̄cauere poterat. Tertio: vt
iudas videns se non posse latere: penitenter p̄positi mali. Nō
tñ designauit eum dñs ex nomine: ne manifeste correct^o im-
pudentior fieret: qd de plerisq contingit: et vt nobis exem-
plum daret. Tripliciter autem notauit dñs prodicionem: vt
melius patet in textu mathei. Primo generaliter: quādo dixit:
Unus ex vobis me tradet. Secundo specialiter: quādo dixit:
Manus tradentis me: mecum est in mensa. Tertio singu-
lariter: quādo dixit: Tu dixisti. Item reuocauit domin^o iu-
dam quattuor modis: vt patet i littera. Primo per criminis
expressionem: cum dixit: Qui pro vobis tradetur. Secundo
per p̄neg cōminationē: cū dixit: Ue homini illi. Tertio p cor-
poris et sanguinis sui cōmunicationē. Nam iude sicut alijs di-
scipulis cōmunicauit dñs corpus et sanguinem suum: vt dicit
Aug^o: licet Hilarius contradicere videat. Quarto per hu-
miliem responsionem: quādo dixit: Amice ad quid venisti:
Matth. xxvj. c. Hollis em̄ responsio frangit irā: Proverb.
xv. a. Et Ecclj. vj. a. Dulce verbum multiplicat amicos: et
mitigat inimicos: Sed iudam non potuit mitigare. Uerun-
tñ ecce manus tradentis me: mecum est in mensa.
Unde dictū ē: Homo pacis meę in quo sperauit: q edebat pa-
nes meos magnificauit sup me sup̄lātationē. Ecce qz post
datā apostolis eucharistiam subdit de iuda: dicens: qz p-
sens erat in mensa: aperte videtur velle lucas q: susceptioem eu-
charistie interfuerit iudas: et ita suscepit: et ita voluit fere
omnes sancti. Sed beatus Hilarius h negat: et adberet duo-
bus verbis dñi. At enim dñs loquens ad eos quibus calicē
propinauerat: Non bibam amodo de h gemine vitis vsqz
in diem illum cum illud bibam vobiscum nouū in regno pa-
tris mei: Certum est autem quia non bibit cum iuda. Adber-
ret etiam illi verbo: Qui pro vobis effundetur. Non enim lo-
quebatur dñs nisi de effusione efficac. Moralit. Ue-
runtñ ecce manus tradentis me: mecu est in mensa.
Hoc similiter posset dicere hodie de multis sacerdotibus in
mensa altaris. Ps. Homo pacis meę et. Chryf. Qui tunc
fecit illa in cēna: hic et tunc operatur ea. Hęc est illa mensa et
nihil minus habet: nullus assit iudas: nullus auarus: qui ē re-
cedat: cum discipulis inquit facio pascha. Et. j. Quem mul-
tam sordem in ore ferentem non sineres sordidare rurum ti-
bi cōmissum. Et. j. Sanguinem meum effundā prius qz tra-
dam dñicum sanguinem p̄ter id qd dignum ē. Malach. j.
b. Ad vos o sacerdotes qui despicitis nomen meum et offer-
tis super altare meum pollutum panē. Et. j. d. Vēsa domi-
ni contaminata est et quod superponit et. Chryf. Quali ho-
noratus es honore: qua potris mensa quam angeli videntes
horrescunt: et neq sine timore respicere audent propter eam
que inde ferrur coruscationem. Sequitur. Et quidem
filius hominis fm: hoc suple. Qd definitum est
id est ad gerno p̄uonum. i. Uadit ad passionem: et per

oraliter
28.40.

passionem ad gloriam. j. vlt. d. Nonne oportuit christi pa-
ti et sic intrare in gloriam suam: g Ueruntñ vñ homini
illi per quem tradetur. Beda. Exemplo iude filium bo-
minis tradit: qui illud inuolabile dñici corporis sacramenti
violare p̄sumit: vel indigne sumēdo: vel indigne tractando:

re in se: qd esset ex eis q h fa-
ctur^o esset. Facta ē aut et p̄te-
tio in eos: qd eoz videret esse
maior. Dixit autē eis: Reges
gentiu dñant eoz: et qui pote-
statē habent super eos bene-
fici vocant. Vos aut nō sic:

Uos enim duobus
modis tradit aliquis
christum. Uendit: id
est alienat a se: q est
timore et amore ne-
glecto caduca ama-
re conuincitur et cri-
minosa. h Et ip-
si ceperunt q̄rere
int se qd esset ex
eis qui hoc factu-
rus esset. Licet nō

Matth. 20. d.
Marci. 10. h

haberent conscientiam huius facti: tñ querebant. Unde Be-
da. Mauerant vnde cum q nil tale cogitauerant: sed plus cre-
dunt magistro q̄ sibi: et timētes fragilitatem suam anxij que-
runt de peccato cuius non habent cōscientia: Sic et nos cum
peccatum confitemur: licet in nullo simus conscj: plus tñ de
nobis debemus deo credere q̄ nobis. Sequitur: Facta
est autem et contentio inter eos quis eorum videre-
tur esse maior. Secunda pars capituli: in qua agitur de cō-
tentione discipulorum. Beda dicit q hęc contentio habuit
ortum ex eo q dñs secum duxerat in montem petru: et iaco-
bum: et iohannē quasi aliquid secretum eis cōmissurus: vt di-
citur Matth. xvij. a. Item quia promiserat petro se daturū
claves regni celozum: Matth. xvj. c. Et hoc audierant ceteri:
vnde putabant vel petrum omnibus vel illos tres ceteris
esse p̄ferendos. Et de hoc disputabant in via: vt dicit Marq
ix. c. P̄uus autem cogitauerant: Unde. s. ix. f. dicitur: In-
trauit cogitatio i eos qd eoz videret esse maior. Et post co-
gitationem fuit disputatio: que vocatur hic cōtētio. Postea
accesserunt ad dñm et dixerunt ei suam disputationem vt de-
terminaret. Unde Matth. xvij. a. In illa hora. s. post dispu-
tationem: accesserūt ad iesum discipuli dicentes: Quis putas
maior est in regno celozum: Quę autem fuerit causa conten-
tionis: vtrum. i. ambitio dignitatis vt amor humilitatis qua
tunc vnus alium p̄uenire honore volebat: dicit Beda: non
esse cognitum: quia potuit esse q̄ inter se contenderent de ex-
hibitione reuerentię: quia quisqz volebat alium sibi p̄ferre:
ac si diceret alteri: Vos primo sedebitis. Chryf. videtur di-
cere q̄ ambitio fuit causa. Unde dicit: Passi sunt aliquid hui-
manū discipuli de principatu cōtēdētes. Sed certe ista am-
bitio non fuit peccatum: quia non de principatu terreno fuit.

Secunda pars

Unde Chryf. dicit: Uide quia de principatibus terrenis nō
contendunt: sed de spiritualibus in celo: hoc autem infirmi-
tatis erat: Nos autē neq ad infirmitatem illorum perueni-
mus: Non enim querimus quis est maior in regno celozum:
sed quis est maior: quis copiosior: quis potentior in regno
terre. Hoc autem prohibetur Ecclj. vj. a. Noli querere ab
homine ducatum: neq a rege cathedram honoris. k Di-
xit autem eis: Reges gentium dñantur eorum: qui
subditi sunt eis: per potentiam eos humiliantes. Et qui
potestatem. Glo. largiendi habēt: m Benefici vo-
cantur: id est benefactentes. Uel: id est beneficia conferen-
tes. n Vos autem non sic. Glo. Quia etiam eorum
que distribuitis non auctores sed dispensatores estis. j. Cor.
ij. a. Sic nos existimet homo vt ministros christi: et dispen-
satores ministerioꝝ dei. Chryf. Principes mudi ideo fiunt
vt dominantur minoribus suis: principes autem ecclesie vt
seruiant minoribus suis: vt suas utilitates negligant et illo-
rum procurēt: vt neq mori reculent pro salute eorum. Pri-
matum secularem appetere: et si ratio non est: vel causa est:
principatum autem ecclesie concupiscere: neq ratio est neq
causa: quia neq iustum neq vtile est. Quis enim sapiens se-
stinet se subicere seruituti et tanto periculo: nisi qui forte non
credit dei iudiciū: vel qui deū non metuit impios puniturū.
D 4 B Item Chryf.

Non tu quip-
tur per se ip-
so

Item Chryf. Quod differentia facta est in hoc seculo: non dico sanctitatis sed dignitatis: ut aut sit episcopus aut sit clericus aut laicus etc. contumacia carnis coegit et perversitas mundi et occulta operatio inimici. Et. j. Reuera honores videntur esse: sed ministeria sunt. Sicut videtur honor esse oculi qui illuminat cor:

pus: non est autem ministerium: ideo dominus minus corporis non magis pedem contemnit quam oculum. Item Chryf. Homo quod membris habeat honorabile: et quod in honestum cognoscit: ipsum sum autem membrum

hoc de se non cognoscit: ne sit schisma in corpore: sic differentiam inter sanctos christus cognoscit: cuius membra sumus omnes: ipsi autem sanctis non est concessum ut cognoscant differentiam suam ad invicem. **Sed qui maior est in virtutibus in vobis: fiat sicut iunior.** Chryf. Quicumque desiderat primum celestem sequatur humilitatem terrestrem: quicumque autem desideraverit primum in terra inueniet confusionem in celo. Proverb. xxix. d. Superbum sequitur humilitas: id est delectio. Chryf. Primum fugientem desiderat: desiderantem se horret. Eccl. xi. b. Si secutus fueris non apprehendes etc. Est enim similis umbra honorum mundanorum et laus popularis. Unde versus. Si sequeris fugiet: sed si fugeris umbra sequetur: Sic captata fugit laus et contempta tenetur. Eccl. xxxiii. a. Quasi qui apprehendit umbram et persequitur ventum: sic qui etc. **Et qui precessor est gradu dignitatis: fiat sicut ministrator humilitate reparatione.** Eccl. iij. c. Quanto magnus es: humilia te in omnibus. Numeri. viij. d. Erunt leuitici ministri fratrum suorum in tabernaculo federis. **Quis maior est humano iudicio: e qui recumbit an qui ministrat: quod dicitur quod maior est quo ad iudicium mundi: sed quo ad iudicium dei aliter est.** Nam qui ministrat sepe maior est apud deum: ut patet in christo quem debemus sequi. Unde Chryf. Non est verus discipulus qui non imitatur magistrum: nec est vera imago que similis non est auctori. Et. s. Dico paupertate amate: qui diuitiarum amator est repellit a se christi similitudinem. Beatus Bern. Age nunc sequere ducem tuum. scilicet luciferum: multiplica prebendas: accelera ad archidiaconatum: ad episcopatum aspira: paulatim ascendes: sed non paulatim descendes. Videbam inquit dominus sathanam sicut fulgur cadentem de celo. s. r. c. **Nonne qui recumbit: Ita videtur sibi iudicium seculi: quod iudicat sibi faciem.** Sed aliter est sibi iudicium dei: qui iudicat sibi veritatem. j. Reg. xvj. b. Domino iudicat ea que parent deus autem intuetur cor. **Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat.** q. d. Ego ministro vobis: qui tamen maior sum vobis. Et potest specialiter intelligi de ablutione pedum. Nota etiam quod grauer arguendi erant: quia talis ambitio dominum non debuit esse inter discipulos: qui venerant ministrare non ministrari: tamen pius et mansuetus magister eos non arguit: sed eis formam humilitatis proposuit. Debet autem habere prelati maternam pietatem et paternam feritatem: ne vel nimis austerus sit vel nimis remissus. Ministrat autem dominus in presenti fercula gratie et in futuro fercula glorie. s. xij. e. Amen dico vobis quod preceperit se dominus. scilicet et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. Matth. xx. d. Filius hominis non venit ministrari sed ministrare. **Vos autem etc.** Dominus dixerat se ministrantem: nunc ostendit discipulos recumbentes: et supponit causam: quod scilicet permanserunt cum eo in temptationibus suis. Unde dicit: **Vos autem.** q. d. ego ministro et vos recubitis. **Autem:** id est quia: **Vos estis qui permansistis:** id est perfecte mansistis: **meum in temptationibus meis:** id est quas propter me sustinetis. Quas dominus dicit suas: iuxta illud: Quod vni ex minimis meis fratribus fecistis mihi fecistis. Mat. xxv. d. Et. s. r. c. Qui vos spernit me spernit. **Et**

ideo ego dispono vobis etc. Octo notantur in hac auctoritate que faciunt conuiuium laudabile. Primum est seruitio: ris nobilitas et compositio. Secundum est ferculorum ordinata positio. Tertium conuiuium honestas. Quartum vultus hilaritas. Quintum inuitantis auctoritas. Sextum loci amenitas. Septimum mensuram fecunditas. Octauum loci securitas. Primum notat per Ego. Secundum per dispono. Tertium per vobis. Quartum per sicut. Quintum per pater meus. Sextum per regnum.

vestrum sum sicut qui ministrat. Vos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis: Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum:

Septimum per edatis et bibatis. Octauum per suam mensam meam. Nihil ergo deerit illi conuiuium: et ideo gloriosum est interesse. Et de hoc dicit Esa. lxxv. c. Faciet dominus exercituum omnibus populis in monte hoc conuiuium pinguium conuiuium vindemie pinguium medullarum: vindemie defecate. Ister. j. a. Tertio anno imperij sui fecit assuerus grande conuiuium cunctis principibus et pueris suis etc. Dicit ergo: **Vos autem discipuli mei: qui iratis scholas meas et auditis lectiones meas.** **Manetis:** quod veri esse participes. **Qui permansistis:** id est perfecte mansistis: affectu. scilicet et effectu: seu mente et corpore. **meum:** cum quo permansere tunc non erat tutum: quia pauper erat et odiosus principibus et iudeis: et omnes eum persequuntur. Sed videtur quod non permanserunt cum domino discipuli: quia fugerunt omnes ipso relicto. Unde Job. xix. b. Morti mei quasi alieni recesserunt a me: dereliquerunt me propinqui mei. Item Zach. xij. d. Percute pastorem et dispergentur oves. Et ipsemet exponit hoc Matth. xxvj. c. de dispersione discipulorum. Sol. Dulcer in breui reuersa non dicitur diuertisse. Unde in hoc apparet christi liberalitas: qui dicit discipulos secum permansisse perfecte quia cito redierunt. In quo etiam docet non debere improbare peccatum alicui penitenti. Eccl. viij. a. Ne despicias hominem auertentem se a peccato: neque improperes ei. Sequitur: **In temptationibus meis:** id est in tribulationibus et angustiis quibus dominus temptat suos. Eccl. xxxij. a. Vasa figuli probat fornax: et homines iustos temptationis tribulationis. Sap. iij. b. Tanquam aurum in fornace probauit illos: et quasi holocausti hostiam accepit illos etc. He temptationes sunt via per quam venitur ad dictum conuiuium. Et per hanc intrauerunt quotquot peruenierunt ad illud. Unde. iij. Reg. xix. b. Cum surrexisset belias comedit et bibit: et ambulauit quadraginta diebus et quadraginta noctibus in fortitudine cibi illius usque ad montem dei oreb: qui interpretatur mensa. Belias tyrum gerit hic penitentis qui surgit a somno peccati per timorem. Unde Eccl. j. c. Timor domini expellit peccatum: Nam qui sine timore est: non potest iustificari. Deinde comedit per peccatorum recordationem. Panis autem qui comeditur est dolor. Ps. Surgite postquam sederitis qui manducatis panem doloris. Postea bibit aquam lachrymarum. Proverb. v. c. Bibe aquam de cisterna tua. Cisterna est cor humile. Unde aqua de cisterna est lachryma de corde humili effusa. Postea ambulauit per satisfactionem operis: quadraginta diebus et quadraginta noctibus: id est toto tempore vite presentis in fortitudine cibi illius usque ad montem dei oreb: vbi est iam dictum conuiuium. Sequitur. **Ego:** cui angeli seruiunt: cuius pulchritudinem sol et luna mirantur: **Dispono:** id est preparo conuiuium. **quod vobis iam meruistis.** Job. xiiij. a. Dado vobis parare locum. **Sicut disposuit mihi pater meus:** id est hilariter et laetiter: et eodem ordine et eodem precio. Matth. xx. c. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. **Regnum.** Dicitur hoc conuiuium securum et amicum et omni bono copiosum. Ister. j. a. Fuisse assuerus septem diebus conuiuium preparari in vestibulo hori et nemoris quod regio cultu et manu confitum erat: et pendebat ex omni parte tetoria aerei coloris et carbasini ac hiacynthini sustentata etc. **Esa. xxxij. d. Sedebit**

2022 no pulchra

officium plati

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including references to other biblical passages and commentary.

Esai. xxxij. d. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis et in tabernaculo fiducie in requie opulenta. Tunc sequitur hic: **A**tedatis panem vite. Et bibatis vinum interne et eterne leticie. Cant. v. a. Bibi vinum meum cum lacte meo. Prouer. ix. b. Venite comedite panem meum et bibite vinum meum quod miscui vobis. Cant. v. a. Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi. Eccl. xxxij. c.

Qui edunt me adhuc esuriunt etc. Dar. v. a. Beati qui esuriunt et sitiunt etc. **S**up mensem meam: que omnibus et solis electis parata est. Ps. Mm. **Q**uid et panem poterit dare aut parare mensem? **P**s. Quia illi sedebunt sedes in iudicio sedes super domum dauid. **J**udicantes duodecim tribus israel. i. vniuersos iudicandos. Quattuor enim ordines erunt in futuro iudicio. Duo saluandorum: et alij duo danandorum. Saluandorum namque quidam iudicabunt et non iudicabunt: vt apostoli et imitatores eorum. Unde Hiero. Oes qui ad exemplum apostolorum sua reliquerunt pro christo iudicabunt cum eo. Matth. xix. d. Vos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis super sedebitis et vos iudicantes duodecim tribus israel. Alij iudicabunt et iudicabunt: vt illi qui spualiter suis bene vni sunt: quibus dicit: Esuriui et dedistis mihi manducare etc. Matth. xxv. c. Similes danandorum quidam iudicabunt et danabunt: vt mali fideles. Job. ij. a. Congregabo oes gentes in valle iosaphat: et disceptabo ibi cum eis. i. cum alijs eorum. Alij danabunt et non iudicabunt: quia iam iudicati sunt: quia manifesta est eorum danatio: vt infideles. Job. ij. c. Qui non credit iam iudicari est. Ps. Ideo non resurgit impij in iudicio. i. vt iudicent vel iudicentur. Sequit. **A**it autem dominus etc. Tertia pars captiui: i. quod dominus predestinat reprobationem suam duplici ratione. Primo ne gloriarentur quod soli de tot milibus hominum cum domino permansissent in reprobationibus suis. Poterat enim precella reprobationis partem sicut alij nisi diuina gratia eos precessisset. Item vt timorem incuteret. Eccl. xxvij. a. Si non in timore dei tenueris te instanter cito subuertet domum tuam. Secundo vt redderet eos cautiore: quod iacula percussa minus ledunt et facilius precauent. Et quod petrus caput eorum erat et magis audax et plus confidens in se: ideo ad eum dirigebat sermo. Tunc dicit: **A**it autem dominus simoni. i. petro: vt sibi videat in omnibus obedientem. **S**imon ecce. i. in primo et in euidenti. **S**athanas. i. diabolus qui omni bono aduersat. **E**xpetiuit vos. i. petijt et obrinuit partem reprobandi vos. Nihil enim potest diabolus nisi permittit. Esa. li. g. Incuruare vt traseam etc. Job. i. b. Extende paululum manum tuam. i. da mihi partem sequendi in iob. Nec etiam habuit partem in minima ouicula iob nisi permittente domino. **A**it cribraret sicut triticum. i. vos reprobationibus infestaret: et ita vos creteret sicut triticum in cribro percutit et mouet. Chryf. Stercus remanet in cribro: sic iudas cum diabolo. Amos. ix. c. Concurtia in omnibus gentibus domus israel: sicut percutit triticum in cribro: et non cadet lapillus super terram. Eccl. xxvij. a. Sicut in percussura cribri remanet puluis: sic apozia hominis in cogitatu illius. Glo. Bede. Sathanas etc. Et est summa: quod non dicit expetere bonos ad reprobandum: quod hoc vocali sono petat: sed quia ad hoc feruenti desiderio anhelet. Interdum enim desiderium dicit clamor: vt de moyse et susanna legitur. Sequit. **E**go autem rogauit: quasi sathanas reprobabit me permittente: sed non preualebit: et

hoc non erit ex vobis sed ex me quod hoc rogauit. s. vt non deficiat fides tua. Chryf. Pro omnibus petijt. Job. xvij. b. Pat sancte serua eos in noie tuo: Sed quare hic de solo petro? Sol. Ostendens quod difficilior est casus eius: id est plati. Et. i. Quare non dicit non: sed vt non. Ro. xvj. c. Deus autem pacis conterat sathanam sub pedibus vestris velociter. **N**on deficiat fides tua. Chryf. Qualiter ergo rogauit? Sol. Non

non deficiat fides tua. Et tunc aliquando conuersus: confirma fratres tuos. Qui dixit ei: Bene tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. Et ille dixit: Bico tibi petre: non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me.

fortitudo eorum: et vt agnoscant infirmitatem suam. Eccl. xxxij. b. Qui non est temptatus etc. Tob. xij. c. Quia acceptus eras deo: necesse fuit vt temptatio probaret te. **E**t tu aliquando conuersus. In hoc innuit quod aliquando negaturus. **P**rolo firma fratres tuos. Argumentum quod qui non est conuersus non potest alios confirmare. Eccl. xxxij. a. Ab imundo quod mundabit: et a mendace quid verum dicitur? **Q**ui dixit ei: Bene tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. Ecce petrus in se considerat amorem et seruos: sed non attendit propriam infirmitatem. Apoc. ij. a. Esto vigilans et confirma ea que peritura erant. Chryf. O petre modo timebas ne eses traditor: et cogebas iohannem interrogare quis esset: nunc christo clamante totiens contradicis: Unde hoc est: a mulro amore. Hiero. Quis impluit volare nitit. Item Chryf. Dux erant incusationes: et quia alijs se preposuit: et quod christo contradixit. Non ergo credebat quod dominus diceret verum. Preterea si credebat hoc reuelatus fuit ei casus suus. Sed bene. ij. dicit Glo. contrarium. Sol. Credebat quod dominus diceret verum: sed non quod pro hoc. Ad aliud potest dici: quod est spiritus pietatis non reuelat alicui casum suum eternum potest tamen reuelare temporalem et eius reuelationem. j. Eldre. ij. d. vbi sacerdotes non inuenerunt scripturam genealogie sue: Glo. Si ministri altaris in nefanda flagitia ceciderunt: non sunt digni quod ad sacrum gradum restituantur: Ergo nec petrus. Sol. Hester. ij. c. Nec habebat potestatem ad regem ultra redeundi nisi voluisset rex. Glo. Sane fidei casus descensus honoris meretur: et non habet potestatem ultra ad regem redire nisi superna gratia visitatus in pristinum statum dignitatis vocetur. **E**t ille dixit: dico tibi. Chryf. Non impulit ad negationem: sed auxilio desertum dimisit redarguens humanam naturam. **D**ico tibi petre: non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Chryf. Permittit eum cadere: erudiens in omnibus credere christo: plus etiam quam propriam conscientiam. Chryf. Non sufficit desiderium hominis nisi nutu superioris potestatur. Chryf. Qui sibi confidit: fortiozem se putat petro. Videtur autem hoc falsum ad litteram quod hic dicitur: quia non negauit eum petrus ter ante gallozum cantum. Respondeo. Ante primum gallozum cantum negauit semel petrus: et postea bis ante secundum cantum: id est inter primum et secundum. Unde Darci. xlij. d. Primum bis gallus vocem dedit: iter me es negaturus. Quod ergo hic dicitur: sic debet exponi. **N**on cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me: id est donec trinam negationem inchoaueris. Vel: **N**on cantabit: id est non percantabit. Vel: **N**on cantabit donec etc. id est donec trinam negationem proposito voluntatis consummes: quod voluntate trina negatio in eo consummata est antequam gallus cantaret. Amb. Ita non reprehendo quod negauit: vt laudo quod fleuit: aliud commune contradicis est: aliud speciale stutis: et ideo instruit ad cauendum: non cogit ad negandum. **A**byssice: Gallus est christus: De quo **P**rouerb. xxx. d. Tria

Matth. 26. d. Marci. 14. c.

Abyssice

Lucam... Sedebit populus meus in pulchritudine pacis... Atedatis panem vite... Bibi vinum meum cum lacte meo... Venite comedite panem meum et bibite vinum meum quod miscui vobis... Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi... Qui edunt me adhuc esuriunt etc... Beati qui esuriunt et sitiunt etc... Sup mensem meam: que omnibus et solis electis parata est... Quid et panem poterit dare aut parare mensem?... Quia illi sedebunt sedes in iudicio... Judicantes duodecim tribus israel... i. vniuersos iudicandos... Quattuor enim ordines erunt in futuro iudicio... Duo saluandorum: et alij duo danandorum... Saluandorum namque quidam iudicabunt et non iudicabunt... Unde Hiero. Oes qui ad exemplum apostolorum sua reliquerunt pro christo iudicabunt cum eo... Vos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis super sedebitis et vos iudicantes duodecim tribus israel... Alij iudicabunt et iudicabunt: vt illi qui spualiter suis bene vni sunt... quibus dicit: Esuriui et dedistis mihi manducare etc... Matth. xxv. c. Similes danandorum quidam iudicabunt et danabunt: vt mali fideles... Job. ij. a. Congregabo oes gentes in valle iosaphat: et disceptabo ibi cum eis... Alij danabunt et non iudicabunt: quia iam iudicati sunt... quia manifesta est eorum danatio: vt infideles... Job. ij. c. Qui non credit iam iudicari est... Ps. Ideo non resurgit impij in iudicio... i. vt iudicent vel iudicentur... Sequit. Ait autem dominus etc... Tertia pars captiui: i. quod dominus predestinat reprobationem suam duplici ratione... Primo ne gloriarentur quod soli de tot milibus hominum cum domino permansissent in reprobationibus suis... Poterat enim precella reprobationis partem sicut alij nisi diuina gratia eos precessisset... Item vt timorem incuteret... Eccl. xxvij. a. Si non in timore dei tenueris te instanter cito subuertet domum tuam... Secundo vt redderet eos cautiore: quod iacula percussa minus ledunt et facilius precauent... Et quod petrus caput eorum erat et magis audax et plus confidens in se: ideo ad eum dirigebat sermo... Tunc dicit: Ait autem dominus simoni. i. petro: vt sibi videat in omnibus obedientem... Simon ecce... i. in primo et in euidenti... Sathanas... i. diabolus qui omni bono aduersat... Expetiuit vos... i. petijt et obrinuit partem reprobandi vos... Nihil enim potest diabolus nisi permittit... Esa. li. g. Incuruare vt traseam etc... Job. i. b. Extende paululum manum tuam... i. da mihi partem sequendi in iob... Nec etiam habuit partem in minima ouicula iob nisi permittente domino... Ait cribraret sicut triticum... i. vos reprobationibus infestaret: et ita vos creteret sicut triticum in cribro percutit et mouet... Chryf. Stercus remanet in cribro: sic iudas cum diabolo... Amos. ix. c. Concurtia in omnibus gentibus domus israel: sicut percutit triticum in cribro: et non cadet lapillus super terram... Eccl. xxvij. a. Sicut in percussura cribri remanet puluis: sic apozia hominis in cogitatu illius... Glo. Bede. Sathanas etc... Et est summa: quod non dicit expetere bonos ad reprobandum: quod hoc vocali sono petat: sed quia ad hoc feruenti desiderio anhelet... Interdum enim desiderium dicit clamor: vt de moyse et susanna legitur... Sequit. Ego autem rogauit: quasi sathanas reprobabit me permittente: sed non preualebit: et

Proverb. xxx. d. Tria sunt que bene gradiuntur: et quartum quod incedit feliciter. Leo fortissimus bestiarum / ad nullius puebit occursum: gallus succinctus lumbos suos: et arles: nec est qui resistat ei: et qui stultus apparuerit postquam eleuatus est in sublime. Leo / gallus / aries: christus est. Stultus est antichristus.

Frater Job. xxxvii. d.

Quis dedit gallo intelligentiam: Ante cantum huius galli: quid est in homine / nisi trina negatio: id est trium virtuum auersio seu peruersio: a

Et dixit eis: quia do nisi vos etc.

Dixit enim discipulos binos et binos ad predicandum ante

faciem suam / precipiens eis ne tollerent necessaria / sed a

subditis acciperent: Nunc autem aliter precipit: In quo nos

instruit: quia pro mutatione rerum et temporum facienda est

mutatio consiliorum et dispositio negotiorum. Et hoc est: b. Quid

nisi vos sine sacculo et pera. Quare sic misit: Chrysostomus.

Maxima habet defensionem inopia. Inopem et nudum nec

centum possunt exuere. Et infra. Philargyrum vniuersa con-

tristant. Et non solum homines / sed et vermes et tineę militant

contra eum. Et quid dico vermes: ipsum tempus maximum

damnum facit tali. Aug. Ostedit dominus a fidelibus suis omnia

deberi ministris suis: nulla superflua requirentibus. j. Cor. ix. b.

Dominus ordinauit his qui euangelium annuntiant: de euangelio

viuere. Glo. Non eadem viuendi regula etc. Persecutionis

tempore: Tunc enim possent de rigore regulam relaxare: ut

filij Ionadab imminente tribulatione habitauerunt in hierusalem:

quibus prohibitum erat habitare in ciuitate. Hiero. xxxv. c.

Et calciamentis. Hiero. Plato dicit duas corporis

summitates non esse velandas: nec assuescere debere

mollicet capitis et pedum: cum hec habuerint firmitatem /

cetera robustiora sunt. Exo. iij. b. Solue calciamenta de pedibus

tuis: Locus enim etc. Idem Solue. v. d. Nunquid aliquid

defuit vobis. j. Cor. i. a. Dulces facti estis in illo: ita

ut nihil defuit vobis in villa gratia. Et illi dixerunt: nihil.

Dixit ergo eis: sed nunc. s. tempore persecutionis.

Qui habet sacculum / tollat similiter et peram. Per

hec duo intelliguntur necessaria. Chrysostomus. Dulces de nido edu-

cens iubet proprijs vti pennis. Eccl. xix. c. Elemosyna vtri

quasi sacculus cum ipso / et gratia hominis quasi pupillam

oculi conseruabit. Item pera est memoria: in qua peccata re-

ponuntur ad penitentiam et humilitatem. Judith. xij. b. iussit

ancille sue ut mitteret caput holofernis in peram. Item pe-

ra patientie. j. Reg. xvij. e. In peram pastorem quam habebat

secum. Et qui non habet etc. Dominus distinguens regulam

viuendi tempore pacis et tempore persecutionis: cum

primo misit discipulos ad predicandum prohibuit eis sollicitu-

dinem ne tollerent necessaria / sed ea a subditis acciperent: im-

minente tempore persecutionis / ut potius inuenirent occisores

quam ministratores / dedit eis licentiam tollendi necessaria: Sic quod

dat licentiam tollendi gladium qui necessarius est tempore per-

secutionis. Et ad duo. s. ad terroris incussionem / et proprię cor-

poris defensionem. Et cum dominus tamen ponat negatiuam / oportet

preintelligi affirmatiuam / hoc modo: Qui habet sac-

culum tollat similiter et peram: et qui habet gla-

dium tollat: et qui non habet gladium. s. vendat tun-

nicam suam et emat gladium. Quod autem ita debeat pre-

intelligi affirmatiua habes in principio Glo. Gladium vel

habitum sumere vel non habitum iubet emere etc. Sed nota

quia cum specialiter loqueretur dominus primitiue ecclesie: nisi

primitiua ecclesia non habuit gladium / nec ei peruebat in gla-

dio decertare. Quid enim ecclesia fuit nouella / oportuit eam

plantari / per duo. s. per passiones et intracula. Postquam autem

Et dixit eis: Quando misit vos sine sacculo et pera et calciamentis: nunquid aliquid defuit vobis: At illi dixerunt: Nihil. Dixit ergo eis: Sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram. Et qui non habet / vendat tunicam

suam et emat gladium. Dico enim vobis: quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me: Et cum iniquus deputatus est. Et tamen ea que sunt de me / sine habent. At illi dixerunt: Dne ecce gladij duo habent. At ille dixit eis: Satis est.

processu temporis prouecta est ecclesia: iam non sunt illa duo necessaria. Sed cum primitiue ecclesie non competat gladius: cur precepit apostolis tollere gladium tempore persecutionis: Et apparet eis non defuisse facultatem defensionis: et sic dum sponte venire ad passionem ostenderetur: et per idipsum mi-

sericordia eius exprimeretur. Et hoc est quod sequitur in Glo. Et sciat legentes etc. Amb. Cur gladium emere iubet / qui ferit re phibes: Cur habere precipit / quem veras promittit: nisi forte ut sit parata defensio non necessaria vltio: et videat potuisse vindicare sed noluit.

ser: Lex tamen referre me non vetat: et ideo fortasse petro offerenti duos gladios / satis est dicitis: quasi licuerit usque ad euangelium / ut sit in lege equitatis eruditio: in euangelio bonitatis perfectio. Item secundum alium Glo. sic exponitur. b. Et emat gladium / spirituale. s. verbum dei. De quo Eph. vi. c. Gladium spiritus quod est verbum dei etc. Item per gladium inteligitur passio martyrij. Unde. s. ij. e. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Dicitur ergo cui libet / ut emat gladium: id est ut omnia exponat pro audiendo verbo dei. Cui libet etiam dicitur / ut vendat tunicam: id est carnem propriam que est tunica anime / martyrio exponat: ut ita coronam martyrij sibi emat. Et hec duo nota in illa Glo. Est gladius spiritualis / ut etc. Sequitur infra in Glo. Denique ut scias etc. Summa est quod gladio passionis hic loquitur dominus / non de gladio verbi: inuitans eos ad tolerantiam martyrij. Sequitur: Dico enim etc. quasi ideo precipio tollere necessaria: quia imminet tempus persecutionis vestre. Et vere imminet persecutio vestra: quia ego qui sum caput vestrum / in proximo sum passurus. Unde sequitur: Dico enim vobis: quoniam adhuc hoc quod scriptum est / per Esaiam. l. et. liij. maxime / k. Oportet impleri in me: et cum iniquus deputatus est: / caliter et casualiter: quia putabat eum reum sicut et latrones: in quorum medio crucifixus erat. j. proximo. Vel / cum iniquus. Beda: id est cum inferis: ad quos post mortem erat descendurus ut educeret vincos suos: id est bonos de lacu vbi non est aqua: id est refrigerium aliquod. Et tamen ea que sunt de me / predicta / m. sine habent: id est implebunt. n. At illi dixerunt: dne ecce gladij duo hic: Materialis et spiritualis est ecclesia. Judic. xx. b. Arbitratores gabaa erant viri fortissimi: ita sinistra ut dextera pliates. Chrysostomus. Dignum est querere cuius gratia gladios portabat. Et infra. Decens est ibi gladios: id est cultellos esse propter agnum et mensam. Hinc forte sumit ecclesia materiam et occasionem pugnantis gladio materiali. Nam aliter superflueret vnus gladius. Eccl. ix. d. Velox est sapientia quam arma bellica. Esa. ij. b. Dichæ. liij. b. Non lenabit gens contra gentem. Roma. xij. d. Non vosmetipsos defendentes charissimi. Et infra. Vbi vindictam etc. Item secundum Amb. duo gladij significant duo testamenta: que significantur per gladium bis acutum: Apoc. j. d. Eccl. xxviij. b. Lingua tertia multos comouit / et dispersit illos de gente in gentem. Et lingua gladius est. Ps. Lingua eorum gladius acutus. o. At ille dixit eis: factus est. q. d. Duo gladij / alter euaginat: alter non euaginat / tus sufficienter. Alter. s. ad exprimentam spontaneam susceptionem passionis et apostolorum audaciam et domini misericordiam. Alter. s. non euaginat / ad ostendendum quia non quantum possunt facere sunt permitti. Nota est multiplex gladius. Est enim gladius / verbum dei: quod habetur in manu et in ore. De primo. Ps. Gladij ancipites in manibus eorum. Heb. liij. c. Verbum est sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti: et pertingens usque ad diuisionem anime ac spiritus / copagum etc. Eph. vi. c. Gladium spiritus. De secundo: Apoc. j. et. ij. et. xij.

846

Dolus

gladius

847

bonis et diuites dimisit ianes. Esa. xxix. c. Soniat esuriens et. Duodecimo ligat holē et nō sinit recte ābulare. j. Timoth. vj. b. Qui volūt diuites fieri et. Job. vj. c. Inuolutē sūt semī tē gressuū eoz et. Tertio decimo dolorem et afflictionem gernerat. Eccl. v. c. Est et alia infirmitas pessima et. Quarto decimo inuiscat pēnas anīe et non sinit volare in celū p tēplationē. Aug. Amoz rerum tēpalīū viscus est pennarū spūaliū. Sen. xliij. b. Gallis siluestribus. i. mūdus: multos habet pures et bituminis. Quin todecimo multa obstacula ponit i vīa cę li. Ps. Qui cogitauerūt supplantare gressus meos et. Job. xviij. b. Abscondita est in terra pedica ei et. Sen. Vnura q̄ fortunę imputant in si die sunt. Hęc mala facit auaricia et multa alia. Sz hęc ad pze sens sufficient. Versus. Sollicitat/turbat/dānat/grauat/inq̄ nat/inflat: Pzēcipitat/pūgit/excecat/nudat/inanit: Oblīgat affligit/inuiscat/scādala tēdit. Dic g. a. **Accēso aut igni: cupiditatis. A quo: Certe a diabolo. Job. xli. b. Valitus ei pzinās ardere fac et. b. In medio atrio: calphę pōtīfic. c. Et circū sedentib' illis. i. ministris pontificis: vt dicit Bar. xliij. f. d. Erat petrus in medio eorum. Be ne dicit in medio: qz pet' donis oim cōmunicat: certe verū est et peccatis. e. Quē cū vidisset ancilla. Quert Beda: quare ancilla primo pdidit petru' cū viri magis possent eū cognoscere: Et respōdet: vt ostēdat etiā sexus fēmine' peccasse in morte dñi: et per passionē eius redemptum esse: contra quosdam hereticos: qui dicūt passionē dñi nō profuisse fēminis. Prop' qd etiā post resurrectionē primo apparuit mulieribus: vt ostēderet eū p zuaricationē esse abolitā per suā passionē. Recte etiā principē ecclesie cōpulit ad negationē fēminā: quę pzinū hominem cōpulit ad trāsgressionē. Job. xvij. c. dicit qz hęc ancilla erat ostiaria domus pōtīficis. Et qd est hęc ancilla nisi cupiditas: Sine cuius nutu null' intrat ostiū principis sacerdotū. Unde Esa. lix. c. Equitas nō potuit ingredi. Quare: Quia nihil donat. Hęc ancilla nō tā famulaf in domo pncipis sacerdotū: sed exclusa dñā. f. charitate: omni bus iperat et dominaf. Eccl. x. d. Pecunie obediūt oīa. Sen. xvj. b. Dixit sarai/ princeps mea. i. charitas: abraę viro suo. i. principi sacerdotū / qz est pater multarū gētū: inique agis cōtra me: Ego dedi ancillā meam in sinu tuo. i. concessi pōtīfic tiam acquirēdi et conferuādī necessaria vitę: quę videns qz cōcipit filiū/ thesaurū magnū: despectū me habet: iudicet dñs inter me et te. Sal. iij. b. Quid dicit scriptura: Eijce ancillam et filiū eius. Prouerb. xxx. c. Per tria mouetur terra et quartum qd sustinere nō pōt: Per seruū cū regnauerit. i. auarum: per stultum cū saturatus fuerit cibo. i. hypocritā: et p odiosam mulierē. i. superbiā: quę est odiosa deo et hominib' / vt dicitur Eccl. x. a. et per ancillā cū fuerit heres domine suę: hęc est cupiditas. Qu autē hęc ancilla habitet in domo pontificis: dicit Bede. vj. c. A minore vsqz ad maiorē omnes auaricie studēt. Dicit g. e. **Quem/ petrum. i. pncipem apostolorum. f. Cū vidisset ancilla quedā sedētē ad lumē. Hęc ancilla odit sedentes ad lumē. Job. iij. c. Qui male agit odit lucem. Prouerb. xvij. d. Vnura de sinu. i. occulte accipit impius vt puertat semitas iudicij. i. cōpendiū causę ad minus. g. Et eū fuisse intuita. Habet em̄ oculos acutissimos vbicqz terrarum porrectos. Zach. v. c. Dic ē ocul' eoz in vniuersa terra: et ecce calētū plumbi portabat. i. bulla: et ecce mulier sedēs in medio amphorę. h. **Dixit: et hic cū illo erat. i. cū iesu anteqz intrasset domū principis: sed ibi negauit eū. Et Glo. Amb. Nō in mōte: in quo. f. cū alijs elect' est: nō in tēplo / in quo sepe orauerat: nō in domo sua negat petrus: in qua. f. do minū sepe receperat: s in pzetorio iudgoz: in domo pncipis******

facerdotū: vbi nō est veritas. i. in cui' pzetozij vel domus habitatoribus nō est veritas: qz nō sunt veraces: Erat quidem ibi veritas psonaliter / s in eis nō habitabat. **At ille negauit eū dicēs: Mulier nō noui illū. Hoc est cōtra curiales. Itē Matth. ij. a. Vagi in curia caruerūt stella. Beda. Qu negat obreptiois est: qz penitet fidei. Eccl. xxxij. c. Qui timer deū nihil trepidabit. Job. xvij. a. Pone me iuxta te et. Chyph. Si ei adhe serim' stabim' generose. Et. j. Et si omnib' ventis vehemēt' spī rauerint tēptatōes: festuca nob erit et folium. Beda in Glo. Nō solū negat ch'istū et. q. d. aliqs: petrus nō negat ch'istū: ille em̄ negat ch'istū / q dic ch'istū nō esse deū. Immo negat: qui em̄ negat se esse christianū / dicens: Non noui ch'istū / satis negat ch'istū esse deū: Nemo diceret: nō noui deū. Nota quā quidā temere excusant petru' piscatorem et idiotā / volentes constituere sophistam: ita exponentes qd dicitur: non noui illū. q. d. ch'istus filius dei est ab eterno genitus a pze: quō aut ab eterno genit' sit a pze / nō noui. Ad hūc etiam modū exponūt qd in sequēti dicit: Nescio qd dicis. i. nō approbo. **Et post pusillum alius vidēs eū dixit: et tu de illis es. Petrus vero ait: Homo nō sum. Aug. Qu nota sunt prauorum colloquia quę cogunt petrum negare deum vt hōiem se nō nosse quē inter cōdiscipulos p̄fessus fuerat esse filiū dei. j. Cor. xv. d. Corumpunt mores bonos: colloquia praua. Nota qz de negatione petri vident velle tres euangeli stę: matthęus: marcus: lucas: qz rota facta fuerit in atrio calphę: solus iohānes videt velle qz p̄ma pars negationis facta sit in atrio anņe: gemina negatio facta sit in atrio calphę: et ita videt verum esse em̄ ordine et seriē euangeliij / Job. xvij. Cū qd aliq dicit / intelligit dicitū pzēoccupando. Sed et expo sitores videntur dissentire. Nam Aug' de p̄cordia euāgelista factę in domo anņe. Sed Beda super Lucam: et Hierony mus sup Matth. innuunt qz factę sunt in domo calphę. Sed intellige Augustinū dixisse pzēoccupādo: alios recapitulādo. **Et iteruallo facto quasi horę vni' ali' qdā affirmabat dicēs: Vere et hic cū illo erat: Nam et galile' est. Sz nunqd et galilei sicut et hierosolymite hebrei sūt: Et iqs. Sed vnaquęqz puincia habet p̄ria idiomatica lingūę. Per istos duos qz petrus negare cōpellūt i domo pōtīficis: significāt ministri et locij p̄lator: qz detrahēdo de alijs et adulādo ip̄sis / ip̄sos sepe negare ch'istū faciūt. Prouer. xxix. b. Princeps qz libēter audit verba mēdaci/ oēs ministros habet impios. Sed nūquid tales sunt in domo pontificis: Matth. xj. b. Ecce qz mollib' vestiunt in domib' regū sunf. Ibi Glo. Ecce qz ponūt puluinarā sub omni cubito: qz vitā peccantiū pal pant nō pūgunt: habitant in domibus regū. Sed vita rigida et pzēdicatio vera debet declinare palatia: quę frequētāt mol libus induti. Greg'. Johannes baptista non fuit mollibus indutus: qz vitā peccantiū blādimentis nō fouit: sed aspere in crepauit: et tō habitauit in desertis. **Mā et galile' est. Alij nō sunt cū iesu nisi galilei. i. trāsmigrati de vltijs ad virtutes. n. Et ait petrus: hō nescio qd dicis. Non est ista vox q̄tis illa: Et si oēs scādaliati fuerint in te / s nō ego. Prouerb. xvij. c. Qui inuertit linguā suā icidet in malū. Prouerb. vij. b. Os bilingue detestoz. Judic. ix. e. Abi est nūc os tuū quo loquebaris: quis est abimelech vt seruā ei: Chyph. Nō ita fuit p̄gricę petri negatio / quātū derelictionis dei castigantis eū. Sed quare pmisit dñs petru' negare: qui tātū diligebar eū: Chyph. Ut cōfundat marcion: vt nemo de se pzēsumat: vt ch'isto in omnibus credat: vt aliq sibi caueant: vt cōfundat ei' audacia: vt discat alijs misereri. Eccl. xxxj. b. Intellige qz et. **Qz s Bal. vj. a. Si p̄o occupatus**********

B

Marci. 14. c.

blasphemant christum regnantem in caelis: quod iudei qui crucifixerunt ambulante in terris. **a** Et interrogauerunt eum dicentes: prophetica: quod est qui te percussit: quasi hoc obijciebant ei quod dicebat se prophetam. **b** Chryf. Diuini illud caput percusserunt viri inquinati et abominabiles. **Et. j.** Aug no/bis erit cura de reliquo in corum elijs: postquam christus passus est: **Web. xij. a.** Recogitate ergo eum qui tale sustinuit a peccatoribus. **i. viliibus/ aduersus semetipsu. i. de filium/ contradictione vt no fatigemini etc.** **Pbil. ij. a.** Hoc sentite in vobis. **Web. xij. a.** Demetore vicitoy etc. **Esa. lvij. a.** Iustus perit et non est qui recogitet in corde. **b** Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. **Esa. j. b.** Dereliquerunt dominum: blasphemauerunt sanctum israel. **Judei dicitorem spernit: malestatem autem blasphemant. c** Et vt factus est dies. Premisit lucas de prima illusione que facta est in arrio principis ab eis qui percussit faciem eius velata illudentes ei: Fuit enim ter illusus: non autem secutus est ordinem. Debit enim premittere causam illusionis: quam hic subdit dicens: **Et vt factus est dies: quia tunc maior fuit frequentia quam fuisset in nocte. Glo. Tunc quod solliciti in malo: tota nocte vigilauerunt vt facerent homicidium. Job. xvij. c.** Noctem verterunt in diem. **Diere. ix. b.** Ut inique agerent laborauerunt. **Nota** quia tota nocte laborauerunt in querendo falsos testes: nec testibus poterant eum conuincere: et arguebant eum quereutes vtrum esset christus: **Et pretere rit breuiter lucas: quod in alio euangelista legitur quod ipse princeps sacerdotum interrogauerit eum: Tu es christus filius dei benedicti: d** **Conuenerunt seniores plebis. Act. iij. c.** Conuenerunt vere in vnu aduersus dominum etc. **e** **Et principes sacerdotum et scribe duxerunt illum in concilium suum. Ps. Concilium malignatum obsedit me etc. Eccl. xvj. a.** In synagoga peccantium exardabit ignis. **Diere. xj. d.** Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam etc. **f** **Dicentes: si tu es christus dic nobis. Sap. ij. d.** Cōtumelia et tormento interrogemus eum. **Beda.** Non veritate desiderat sed calūniā parant etc. **Nota** quod fin altum euangelistam/ prolixius accusabat eum/ et de blasphemia/ et de calūniā. De blasphemia/ quod se diceret filius dei: quod iudei dicit blasphemiam. De calūniā/ quod se diceret christum. i. messiam in lege promissum/ et ita regem iudeoy: quod calūniati sunt. Sed quod sciebant quod de blasphemia non moueret pilatū: scilicet non haberet fidem dei sed idola coleret: ideo sub silentio pretereunt vtrum esset verus filius dei/ quereutes an sit christus: vt si hoc possent ab eo extorque/ re/ statim traherent eum ad pilatum tanquam derogantem roma/ no imperio. **Intelligebat enim christum purum hominem: si cur dicit Beda. g** **Et ait illis: Si vobis dixero non credetis mihi: si autem interrogauero non respondebitis mihi: neque dimittetis. Dixerat aliqui se esse christum et non credebant ei: imo quadam die cum hoc diceret/ rulerunt lapides vt facerent in eum. Interrogauerat etiam eos de christo. s. xx. g. nec responderunt: cum quereeret ab eis: quid vobis videt de christo/ cuius filius est: Responderunt/ dauid: Et ipse statim obsecit eis: Quomodo ergo dauid etc. **Hec etiam eum quod innocuus erat/ dimittere volebat. h** **Et hoc autem. i. ex hac passione et pro hac passione: vt sit: ex: temporale et causa/ le simul. i** **Erit filius hominis sedes a dextris virtutis dei: secundum quod homo. i. in portioribus bonis patris. Deus enim pater christo fin quod homo/ dedit portiora bona quam aliquid creature. Vel fin quod deus est/ equalis patri. Web. xij. a.** Qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione premptra etc.**

Beda. Ego. i. quem vt hominem cōtemnitis: per supplicium crucis ero exaltatus: et habens. i. apprensus habere nomen quod est super omne nomen: Pbil. ij. b. **k** **Dixerunt autem omnes: tu ergo es filius dei: Qui ait: vos dicitis. Contra Interrogabāt: non enūciabāt. An exponit: Dicitis. i. dicere potest/ interrogatio mutata in assertionē. Vel pot dicit quod sermo comicus est: vt su- **Matth. 26. f.** **Marci. 14. f.** **enūciatione. Vel dicitis in cordibus. An Glo. Sua scētia dānantur. i. p id quod sentiebant. i. Nos in quā dicit: quod ego sum/ quāuis hic inermus appaream. Beda. Ita tepar respōsionē vt et dicat verū et sermo eius calūnię non pateat. Valuit se christū filiu dei p- bare quod dicere: vt cōdēnandi causa tolleretur/ his qui farent quod obijciunt. De hoc verbo non poterant eum accusare: ac si diceret: Ego nec dico nec nego: sed vos dicitis: pbate ex miraculis. Fatentur quod obijciunt. i. fatent christum esse filium dei/ quod tū obijciunt: quasi p crimine. s. quod diceret se filiu dei. **m** **At illi dixerunt: quid adhuc desideram testimonium: quod se christū et filiu dei dicat: n** **Ipsi enim audiuius de ore eius. Ipsi reuera non audierant: sed de verbis eius violēter traxerunt. Job. xvj. c.** Suscitatur falsiloquus contra faciem meā cōtradicens mihi. **Isti etiā sunt qui rapiūt verbū de ore simplicium vt aduocati. Judic. xij. b.** Dixerunt galaaditę: Nunquid ephzateus es etc. **iij. Reg. xx. f.** Quod acceperunt viri pro omne etc. **Cap. XXIII.** **Q** **U** **surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.******

Matth. 26. f.
Marci. 14. f.
Matth. 27. g.
Marci. 14. a.
Job. 18. e.

Q **U** **surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.** **Supra ostendit euangelista quod captus est iesus et quo ductus. i. in domū principis sacerdotū: vbi ipsi sacerdotes multipliciter illuserunt ei. Deinde vero vt se quasi alienos ab eius nece ostēderent/ tradiderunt eum romano presidio iudicandū: et hoc ostendit in hoc capitulo. **Duldit autem istud capitulum i sex partes. In pma parte traditur iesus pilato: et erga eum multipliciter accusatur. In scda mittit iesus ad herodē et ab eo illuditur/ et ad pilatū remittitur: ibi: Pilatus autem audiens. In tertia accusatur iterū iesus: examinatus: adiudicatus/ et barrabas liberatus: ibi: Pilatus autem conuocatis. In quarta ducit ad crucem et destructionem iudeę pdicit: cū latronibus crucifigis: illudis et orat: ibi: Et cū ducerent. In quinta moritur: et signis factis dei filius demonstrat: vnde et centurio confitetur: ibi: Erat autem fere hora. In sexta et vltima parte sepelitur iesus: et mulieres que secute fuerant eum vt pararet aromata reuertunt: ibi: Et ecce vir noie etc. **Diē g.** **o** **Et surgens omnis multitudo eorum/ de domo calphey: mane facto/ vt dicit **Matth. xxvj. a.** Quia tota nocte illuserat ei et verberauerat. Sap. iij. a.** Multitudo impioy multitudo non erit vtilis. **Esa. xvij. d.** **Ue multitudini populoy multozū vt multitudo maris sonantis. Ps. Alieni insurrexerunt aduersum me etc. Job. xxx. c.** **In multitudine eoy consumitur vestimentum meum. p** **Duxerunt illum ad pilatū/ vt iudicaret eum: et ipsi quasi imunes viderent. Unde hoc fecerunt sub vmbra simularē innocētię/ vt per aliū videret fieri quod volebat. Et sic vulgo dicit: Fecerit de fatuo malleū. Sen. iij. d.** **Sella genuit thubalcain: qui fuit malleator. Sella interpretat vmbra ei. Thubalcain: mixtus vel couersus ad vniuersa. Dalleator: hic ē pilatus: qui quasi pplexitate mixtus erat: et vt multi volebat facere ad placitum singulozū: defendēs dñm verbo/ et ad voluntatem iudeoy exponens tormentū. Cōtra quē **Eccl. vij. a.** **Moli peccare in multitudine ciuitatis: nec te imittas in populū. Duxerunt illum ad pilatum. Glo. Tradiderunt etc. Infania. Reuera infans est cuius consilio aliquis occiditur si se putat immunē a morte illius. **Q 3** **g** **Sed quare iudei**********

Ps. 59.

Et cōditis tuis. **A**t ipse nihil illi respōdebat. Ecce iterro
gat? multa ab herode nihil respōdet. Nec tacet eo q̄ respōde/
re timeat: s̄ vt eoz accusationē idignā respōsione ostēdat. **Uñ**
Slo. Amb. Accusat̄ et tacet: q̄ defēsiōe nō idiget: Ambit̄ de
fendī qui timēt vinci. Nec accusationē tacēdo cōfirmat: s̄ de/
spicit nō refellēdo. i.

Indignam respōsio-
ne iudicādo. Quasi
respōsio est ad id qd
posset obijci: qz tacti
turnitas solet unitari
confessionem. Qua/
druplīci autem ratione noluit dōmīnus respondere herodī.
Primo iuste: vt. s. ostenderet indignum sua collocacone. Se
cundo misericorditer. s. ne propter eius respōsionem peiores
fierēt. Tertio propter exemplum: vt. s. nos doceret accusati/
ones melius tacendo q̄ respōdēdo vincere. Susanna em̄ ta/
cuit et vicit: Dan. xliij. d. Exo. xliij. d. Vos tacebitis et dñs pu/
gnabit p̄ vobis. Ro. xij. d. Nō vosmetipsos defendētes cha/
rissimi sed date locum ire. Job. xxxij. d. Si expaui ad multitu/
dinem nimiam rē. Greg⁹. Boni nō despecti sua aperitū cū
alijs nec prosunt: qd esset se ostēdere non pdesse: Et iesus he
rodi nō querenti profectum tacuit / et inde passus est se irride/
ri. Quarto ne crucis aut passionis vitilitas differret. Si enim
voluisset respondere: potuisset absolut. Thren. iij. e. Ex ore al
tissimi nō egredientur neqz bona neqz mala. Esa. liij. c. Obla
sionē ducet / et quasi agn⁹ corā tondente se obmutescet. Esa.
xliij. c. Tacui semper silui: patiens fui: vt parturiens loquar.

Stabant autem principes sacerdotum et scri
be: Sed nec his aliquid dicit. **C**onstāter accusantes
eum: quē debuerāt excusare: quia de genere sacerdotali erat.
Sed inuidia nō cognoscit gen⁹. Aug⁹. Cum per omne vitū
antiqui hostis virus humano cordi infundatur: in celo iudicē
tota viscera serpens cōcurit. Hęc est qua cain contra fratrem
suū abel armatur: et filij iacob cōtra ioseph: babilonij contra
dantelem: iudei cōtra christum. Hęc est vermīs qui hederam
longe consumit: dum aliozum prosperitati mordēdo detrahāt.
Spreuit autem illum: qui neminem spernit: et in quo
nihil erat spernendū. Job. xliij. d. Venit princeps huius mū
di et in me rē. **H**erodes cum exercitu suo: reputās
eum stultum: qui nihil diceret potenti liberare se. j. Reg. xxj.
d. Dixit achis ad seruos suos: vidistis rē. Job. xij. a. Deridet
iusti simplicitas. **E**t illi induit vestem albam: et
remisit ad pilatū. Domini taciturnitatem reputavit he
rodes fatuitatē: ideo illudens ei quasi fatuo / induit eum veste
alba. Et forte hoc erat: ppter opprobriū et iudiciū fatuitatis:
et ideo sic indurum remisit ad pilatū. De modo tamen vel cau
sa illusionis huius nihil habemus expressum. Et nota qz tri/
na legitur ei⁹ illusio. Prima facta est in atrio calp̄he: quando
percutiebant faciem eius velatam / dicentes: pphetica rē. Se
cunda a militib⁹ herodis et ab ipso herode: quādo missus est
ad eum. Sed nō habem⁹ modum determinatum illusionis.
Tertia postq̄ traditus est militib⁹ a pilato ad crucifigendū:
quando circumdederūt ei chlamydē cocineā. Pro hac trina
illusionē recompēsam⁹ ei in die parasceus trinā adoratiōē:
ter dicētes cū geniculatiōe: αγιοσ ο θεοσ: agios o theos.
Causa primę illusionis: qua illudebant ei percutiētes faciem
eius velatam / dicentes: pphetica / euidens est. Ideo enim sic
illudebant ei: quia dicebat se pphetam. Causa quoqz tertie
illusionis: qua illudebāt ei facientes spineam coronam / indu
entes eum chlamyde cocineā et dantes arundinem quasi pro
sceptro in manu eius nota est / scz qz diceret se regem. Diade
ma em̄ capitibus regum solet superponi / et purpura solent in/
duti et sceptrum gestare. De causa autem huius medie illusionis
nihil habemus. Et notandum qz quattuor sunt vestes sa
cerdotales: in quib⁹ illudum est christo. Una est amictus: hac
velata fuit factes ei⁹. s. xxij. g. Secūda vestis ē alba / quasi ca
misia longa: hac illudum est ei hic. Tertia est casula purpu
rea: hac illudum est ei **Barci. xv. b. vbi indutus est purpura.**

Quarta vestis est manipulus et cingulum et stola: quib⁹ qua
si quibusdam vinculis ligatur sacerdos. Hac etiam veste illu
sum est christo: qz ad colūnā ligat⁹ est vinculis: **Matth. xxvij.**
c. Quinta et sexta vestis est propria pontificum. s. mitra et sambuca. i. baculus pastoralis: in quib⁹ etiam illudum est christo.

Spreuit aut illū herodes cū
exercitu suo et illūsit idutū ve
ste alba: et remisit ad pilatū.
Nam pro mitra co
ronā spineā: p sam
buca habuit sceptrū
in manu. i. baculum
arundineum: quem
iudei i irrisionē dede
rūt ei: **Matth. xxvij.**

Et certe nō minus illudum est ei hodie in his vestib⁹ q̄ tunc:
imo plus: quia et longiori tempore et a maiore multitudīne et
mō fraudulētoze. P̄terea / illa illusio nō fuit nisi figura isti
us qua modo illudum est christo a sacerdotibus et epis. **Uñ Job**
xxx. a. Nunc autem derident me iuniores tempore: ad sram:
iuvenes ep̄i: quozū nō dignabar patres. i. electores qui eos
genuerūt ep̄os / vel poti⁹ q̄ eos creauerunt: qz de nihilo fece
runt eos: ponere cum canibus gregis mei: quozum virtus ma
nuum mihi pro nihilo erat et vita ipsa purabant̄ idigni. **H**ic
autem qualiter in his vestibus illudum est domino sacerdotes et
episcopi videam⁹. **H**as itaqz vestes induit in signū q̄ in cor
de habent fidem et memoriā et affectum illusionum dñi. Quā
do enim ponit amictum in capite: quid aliud facit nisi qz fidē
et memoriā habeo qz factes dñi mei fuit velata. ppter me: **E**t
cum induit albam: quid aliud facit / nisi quia clamat ipso facto
sic fuit illudum domino meo in veste alba: **Q**uid clamat casu
la nisi chlamydē cocineā domini: **Q**uid manipulus et cingu
lum et stola / nisi vincula christi significant: **Q**uid mitra nisi co
ronam spineam: **Q**uid ergo dicit mitra in capite episcopi / nisi
punctiones spinarum domini esse in mente illius ep̄i qui mi
tram habet: **Q**uid est sambuca in manu episcopi / nisi baculus
arundineus in manu christi: **F**erētes ergo talia quid ostēdūt
nisi qz sentiunt in se qd christus sensit in se: **S**icut dicit **Ap̄ls**
Phil. ij. a. **H**oc sentite in vobis qd et i christo iesu. **C**um ergo
ista habeāt fere omnes exterius: et nihil sentiant interius: nū
quid nō illusio est: **D**icunt em̄ signo tibi comparimur / tuas
illusiones in nobis ipsis ostendimus et eis communicamus.
Quid aut chirothecę in manibus: quid sandalia clamāt in pe
dibus episcoporū / nisi vulnera pedū et manū christi: quib⁹
se cōmunicare ostēdūt his signis: **Uñ Osee. xij. c.** **E**go visio
nem multiplicauit et in manibus pphetarum assimilatus sum.
Zach. xij. c. **D**icetur ei. i. ep̄o: quid sunt plage istę in medio
manū tuarū: **E**t dicit: **H**is plagatus sū in domo eozum qui
diligebāt me. **S**ic dicit ep̄s / signo sibi ascribēs qd factum est
christo. **A**poraliter autē amictus capitis significat sp̄e: quā
ap̄ls vocat galeam salutis: **Eph. vi. c.** **S**pes autem eternoz
ptempū facit terrenoz. **U**nde cum sacerdos ponit amictū in
capite / significat et ostēdit sp̄e eternoz omnia terrena cōtem
nere. **E**t si ita nō est / reuera illudum est christo: et ideo christ⁹ illu
det ei. **Uñ Prouerb. ij. d.** **I**llusores ipse deludet: mansuetis
aut dabit grām. **I**te alba longa et lata / mētis et carnis signifi
cat castitatem. **Apoc. vij. c.** **V**idi turbā magnā quā nemo di
numerare poterat rē. **U**bi igitur nō castitas / alba illusio ē ocu
lorū. **Prouerb. xliij. a.** **Q**ui illusor est / nō audit cū arguit. **I**te
cona / manipulus / stola / et huiusmodi ligamēta / significant p̄
cepta et consilia et religionem: quibus se obligant / quando ta
lem ordinem assumunt: et se obligatos ostendunt quando hęc
induit. **Q**ui ergo p̄cepta atqz consilia et religionem sacerdoti
lem nō custodit: nūqd hęc ferētes nō christo illudum: **U**nde
re. v. b. **I**bo ad optimates. i. ad sacerdotes: et ecce hi magis si
mul confrēgerunt iugum: ruperūt vincula: **E**t ita illudum est christo.
Prouerb. ix. c. **S**i sapiens fueris: seruans. i. p̄cepta et con
silia tibi metipsi eris: si autem illusor / solus portabis malum.
Item casula significat tunicam christi incōsutilem desuper cō
textam per totum. i. perfectam charitatem: quā debent habere
maxime sacerdotes et episcopi. **U**nde petrus anteqz curam
de pascedis agnis suscipiat: ter interrogat de charitate: et ter
confitetur se habere: **Job. viij. d.** **Q**ui igitur talem charitatē

Doraliter

Non habet induentes casulam christo illudunt: imo sibi. Pro- uerb. xix. d. Parata sunt derisoribus supplicia. Ite mitra epi significat scientia duorum testamtorum...

Aerius

Bystice

Tertia pars

Et facti sunt amici herodes et pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant adinuicem. Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit ad illos: Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum: et ecce ego coram uobis interrogans nullam causam inuenio in homine isto: ex his in quibus eum accusatis. Sed neque he-

rodos. Nam remisisti vos ad illum: et ecce nihil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Exclama- uit autem simul uniuersa turba: dicens: Tolle hunc et mitte nobis barrabam: Qui erat propter seditionem quadam factam in ciuitate et homicidium missus in carcerem.

flagellatus: Dimittam. i. iudico dimittendum. Vos sancti et iusti negastis ante faciem pilati iudicante illo dimitti. Emendatum flagellis et ludibrijs quantum tubetis afflicti: dum non ne scietis innoxium sanguinem. Ideo enim flagellauit ut ex saturato cor odio desisteret. Chrysostomus. q. d. pilatus: Si non uultis innocentem dimittere: saltem ut condemnatum date festiuitati. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Non in quolibet festo dimittebat eis plebs unum de uinctis: sed tantum in festo pasche: in memoria liberationis de egyptiaca seruitute. Conueuerat enim preses romanus eadem die qua egressi sunt de egypto et liberati a seruitute pharaonis in commemorationem tanti beneficij: et ad honorem dei sui qui liberauerat eos: dimittere unum de iocarceratis. Et id ipsum iuuat nos contra grecos. Constat enim quod in quarta decima luna ad uesperum congregati sunt omnes in ramasse: et in crastino summo mane egressi. Ergo quinta decima luna sunt egressi: quinta decima luna erat in die pasche: quod eadem die dimittebat eis uinctum quem egressi sunt. Quibus igitur greci dicentes fuisse quarta decima luna die pasche. Nec habebat preses ex statuto aliquo regali: sed propter annuam consuetudinem quam non lebat infringere pilatus: ut placeret iudeis. Ubi Beda. Hoc in generali lege factioe: sed annua gentis cui per talia gaudebat placere de uice consuetudine. Exclamauit autem simul uniuersa turba excitata a potestibus: ut peteret barrabam. Dicens: Tolle hunc et mitte nobis barrabam. Iudice. c. Ligna tandem elegerunt rhamnum. Chrysostomus. Sacerdotes cum propter malicia etiam plebe corumpunt: ut et illos deceptiois ultimam dant uindictam. Prover. xxix. b. Viri sanguinis oderunt simplicem. i. sacerdotes iesum. In duobus peccauerunt isti. i. quod reu petierunt dimitti: et quod iustum petierunt damnari. Prover. xvij. c. Qui iustificat impium et qui condonat iustum: uergetur ab omniabili est apud deum. Esa. v. e. Quis qui dicitis malum bonum: et bonum malum. Ibi glo. Hoc specialiter iudeos: qui barrabam elegerunt et christum condonauerunt. Generaliter ad omnes qui iniustum iustificarunt et iustum condonant. Qui erat propter seditionem quadam facta etc. Beda. Qui pro iesu latrone: pro saluatore interfectore: pro datore uite ademptore elegerunt: merito salute perdidit et uita: et latrocinij et seditionis intantum se subdiderunt ut et patriam regnumque quod christo prelerant perderent: et hactenque libertate aique uel corporis quam uendiderunt. i. alienari a se meruerunt: uel dicendo: Sanguis eius super nos est. Bar. th. xxvj. c. non recipit. Libertate aique recipit: quod helias puer ter corda patrum ad filios: Malach. vlt. b. Si libertate corporis nunquam. Ubi ps. Et nos non cogitauerunt amplius. Nota Hieronimus die quod idem nomen reputat barrabas pro duo: et barabbas pro unum: et duo: b. prope soni uentilitas: et tunc diuersas habet interpretaciones. Barrabas enim interpretat filius magni. Bar enim filius: et rabi magister. Barabbas pro interpretat filius patris. Ma bar. i. filius: abba pater. Et mystice significat archystrum: quem iudex pferet contra Ioh. v. g. Ego ueni in nomine patris mei et non accepistis me: si alius

W. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

17.

Merit aliter venerit in noie suo illu accipiet. **M**oralis. Barra-
 bas latro est vetus ho: iesus est nouus ho. Uterq; vincus est
 in carcere. i. in carne: sed ille vinculis peccator. Prover. v. d.
 Iniquitates sue capiunt impiu / r funib; peccator; suoz pstrin-
 git. Iste ho vincus est vinculis pceptoz. De quib; Eccl. vj.
 d. Decor vite est in illa. i. in sapientia: r vincula illius alligatu-
 ra salutaris. Non iudex laborat vt nouus ho absoluat: r ve-
 tus codeimnet. Sed
 turba econtrario cla-
 mat p veteri libera-
 do: r nouo codeimna-
 do. Que est ista tur-
 ba: Certe mala soci-
 etas: amor parentu;
 pudor huanus: infir-
 mitas carnis: timor
 pgnitentie: amor vo-
 luptatum: suggestio
 diaboli: cōtraria cō-
 suetudo. Exo. xxiij. a.
 Mō sequeris turbā
 ad faciēdū malū: nec
 i iudicio sentētie plu-
 rimozū acquiescas. **M**atth. xxvij. b. dicit barrabā vincū in-
 signē: r significat canonicū nobilē multis bñficijs ligatū: qui
 reuera latro est: qz qdāq; habet supra vniū bñficiū: paupib; fu-
 ras: imo etiā illud vniū furas: cū nō facit p illo seruitiū qd de-
 bet: Vñ furas horas r missas qd debet dño: r elemosynas: et
 quicqd male expendit vel male retinet vltra necessitatē: furas
 paupib;. Vñ Esa. iij. c. Rapina paupis i domo vestra. Ibi
 Glo. Nostri pncipes populū atterūt / cū paupes delinquentes
 publice arguūt r cōfundūt: diuitib; autē peccatib; nec
 nutū faciūt. In qru domib; rapina paupū ē: dū ecclie opes
 sibi thesauricāt: r i delictijs abutunt q ad sustentationē paupe-
 rū dant: q sibi reseruāt vel p pncps distribuūt: et alioz inopiā
 suas vel suoz diuitias faciūt. Vñ etiā dicit seditionosus: q tales
 diffusions r schismata faciūt i capitulis ppter suā nobilitatē.
 Vñ latronē: qz insignis est r bellicosus: eligit turba in epm:
 r vtrū iustū pacificū derelinquūt qsi reū. Ita fit modo fere in
 oib; electioib;: latrones nobiles eligunt: r vtrū sapientes r iusti
 postponunt. Et h facti cōstitutio: q dicit vt maior: ps numero
 obrineat in electioib;. **C**hris; em̄ semp habet minozē pte nu-
 mero: qz stultoz infinit; ē numer;: Eccl. i. d. Hoc ē illud ma-
 lū qd vidit salomō: Eccl. x. b. nostr; tps; futurū. Est inqt ma-
 lū sub sole r qsi p errore egrediēs a facie pncipis: positū stul-
 tū in dignitate sublimi: r diuites sedere deorsum. **O**sec. vj. c.
 Galaad ciuitas opatiū idoliū suplatata sanguie. i. nobilitate r
 qsi fauces viroz latronū. **I**te **O**sec. vij. a. Fur igress; ē spoliās
 latrocūl; foris. a **I**terū aut pilat; locut; est ad illos/
 volēs dimittere iesum. **C**hris;. Quare g nō dimisit: Mō
 erat ei tutū dimittere illū cui imponebat q se regem faciebat.
 Esto: oportebat g oportunitates q̄rere r cōlecturas: puta si
 exercitū colligebat: si pecunias: si arma. **T**ñ multas q̄s iuit oc-
 casiones pilat; vt cū ppli beniuolētia posset iesū liberare: que
 tangunt in textu r in Glo. sed obscure. Prima est iudicis mu-
 tatio: vñ misit eū ad herodē. Secūda ē criminis amotio: vñ di-
 xit: Nullā causā mortis inuenio in eo. Tertia est p̄neg-
 illatio: vñ dixit: Corripiā g illū rē. Quarta est psonarū
 collatio. Cōtulit em̄ barrabā latronem chris;to innocētū: vt ex
 ipsa collatioe ostēderet chris;to potius dimitteūdū. Quita est
 sentētie dilatio. Sepe em̄ interrogauit eos qd vellent fieri de
 ipso: qsi de sentētia hesitaret. Vtrū iudices nostri ita curiosi
 essent p paupib; absoluēdis: vbi causa eoz ē iusta. Eccl. iij. b.
 In iudicando esto pupillis misericors vt pat. Job. xxx. c.
 Pater erā pauperū: r causam quā nesciebā diligētissime inue-
 stigabam. b **A**t illi succlamabāt. Prover. xv. a. Os fa-
 tuoz ebullit stulticiā. Job. xij. d. Feruescere faciet qsi ollā p
 fundū mare. c **D**icētes: Crucifige / crucifige eū. Im-
 manitas sceleris eoz dep̄hendit q h̄mōi genere mortis ipsū
 q̄rūt occidere. Vñ duo nota in genere mortis. i. q sit morosū

r opprobriosū. Vñ Beda. Magna crudelitas: nō solū occi-
 dere: sed etiā crucifigere querūt: vt pedib; r manib; ad lignū
 cōfixis morte vererēt pducta. In h̄ nota morosū hoc gen;
 mortis: ne dolor citi; finiret r in cruce diu viderēt. Vñ notat
 qz opprobriosū: Ideo em̄ volebāt vt ibi diu; p̄deret: vt eēt
 ei in cōtumeliā. **C**hris;. Deut. xxi. d. Maledict; a deo ē qui
 pendet i ligno: Ideo nolūt decollari eū vel alit; mori. Gal. iij.
 b. Fact; p nobis ma-
 ledictum. Sap. ij. d.
 Dorte turpissima
 p̄denem; eū. Cruci-
 fige rē. Sicut tu cla-
 mas q̄ntienscūq; pec-
 cas mortalit;: imo qd
 plus ē: tuipse crucifi-
 gis. **M**atth. vj. a. **R**ur-
 sum crucifigētes sibi
 metipsis chris;tum et
 ostētū habētes. De
 hoc clamore d; Esa.
 v. b. Expectauit vt sa-
 ceret iudiciū: et ecce
 clamor r iniquitas.

H voces eozū. **E**t pilatus adiu-
 dicauit fieri petitionē eozum.
Dimisit autē illis eū q; ppter
 homicidiū r seditionē missus
 fuerat in carcerem quē pete-
 bant: iesum vō tradidit vo-
 luntati eozū. **E**t cū m ducerent
 eum / app̄hēderunt simonē
 quendam cyrenensem veni-
 entem de villa: et imposuerūt
 illi crucē portare post iesum.

Ille autē tertio dixit ad illos: Quid em̄ mali fe-
 cit iste: Nullā causā mortis inuenio i eo. Corripiā g
 illū. i. flagellabo: et flagellatū dimittā. **C**hris;. Quare vult
 eum corrigere: Vel illis gratiā facere volebat: vel iudiciū stēma
 cōponere: vel romanis legib; seruire: que crucifigēdos iubēt
 p̄us flagellari: vt sic extorq̄at ab eis si qd i scelere socios ha-
 buissent: vel vt iudex p̄nis e; saturati morte illi; vltra nō sit-
 rēt. Ipse autē chris; flagellari voluit: vt nobis parceret. Esa.
 liij. b. Disciplina pacē n̄rē sup eū. Sequit;: **A**t illi insta-
 bāt. Ecce quāta est p̄tinacia sacerdotū in necē chris;. **S**en-
 xlix. a. Simeon r leui fratres. i. scrib; r sacerdotes: vasa iniq̄-
 tat; bellātia: in p̄siliū eoz nō veniat aia mea: r in cętu eoz nō
 sit gloria mea: qz i furore suo occiderūt virum rē. maledictus
 furor eoz: qz p̄tinax: r indignatio eoz: qz dura. **V**ocib;
 magnis postulātes. i. rogantes: vidētes. i. q; alit; nō pos-
 sent obtinere: **E**t crucifigere: r inualescebāt vo-
 ces eoz. **M**atth. xij. c. Facta ē mihi hereditas mea qsi leo ē
 silua: dedit cōtra me vocē. **E**t pilat; vidēs qz nihil p-
 ficeret: s; magis tumult; fieret: **A**d iudicauit fieri pe-
 titionē eoz. Valde r p̄hēdend; est pilat;: qz cū p industria
 suā eos esse falsos testes quicisset: tñ p̄cib; nefādis obr̄pauit:
 sciēs r prudēs faciēs q̄ illud Exo. xxiij. a. Mō seq̄ris turbā ad
 faciēdū malū. Aug;. Iudex nec inuidie cedere debuit nec ti-
 mori. Eccl. viij. d. Moli q̄rere fieri iudex. Et. j. Mō pecces i mul-
 titudine ciuitatis: nec te imittas in pplm. i. nō seq̄ris volūtātē
 ei;. **D**imisit autē illis rē. vsq; ibi: quē petebāt. i. bar-
 rabā. **I**esū vō tradidit voluntati eoz. Prover. xxv.
 d. Fōs turbat; pede r vena corrupta: iust; cadēs corā ip̄o. **M**

Matth. 27. c.
 Marc. 15. b.
 Job. 18. g.

Matth. 27. d.
 Marc. 15. b.

Et cū duceret eū / ad crucifigēdū. Breuē p̄terit lucas de si-
 nali illusione: de q apd matthēū legit;: r de cruce a dño portata:
 qd iohes plene dicit. Cū em̄ duceret dñs ad locū patibuli: p̄mo
 crucē suā portauit. Vñ Job. xix. c. Et battulās sibi crucē exi-
 uit in eū q d; caluarie locū. S; postea simoni cyrenēsi de villa
 veniētī obuit; eis: imposuerūt eā: q portauit eā post iesū vsq;
 ad locū crucifigēdis. **P**̄termittit g lucas quō milites pilatū
 ei illuserūt: r q dñs portauit crucē: transiēs ad angariā simo-
 nis. Sed p̄ncipiū Glo. supplet qd p̄termittit de cruce a dño
 portata. n **A**pp̄hēderūt simonē quēdā cyrenensē:
 Matioe gētilis erat: sed i hierl̄m habitabat. Cyrene ciuitas ē
 libye. Amos. ix. b. Mūqd nō isrl; ascēdere feci de egypto: r pa-
 lestinos de cappodocia: r syros de cyrene: **V**enientē de
 villa: r iposuerūt illi crucē portare post iesū. Mō ipse
 sibi imposuit. **M**atth. xj. d. Tollite iugū meū sup vos. **A**by-
 stice. Dñs p̄ior portat crucē: dans i h̄ exemplū: Voluit em̄
 p̄us p nobis pati: r relinq̄re nobis exemplū p se patiēdi. **S**i-
 mon cyrenens; significat gentile populū: qui obediendo fact;
 est h̄res dei: et cogres chris;. **V**nde et simon obediens:
 q s; cyrene vero h̄res

Quarta pars

Dyffiles

cyrene vero heres interpretatur. De quo Ps. Populus que non cognouit seruauit mihi: in auditu auris obediuit mihi. Et recte dicit de villa exire: et post iesum crucem portare: qz ipsi gentilis ritus gentilitatis reliquit: vestigia dnice passionis imitatus. Uti. j. Petri. ij. d. Christ' passus est p nobis: vob relinquit exemplū vt zc.

Moraliter

E

Moraliter autem vt dicit Hiero: In christo significant il li qui sponte crucem domini portant. In simone vero illi qui portant inuiri z cum murmure: qui sunt similes carro onusto

feno et clamanti. Unde Eccl. xxxij. a. Precordia fatui quasi rota carri: et quasi axis versatilis cogitatus illius Beatus Hiero. Ue portatibus crucem non sicut saluator suam: sed sicut ille cyreneus alienam. Nota aliquis crucem pensitēte portat vt latro dexter: qui scz sua peccata luit. Gal. vj. b. Unusquisqz onus suum portabit. S. ix. c. Si quis vult venire post me tollat crucem suam et sequat me: et Matth. xvj. d. Item aliquis vt latro sinister: hypocrisis. f. qui de cruce vadit ad crucem: de tormento ad tormentum. Diere. xvij. c. Dupli con tritione contere eos domine deus noster. Item aliquis vt si mon cyreneus: scz accidiosus. Eccl. vj. c. Subiice humerum tuum et porta illam: id est sapientiam: z ne accideris vinculis illius. Item aliquis vt christus: qui scilicet aliena supportat mala. Esa. liij. b. Vere languores nostros ipse portauit. Gal. vj. a. Alter alterius onera portate: et sic zc. Item aliquis vt plaustrum. Eccl. xxxij. a. Precordia fatui quasi rota carri: id est fortis murmurator. De virtute aut crucis dicit Chryf. Si inflammatum videris cor tuum: signa pecc' impone crucem: recordare que tunc contigerunt: et sicut puluerem pro fides omnem furorem. Tollitur etiam crux trib' modis: scilicet per carnis mortificationem: per proximi compassionem: per sanguinis effusionem. Sequitur. a. Sequebatur autem illum multa turba populi et mulieru que plangebant et lamentabantur eum. Mo eadem mente sequebantur omnes dominum baiulātem crucem: sed quidam vt leti aspicerent moientem: quem viuient oderunt: et hi designant nomine turbe: quia turbati. Alij sequebantur vt plorarent mortuum: quem viuum dilexerunt. Et licet mul ti viri dolerent de nece domini: vt nicodemus et ioseph: ta men ita palam non audebant plorare et ostendere dolorem suum coram sacerdotibus: sicut mulieres que aperte coram omnibus lamentabantur: quod erat signum firmitatis et ma ioris amoris. Amor enim verus: sicut ignis non potest absco di: quin seipsum in necessitate manifestet. Unde ad ipsas so las conuersus dominus: quid flere debeat ostendit: scz se et suos: qui in proximo erant a romanis vastandi in vltione do minice passionis: Et hoc est quod sequit: b. Conuersus autem ad illas iesus: ex compassione et pietate: Nam il le domino z dominus eis compariebatur. Chryf. Quem nō flexisset turba que sequebatur eum et flebat. Item in quibus plangebant: alij in his gaudebant. c. Dixit: filie hie rusalem. Ex hoc patet q non solum galilee mulieres que cum domino venerant et adheferant: verum etiam quedam hierosolymite erant in comitatu eius. d. Nolite flere super me. Contra Eccl. xxij. b. Super mortuū plora: defecit enim lux eius. S. ix. f. Nolite prohibere zc. Ibi Glo. Doce tur neminem zc. dicunt q loquitur permissiue. Vel dic: nolite flere super me quasi super purum hominem vel quasi inuul ter occisum. Hinc fuit consuetudo quibusdam q in parasce ue gauderēt sicut in festo petri. Sed tūc magis compatiēdū est christo parietī p nobis: et quia incertus est nobis fructus passionis et: nō sic petri: sed in resurrectione christi ē gaudē dum. Ps. Ad vesperam demorabitur fletus et ad matutinu leticia. Chryf. Quidam contristari in peccatis sicut lucrosūm estimant: sed id diabolica est methodia: et ostendit b iudas: q

Ps. 29

se strangulauit. Propt hoc de corinthio formidauit aplo. ij. Cor. ij. c. Me forte apliori tristitia absozbeat. Et. j. Uti cir cūueniamur a sathana: Mo em ignozam cogitationes eius. e. Sed super vos ipsas flete. i. cauere ne habeatis ali qd criminis qd vos inuoluet cū alijs i futura quersione vrbis.

f. Super vos ipsas flete z super filios vestros: Quoniam ecce venient dies in quibus dicent: Beate steriles et ventres qui non genuerunt et vbera que non lactauerunt.

Et super filios vestros. i. pro cecitate filiorum: quib' etiam christus com patiebatur: pro quo rum salute patieba tur. Eccl. xxx. b. Pro animabus filioz col ligabit vulnera sua: et super omnem vo

cem turbabuntur viscera eius. Multi sunt similes istis mulie ribus: qui alios plorat et se magis miseros non plorant: pec catis aliozum compatiuntur: et de suis non curant: sicut dicit Aug' in libro confessionum de seipso: Flebam quondam do donem morturam z meipsum mortuum non flebam. Et hoc prouenit ex eo q curiosius percurantur facta aliozum q sua: qd est omnino contrarium charitati. Charitas enim incl pit a se. Unde Eccl. xxx. d. Miserere anime tue placens deo et contine: z congrega cor tuum in sanctitate eius. Beda. Ne lamētemini me morturum: cuius cura resurrectio mortem sol uere potest: cuius mors mortem z ipsum mort' auctorem de struet: vos portus vestramqz progeniem / dignis lachryma rum fontibus abluite: ne cum perfidis damnemini in vltione meqz crucis vt passionis. Ecce filie hierusalem. i. mulieres hie rosolymite secute sunt dominum vsqz ad locum crucifixionis. Hāc eozum processionem representat ecclesia in processioni bus rogationum / et processionibus que sunt pro peccatis suis vel etiam proximozum / representantes id quod domi nus ait filiabus hierusalem: Flete super vos et super filios vestros. Ideo in huiusmodi processionibus qui balulat crucē debet eam accipere de altari: quia simon cyreneus accepit a christo: qui in sacra scriptura significatur per altare. Si autē aliter fiat de consuetudine: ppter rationem fit. g. Quo niam ecce venient dies / romanę obsidionis: quādo tā ta fuit calamitas iudis q fugebant z in speluncis z in cauer nis montium latitabant: vbi siti et fame affligebantur: ita vt mallent non esse vel nunqz fuisse. Unde narrat iosephus se cū quadraginta comitibus fugisse in quādam speluncā: vbi inue ti a romanis capti fuerūt. h. In quib' / s. qn fiet vindicta de morte. i. Dicet: Beate steriles. Esa. liij. a. Lauda sterilis que nō parit: decanta laudem zc. i. Et ventres qui non genuerunt: z vbera que non lactauerunt. Ad litteram imminente captiuitatis articulo dicentur steri les z non lactantes beate: quia ad fugam expedit: quia in ca ptiuitatis miseria pregnantēs vel lactantes aufugere non po terunt: hāc pro onere ventris: ille vero pro onere pectoris.

Incipient

Exponit ista Beda / moralit' in bono. k. Beate steriles z vêtres q nō genuerūt. i. q. ppter deū siue regnum celo rū se castrauerūt: siue viri siue mulieres possūt se castrare spiri tualit' licet nō corporalit'. Matth. xix. b. Sūt eunuchi q seipso ppter regnū celoꝝ castrauerūt. Esa. lvj. b. Nō dicat eunuch' ecce ego lignū aridum: qz hec dicit dominus eunuchis: dabo eis in domo mea z in muris meis locū z nomē melius a filijs z filiabus. i. q. si haberent filios z filias. m. Et vbera que nō lactauerūt: lacte adulationis. Prouerb. j. b. Fili mi si te lactauerint pētores ne acqdescas eis. Thren. iij. a. Lame nudauerūt māmā: lactauerūt carulos suos. Tales em q se ca strauerūt. i. carnem mortificauerūt: vel votū virginitatis fece runt qnqz tempratur vel circa lapsū: qz in lubrico huius vite nūqz secura est religio christiana. Demores ergo sue fragili tatis / ingruente articulo temptationum / montibus z collibus petūt operiri: id est meritis sanctorum z exemplis: vel etiam orationibus protegi. Et vocat sanctos colles et mōtes / pro pter eminentiā sanctitatis et constantiam mentis Et hoc est: * Tunc id est tempore

Doraliter

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various notes and references.

Tunc incipiet dicere motibus cadite super nos: et collibus operite nos. Et si dicerent: p̄bete nobis turu latibulū. Sile Apoc. vj. d. Osee. x. c. Ita exponit ad lram. Sed etiam exponitur hoc de reprobus: quia prolata in eos sententia dānariōis: petēs ad litterā biatu terrę abforberi: qz vellent si fieri posset qz terra clauderet os suū. **U**n̄

Et. 1. d. Illa calamitas quā fecerunt romani in iudea / significat calamitatē et miserā que

Tunc incipiet dicere motibus / cadite sup nos: et collibus / opi

te nos. Quia si i viridi ligno / faciūt i arido qd fiet: Duce

boc est: Quia si in viridi ligno. i. in christo v̄ q̄libet viro iusto: b̄ hoc faciunt iniqui. **I**n arido: id ē in peccato

toze ab omni gr̄a arefacto. Job. x. d. Pene militat in me. In christi curia nō est miles gula / s̄ p̄na. **Q**uid fiet. i. q̄lē et quātā p̄nā sustinebūt in futuro. j. Petri. iij. d. Si p̄mū a nob: q̄s finis eoz q̄ nō credūt dei euāgelio: Et si iust' q̄dē v̄ saluabit: impi' et peccator vbi parebunt: Prouerb. xj. d. Si iustus in terra recipit: quāto magis impius et peccator: Seq̄ tur. **D**ucebantur autem etc. Lucas causa breuitatis aliqua p̄termittit: q̄ alij pleni' exequūtur. Duo tñ dēterim: nar. s. cum quib' et vbi fuit dominus crucifixus: dicens q̄ cum duob' nequā / et in loco caluarie est crucifix' : que nō carēt mysterio. Cum latronibus crucifigi voluit duplici ratione. **P**rima est vt prophetia impleret Esa. liij. d. Et cum sceleratis reputatus est. Secūda est: vt sic ostēderet pro quib' pateretur: id est pro peccatorib'. **M**atth. ix. b. Non veni vocare iustos sed peccatores. j. Petri. iij. c. **C**hrist' semel pro peccatis nostris mortuus est: iustus p̄ iniustus. In caluarie vero crucifigi voluit: vt locus damnationis decepto esset loc' gloriōsis. Esa. lx. c. Gloria libani ad te veniet: abies et bux' et pin' simul ad ornādum locum sanctificationis meę: et locū pedum meorum gloriōficabo. Gloria libani / dicit lignum crucis: q̄s de monte libani fuit allatū: quādo salomon edificauit tēplum / vt dicit: et vsq̄ tūc nō fuit in op' aliq̄d positum. **H**oc tñ non est multū autenticū. **A**lia ligna que hic tangunt forte fuerūt ibi. **M**ystice: Duo latrones / sūt duo populi: qui animas suas dño furati fuerāt: inter quos domin' crucifix' est: qz p̄ vtroq̄ in cruce mortuus est. **D**exter latro penitet et cōfiterur: hic est gentilis populus: qui per fidē passionis saluatur. **L**atro sinister ē populus iudaic' : qui adhuc blasphemus existit. **S**cōm Augustinū: per duos latrones significatur totum genus humanum / in cruce tribulationis et miserie p̄sentis affixū. **S**z altera pars a dextris est crucifixa. **I**bi sunt qui p̄ celesti gloria partuntur: de quibus dicitur Ro. viij. c. Filij dei sumus: si autē filij et h̄redes: h̄redes quidē dei / coh̄redes autem ch̄risti: si tamē compatimur vt et simul gloriōficemur. **A**ltera pars crucifixa est a sinistris. **I**bi sunt q̄ pro mundi gloria vel aliqua causa terrena partunt. **D**e quib' dicit domin' **M**atth. vj. a. **A**mē dico vobis receperunt mercedē suam. **E**t hoc est q̄ dicitur **M**atth. xxiij. d. **D**uo in agro: vn' assumet et alter relinquet. **M**oraliter: **F**elus est spirit' human'. **D**uo latrones: caro et mūd'. **Q**uos secū debet spirit' crucifigere / sicut docet apostolus in epla ad Gal. **D**e primo. v. ca. d. vbi dicit: **Q**ui christi sunt carnē suam crucifixerūt cū vitis et cōcupiscētis. **D**e scōo d. vj. ca. d. **V**ibi mūd' crucifig' est et ego mundo. **L**atro crucifixa est a dextris: cui diē spūs: **H**odie mecū eris in paradiso. **L**atro sinister mūd' est: q̄ omnib' p̄ christo crucifig' tis insulare nō cessat. **T**res igitur sunt cruces. i. crux carnis: crux mūdi: crux spūs. **C**ruce carnis. i. in qua caro crucifig' est rigor disciplinē. **C**ui' quattuor ligna sūt quattuor p̄tes disciplinē. i. vigilia: abstinentia: labor manuū: disciplinatio verberū. **C**ruce in q̄ mūd' crucifig' est paupertas spūs. **Q**uattuor brachia sunt / cōsideratio breuitatis mūdi: cōtēplatio eternitatis: asp̄natio terrenoz: assidua mort' cogitatio: hoc est p̄ncipali' in hac cruce. **U**n̄ **H**iero'. **F**acile p̄tēnit oia q̄ se semp cogitat esse morturū. **C**ruce spūs. i. in qua spūs crucifig' est amor dei. **B**rachiū supius ē obediētia: brachiū inferi' ē humilitas: brachiū dextrū est charitas: brachiū sinistrū ē patiētia. **I**n **B**etiā q̄ in medio crucifig' voluit dñs crucifigi / docet q̄ i medio penitētium est agēda penitētia: et inter disciplinatos est seruanda disciplina: **A**lter enim nec scandalum alioz nec periculū pp̄riū

Hic est latro: b' voluit crucifigi duplici rōne

Mystice

Moraliter

In prologo biblic. ca. 8.

Tunc. i. tempore temptatōis. **I**ncipiet dicere: quia tribulatio aperit os. **C**adite super nos. i. maioribus sanctis. **O** **L**adite super nos. i. vestris precibus nos defendite condescendentes nobis. **E**t collibus. i. minoribus / sanctis siue viuis siue mortuis. **O** **P**ite nos: ozo / nibus / ne videat nos iudex iratus. **J**ob. xxiij. b. **N**ō habētes velamen ex se. i. amplexant lapides. i. sanctos. **O**see. x. c. **L**appa et tribulus ascēdet sup aras eoz. i. tēptatio vana sup corda: et dicit motibus operite nos et collibus cadite sup nos. **S**eq̄t: **Q**uia si i viridi ligno hoc faciūt i arido qd fiet: **L**ignū viride ch̄rist' est / oim virtutū viroze vitēs / nihil oino ariditatis habēs qd esset dignū cōbustione. i. punitione: quia p̄tm nō fecit / nec iuētus est dolus in ore eius. **E**sa. liij. b. **D**e ligno dicit **P**rouerb. iij. c. **L**ignū vitē est his q̄ apprehēderūt ea. **E**t in **P**s. **E**t erit tāq̄ lignū qd plātātū est secus decursus aquarū. **A**po. xxi. a. **O**stēdit mibi flumē: et exvraq̄ p̄te fluminis lignū vitē afferēs fructus duodecim p̄ mēses singulos reddēs fructū suū. **D**e **B**etiā ligno **E**zech. xlvij. c. **H**oc lignū igne passionis cōbustū est. **S**ilr oēs sancti q̄ sunt ligna viridia similit' igne tribulatiōis v̄zunt in mūdo: qz oēs q̄ volūt p̄ie viuere in christo / p̄secutionē patiunt: vt dicit. ij. **T**imoth. iij. d. **E**ccl. xxvij. a. **V**asa figuli p̄bat fornax et hoies iustos tēptatio b̄siliationis. **H**ō em̄ tēp' ē tribulationis iustoz. j. **P**etri. iij. d. **T**ēp' ē vt incipiat iudiciū a domo dei. **C**ōtinua sic: **Q**uia

Et. 1. d.

Ps. 1.

Timoth. ij. c. Nouit dñs qui sūt eius: et ideo scit pro quib⁹ orādum sit: nos autem nescimus. Tñ sensus glo. est: nō orat id est non dicitur orare: qz ipse conuertit quandoqz ex basan. i. desperatissimos inquātū deus: p̄ iisdem tñ orat inquātū hō. Sequit. a. **Diuidētes rē.** Job ānes. xix. d. plen⁹ et exps/ sius narrat hāc histo

3.21. riam. Dicit em̄ q̄ fm
27. e. numerū suū diuiserūt
15. b. sibi milites vestimē/
19. d. ra iesu: ita q̄ vnusq̄s/ q̄ habuit suā prē p̄e/ ter tunicā incōfutilē: quē erat desup cōte/ rta p̄ totū: Erat em̄ reticulata. i. facta in modū retis: et ita nō erat cōsuta acu: sed in suphumerali a manica in manicā panno in trāsuerū desup insura: sicut pellicijis in suphumerali a manica in manicā subsumimus latā corrtigā ad robur ipsarū pelliciarum. Tunica ḡ nō fuit diuisa sed sortita. Hęc autē magnū habent mysteriū. Sed l. terā videam⁹ primo.

Diuidētes vero vestimenta eius miserunt sortes. Et stabat populus expectans: et deridebāt illum principes cū

Chryf. In latronibus hoc nō fecerunt. **Miserunt Aug.** Bar. xv. b. Dixerunt sortes super eis. **Tā** q̄ sup oibus vestib⁹ sortis missa sit: s̄ breuitas facit obscuritatē: Ac si diceret: Diuisio oim vestimentoꝝ cōpletanō esset: nisi sorte accepisset quis tunicam rē.

Diuidētes vero vestimenta ei⁹ miserunt sortes. Sic construe. Diuidētes vero vestimenta sua /supple alta a tunica: miserunt sortes /supple super tunicam. Vel pōt dici q̄ miserunt sortes sup vestimenta sua diuisa: qz factis inde quatuor partib⁹ /potuit esse q̄ fecerūt sorte q̄ pars i. cul⁹ sorte caderet. **P̄s.** Diuiserūt sibi vestimēta mea rē. **Amb.** Ascēsur⁹ crucē regalia deposuit ornamēta: vt scias quasi hominem passum esse: nō quasi deum regē: sed in iudicio quasi victor assisit: ideo et tunc regali purpura indurus est vel veste alba. **Ap̄stice:** fm **Bedā** vestis dñi quadriperita / ē

ecclesia christi p̄ quatuor mūdī partes diffusa: christi nuditate indura: christi paup̄tate ditata: christi morte viuificata. **Uñ Ecceh. xxxvij. c.** A quatuor ventis veni sp̄s et insuffla sup interfectos istos et reuiuiscāt. **ij. Cor.** viij. b. Scitis gratiam dñi n̄si iesu christi: qm̄ p̄pter vos egenus factus ē cū esset diues /vt illi⁹ inopia vos diuites essetis. **Or** autē ecclia sit vestis christi: dicit **Esa. xliij. e.** vbi loquitur p̄ ad filiū dicens: **U**luit dñs: quia his omnib⁹ velut ornamēto vestieris. **Itē Bal. liij. d.** Quorūqz baptizati estis /christum induistis: sicut tunica induit hominem. **Tunica** inconfusilis et indiuisa est vnitas ecclesie vsqz in finem seculi duratura. **Act. iij. f.** Multitudinis credentis rē. **Canis. vij. c.** Una est columba mea. **Hęc** vnitatis vinculo charitatis quasi glutino continetur: quia charitas est glutinum ecclesie / significata per bitumē: quo linita est arca noe intus et extra. **Sors** autem que hanc tunicam vni assignat / est gratia dei: que hanc vnitatem integram cōseruat. **Re**cte autem nomine sortis gratia dei significatur: **Sicut** em̄ sors de communi consensu mittitur / et super vnum tñ cadit / omnibus tamen satisficit: sic gratia dei tñ vni datur. i. vnitati ecclesie: et in vnitatem datur omnibus. **Item** sicut sors nemini fauet p̄ dignitate vel personatu vel p̄matu / sed occulto dei iudicio non meritis personę cadit: sic gratia dei nemini datur p̄ personatu / s̄ sola dei dispositione et occulta volūtate venit. **Job. liij. a.** Spiritus vbi vult spirat et nescis vñ ventat aut quo vadat. **Proverb. xvj. d.** Sors mittuntur in sinum: sed a domi no temperantur. **Eccl. xliij. c.** In diuisione sortis da et accipe. **Vel** super tunicam dñi sortes mittuntur a militibus: qz bona ecclesie casu et fortuna assignat nobilib⁹. **Abdię. j. d.** Super hierusalem mitebāt sortem: tu qz eras quasi vnus ex eis. **Scdm** beatū **Bern.** vestes dñi sunt misericordia et veritas: iusticia et pax. **Uñ Job. xxxix. c.** Iusticia idur⁹ sum et vestiui me sicut vestimēto et diademate iudicio meo. **Tunica** incōfutilis est christi charitas indiuisibilis. **Gen. xxxvij. a.** Israel diligebat ioseph / eo q̄ in senectute genuisset eū: fecitqz ei tunicā polymitā. **Scdm** Hieronymū: vestimēta christi sunt p̄cepta dei: quib⁹ regis corpus eius. i. ecclesia. **Esa. lxj. d.** Induit me dominus

vestimento salutis et indumento iusticie circūdedit me. **Quatuor** milites quibus diuisa sunt vestimenta: sunt quatuor genera hominum: quib⁹ data sunt p̄cepta. i. contigati: vidua / ti: p̄clati: religiosi. **Qui** omnes dicuntur milites: qz omnes militant vel christo vel diabolo. **Job. vij. a.** Militia est vita hominis super terrā. **Item Job. xxv. a.** Nunquid est numerus militum eius. **ij. Timoth. ij. a.** Labora sicut bonus miles christi: non diaboli. **Et** quō: ipse deterni

ois dicentes: Alios saluos fecit: se saluum faciat / si hic est christus dei electus. Illudēbant autem ei et milites

minat cōsequenter: **Memo** militās deo implicat se secularib⁹ negocijs. **Per** tunicā incōfutilē intelligunt ecclesiasticā: p̄ fortes / gram dei: sic p̄. **Sequit.** **b. Et stabat populus expectans: Aliqui** vt cōsiderarēt finem. **Soph. iij. b.** Expecta me in die resurrectionis meę. **Aliq̄** vt deriderēt. **Uñ** seq̄: **c. Et deridebāt illū p̄ncipes / sacerdotū: cū** eis. i. cum populo. **Job. xij. a.** Deridet iusti simplicitas. **d. Dicētes: alios saluos fecit.** Verū dicit: sed nolētes: qz multos saluos fecit a culpa et p̄na. **Ad** hoc em̄ venit in mūdū: **Uñ** vocatus est iesus. i. saluator. **Matth. j. d.** Vocabis nomē eius lesū: Ipse em̄ rē. **Et** in hoc verbo se dānabiles ostendunt nolētes: qz velint nolint fatē q̄ alios saluos fecerit. i. q̄ egros sanauerit et mortuos suscitauerit: **Hoc** em̄ negare nō poterant. **Ubi** ergo occidit que fatē alios saluos fecisse / se dānabiles ostendunt. **e. Se saluum faciat.** i. a cruce liberet. **Ac** si p̄ba biliter dicerēt: apparet q̄ cū alios saluos fecerit: in virtute be elzebub hoc fecit / sicut nos dicebamus: **Si** em̄ prop̄tia virtute hoc faceret: modo seipsum saluaret. **f. Si hic est christus dei electus.** q. d. si non liberat se: non est christus dei electus. **Chryf.** **d.** Inquinati: neqz prophete erāt prophete: neqz iusti iusti: qz non liberavit eos deus a periculis. **Sap. ij. d.** **Septem** ḡ vētura sūt illi et sciem⁹ que erūt nouissima illi⁹: **Si** enim est verus dei filius / suscipiet illū et liberabit illum de manib⁹ cōtrarioꝝ. **Sequit.** **g. Illudēbant autē ei et milites / tam crucifixo: cui** etiā illūserant nō dū crucifixo / induētes eū purpura et coronātes eum spinis: et genua ante eū quā si ante regē flectētes: sicut narrat **Barci. xv. b.** **Que** fuit tertia illusio christi. **Ter** em̄ et a tribus et in tribus locis fuit christo illusum: sicut p̄dictum est. **Primo** a sacerdotibus in domo principis sacerdotū: qm̄ velata ei⁹ facie spuris et alapis afficiebāt eum / dicētes: **pheticā rē.** **Secūdo** fuit christo illusū ab herode et exercitu eius in domo ipsius herodis: qm̄ induerūt eū veste alba: vt dicit **ē. s̄. eodē. b.** **Tertio** fuit christo illusū a militibus romanis in p̄torio pilati: quā illusionē hic in parte tangit **Lucas.** **Et** p̄pter hanc triplicem illusionem christo illatam: triplex honor exhibetur ei in die parascēue / trina genuflexione: et trina laudis decantatione. **Significat** autem hęc triplex illusio christi / triplicem illusionem qua eidem: id est: christo illuditur quotidie. **Primo** a sacerdotibus in domo pontificis. **Esa. xxvij. d.** Audite verbum domini viri illusores: qui domnamini super populum meum qui est in hierusalem: id est in ecclesia. **Secūdo** a principibus. **P̄s.** **A**stiterunt reges terrę rē. **Tertio** a minoribus. **Matth. xv. c.** **Uē** mibi mater mea: quare rē. omnes maledicunt mibi. **Attendendus** est autem ordo illusionum et dignitas illusorum. **Prima** est illusio sacerdotum: quos domin⁹ super omnes homines sublimauit et honorauit: vnde honorem christi super omnes deberēt querere et iniurias vindicare: et ipsi contrario priores sūt et peiores in cōtumelijs et illusionibus christi. **Uñ** **Esa. j. a.** Filios enutriui et exaltaui: ipsi autem spuerūt me. **P̄s.** **P**ro eoyt me diligerent derrahēbāt mibi. **Et** tu quid dñe: **Ego** autē orabā. **Secūda** est illusio regis et principum: quos dñs secundo loco plus sublimauit et honorauit in terra: et ipsi post sacerdotes magis dehonozant ipsum. **Osee. vij. b.** **C**eperunt principes fure re a vino: extēdebat manum suam cum illusoribus. i. cūm sacerdotibus. **Esa. lvij. a.** **S**up que lusi stis: super quem dilatastis os et elecistis linguam: **Nunquid** non vos filij scelesti rē. **ḡ** **Tertia** est illusio

ps. 23
ps. 108

Euangelij scdm Lucam

Tertia est illusio militum quos dominus tertio gradu. i. post principes plus honoravit in terra: quia eos libertati donavit ut nulla servitute tenerent obnoxii: sed magis essent domini aliorum. Et ipsi post principes magis offendunt: quia populum quem deberent tueri et defendere opprimunt et affligunt. **Uñ Esa. liij. b. Populum meum exactores sui spoliauerunt. Illudunt etiam alii milites et principes christo: quia dum orant in templo mirum vident de uotionis: sed in dominum sequuntur et derident in**

mēbris. Prouerb. liij. d. Illusores dicitur. Esa. xxxvij. d. Cui exprobraſti et quē blaſphemasti et ſup quē exaltaſti uocem tuā: et leuaſti altitudinē oculorū tuorū: Ad factū iſrael: in manu ſeruoꝝ tuorū exprobraſti dño. **Uñs Berni. Lor. mūd. 3 te cōiuralſe uideſ bone teſu: et hi pꝛimi ſunt q̄ uident regere populum: gerere pꝛincipatū. j. Eldre. ix. a. Danus pꝛincipū et magiſtrauum fuit in tranſgreſſione hac pꝛima. Nota q̄ pꝛeterit Lucas de celebꝛi illuſione: q̄ facta ē dño pēdēti in cruce: q̄ inſultabāt ei dicētes: Si rex iſrl es deſcēde de cruce et credim⁹ tibi. Et uidebatur probabilis eorū illuſio. q. d. Non ueniſti niſi ut iſrael pꝛuertes ad fidē: q̄ deſcēde et credimus tibi. Hęc illuſio celebꝛis facta ē poſt tres ſupra dictas illuſiones: p quib⁹ ut dictū eſt: i die paraſceues recōpēſam⁹ ei trinā adorationē ante reuelationē crucis. Pro hac autē celebꝛi quarta illuſione: reuelata cruce oēs occurrimus ad adorādum crucē. Sequit.**

Accedentes: ad ieſum corpe: ſed recedētes corde. P̄s. Et qui iuxta me erāt de longe ſteterūt. **Uñ Et acetū offerentes: oriet⁹. **Uñ etia pꝛeterijt qd apud Iohānē legit⁹: quia dñs pendens in cruce: alt: Sittio: et intinjerūt ſpongā in aceto: et impoſuerūt arundinē: et ita pꝛinauerūt ei acetū ut maturius expiraret. **Uñ** em̄ phyſici q̄ ſi deſ acetū poſito i cruce uel in alio paribulo: citius expirat. Ideoq̄ pꝛinauerūt ei: ne ſtigaret eos dñturna expectatio mortis: quia milites crucifigētes nō poterāt reuerti donec obijſſet. **Uñ** acetū. i. uinū acetoſum: qd forte ideo ſecū portauerāt ut inde poterēt crucifixos ut cit⁹ morerent⁹: ſic dictū eſt. **Uñ** forte uinū qd milites ſecū portauerāt ad bibēdū: ppter calozē corruptū eſt et acuerat: quia terra calida ē: et illud pꝛinauerūt ei: qñ dixit: Sittio. **Uñ** Mathe⁹ xxvij. d. dicit Dederūt ei uinū cū felle mixtū. **Uñ** Abacuk. ij. c. **Uñ** q̄ potū dat amico ſuo et miſcet fel. **Uñ** Marc⁹. xv. b. diē. **Uñ** nū myrrbatū. **Uñ** Aug⁹ de concordia euangelistarū: glosar. i. uinū amariffimū. **Uñ** forte iudei poſuerunt ei fel et myrrham q̄ amariffima ſunt: qd fuit ex maxima malicia. **Uñ** Be. **Uñ** Amara uis amarū uinū facit: et pꝛinat iſu. **Uñ** ſumit hoc de Diere. ij. e. ubi dicitur: Quō cōuerſa es mihi in pꝛauū uinea aliena. **Uñ** P̄s. **Uñ** Et in ſiti mea potauerūt me aceto. **Uñ** Amb. **Uñ** Acetū bibit et uinū corrupte p̄ adā imortalitatē aboleſ. **Uñ** Prouerb. x. d. **Uñ** Si cut acetū dentibus et ſumus oculis etc. **Uñ** Phyſice: **Uñ** Ipsi iudei erāt acetum. i. uinū acidū: quia uinea foꝛeth pꝛimo pꝛulit uinū bonū in patriarchis: ſed uinū acidū in pꝛuera medietate. **Uñ** etia uinū myrrbatū ſic **Uñ** Marc⁹ dicit: ſignificat amaritudinem peccatoꝝ: quā iudei obrulerūt dño ſitiēti ſalutem eorū. **Uñ** P̄s. **Uñ** Dederūt in eſcā meā fel et in ſiti mea potauerūt me aceto. **Uñ** Et adhuc multi idē faciūt: **Uñ** Chriſtus em̄ ſitit uinū charitatē: et ipſi offerūt ei uinū iniquitatis. **Uñ** De quo **Uñ** Prouerb. liij. c. **Uñ** Panē in pietatis comedūt et uinū iniquitatis bibūt: illi. i. de qd⁹ loquimur hic. i. ſacerdotes: pꝛincipes et milites. **Uñ** S3 certe q̄ mō potat iſum tali uino: potabit ab ipſo: uino ire et indignationis ſue. **Uñ** Apoc. xvj. d. **Uñ** Babylon magna uenit i memoriā ante deum: date illi calicē uini indignationis et ire eius. **Uñ** Sequit.****

Et dicētes: ſi tu es rex iudeoꝝ ſaluū te fac. Duo impoſebant dño. **Uñ q̄ faciebat ſe chriſtū. pꝛimiſſum in lege: aliter q̄ dicebat ſe regē iudeoꝝ. **Uñ** Sacerdotes legē ſciētēſ chriſto in lege pꝛmiſſo et expreſſo illuſerūt. **Uñ** dixerūt: ſe ſaluū faciat ſi hic eſt chriſt⁹ dei electus. **Uñ** Milites uero legis ſgnari: regi iudeoꝝ inſultauerūt: qd magis uidebat eē pꝛa cęſarē. **Uñ** dixerunt: **Uñ** Si tu es rex iudeoꝝ: ſaluū te fac. i. a morte te libera. **Uñ** Hoc ſuggerebat diabol⁹: iam cognofcens myſteriū crucis**

quod prius fuit ei occultum: quoniam mortem eius perſuaſit. Sed dominus non acquieuit ſuggeſtioni: docens in tribulatione pſeuerantiam.

Erat autē et ſuſcriptio ſcripta ſup eū litteris grecis et hebraicis et latinis: **Uñ** hic eſt rex iudeoꝝ. **Uñ** Aug⁹. **Uñ** Corde nō carne. **Uñ** Marc⁹. xv. c. dicit: **Uñ** Et erat titulus cauſe eius inſcript⁹: rex iudeoꝝ. **Uñ** Et dicit titulus cauſe eius: quia cōtinet cām crucifixionis eius. **Uñ** Rex iudeoꝝ. **Uñ** Hęc em̄ fuit vna de pꝛincipis cauſe ſue crucifixionis: quia dicebat iſtū dñm: quia idicat triūphū chriſti et cauſa triūphi. **Uñ** Per h em̄ q̄ dicit: **Uñ** Rex iudeoꝝ: oſtēdit q̄ nō in morte pēdidit dñs regnū et dominiū iudeoꝝ: ſed magis acq̄ſiuit. **Uñ** Geroꝝ iudeoꝝ dico. **Uñ** Unde et dicitur titulus triumphalis: ad differentiā alioꝝ. **Uñ** Hiero⁹ ſuper P̄s. **Uñ** Eripe me de inimicis meis: diſtinguit triplicem titulū. i. titulū memorialē: pꝛoſonalē: triūphalē. **Uñ** Memorialis eſt q̄ ſit i memoriā: ſicut epitaphia q̄ ſunt ſup ſepulchra mortuoꝝ: ut memoria eorū celebret. **Uñ** Pꝛoſonalis eſt q̄ ſcribit i portis nobilitū ciuitatū uel ſup limina domoꝝ in laudē et pꝛoſonū eorū: ut ciuitas ſolis: **Uñ** Esa. xix. c. uel dom⁹ iulij et huiusmodi. **Uñ** Titul⁹ triūphalis eſt: qui cōtinet cauſam et ordinem triūphi: qui antiquitus ſcribebatur in arcibus. **Uñ** Talis fuit hic titulus: de quo **Uñ** Esa. xix. c. dicit pꝛoſbetice. **Uñ** Erat altare i medio egypti: id eſt crux in medio mūdi: et titulus dñi iuxta terminum eius. **Uñ** Erat autem ſcript⁹ trib⁹ linguis. i. greca: latina: hebraica. **Uñ** Licet em̄ eſſet ſeptuaginta duę lingue: tñ hijs tñ tribus ſcript⁹ eſt. **Uñ** Et dicit **Uñ** Blo. cauſam: quia ſcs hęc pꝛe ceteris eminebant. **Uñ** Greca eminebat pꝛoſpter ſapientiam grecoꝝ: latina pꝛoſpter potentiam romanoꝝ: hebraica pꝛoſpter religionem et maſuetudinem iudeoꝝ. **Uñ** Item ideo: ut omnes qui erāt tñ chierofolymis poſſēt legere et intelligere cauſam mortis domini. **Uñ** Itē ut pꝛo omnib⁹ patet et omnibus dominari in perpetuum oſtenderetur. **Uñ** Unde cum iudei dixiſſent pilato: **Uñ** Moli ſcribere: rex iudeoꝝ etc. reſpondit: **Uñ** Qd ſcripſi ſcripſi. q. d. titulus iſte que appoſui indelebilis et pꝛpetu⁹ eſt. **Uñ** In P̄s. liij. i. titulo. **Uñ** Aug⁹. **Uñ** Trib⁹ linguis: quaſi tribus teſtibus titulus eſt approbatus: quia in ore duozum uel trium teſtium ſtat omne uerbum: **Uñ** Deut. xix. d. **Uñ** Certum eſt autem hoc eſſe ſcriptum trib⁹ linguis: **Uñ** Rex iudeoꝝ. **Uñ** In greco em̄ ſcriptū eſt: βασιλεὺς ἐξουμολοῦντοꝝ. **Uñ** In hebreo: malchus iudeoꝝ. **Uñ** In latino: rex conſtitentium. **Uñ** Qd autē pꝛeſcedit: ſcs Jeſus naçarenus: potuit tñ hebraice ſcribi. **Uñ** Sciendum etiam q̄ crux domini prius fuit tñ trium brachioꝝ: rum ſimilis litterę grece tau: ita q̄ nihil erat ſuper lignum tranſuerſum: et caput domini retro penderet. **Uñ** Unde et ait dominus in euangelio. **Uñ** Filius hominis non habet ubi reclinet caput ſuum: id eſt non habebit in cruce. **Uñ** Pilat⁹ uero appoſuit ſuperius brachium: et in illo ex tranſuerſo poſuit tabellam in qua ſcripſit titulum. **Uñ** Et non eſt mirandū ſi de diuerſis linguis inueniatur crux dominica: quia de alto ligno fuit lignum tranſuerſum: et de alio lignum erectum et de alio truncus terre infixus: cui infixum eſt lignum longū. **Uñ** Et pꝛeſter hęc ligna ſuppoſita eſt cauilla a pilato: in qua poſita eſt tabella: ubi ſcriptus eſt titulus. **Uñ** Hinc eſt q̄ crucibus noſtris ſupponunt quaſi quedam paruę cruces: ut in vna cruce uideantur eſſe quaſi duę. **Uñ** Horaliter. **Uñ** Crux quatuor brachioꝝ: ſignificat quatuor uirtutes in quibus debet extendi et crucifigi homo interior: **Uñ** Brachia

P̄s. 37.

Job. 19. f.

P̄s. 68.

Phyſice

P̄s. 68.

Beda.

linguaſi

ti. Pōt.

Matth. 23.

March. 14.

Job. 19. d.

P̄s. 18.

Job. 19. d.

Matth. 23.

Phoſt.

Brioz. Brachis inferius est humilitas: q̄ semp̄ descendit. Bra-
chium superius est obedientia: q̄ debet̄ sup̄iori. Brachia sint
str̄a / ē patiētia in aduersis. Brachiu dextrū est pietas in pro-
speris. Et de hac cruce quadrimēbri dicit̄ Eph. iij. d. In cha-
ritate radicati et fundati: vt possitis cōprehendere cū oib⁹ san-
ctis q̄ sit longitudo:
latitudo: sublimitas
et p̄fundum. Sequit̄.

An̄ aut̄ de his qui pendebat̄ la-
tronib⁹ blasphemabat eū. Chyff. Si q̄s solē tenebrosū
estimēt: nūquid stel-
le illi detraxit v̄ sibi
ipsi: Ita qui malos
bonos estimat̄ vel
cōuerso seip̄os cōfū-
dūt. S; Barth⁹ et Marc⁹ dicit̄ q̄ abo blasphemabat. Et
Hiero⁹ soluit: dicens q̄ matth⁹ et marcus ponunt plurale
pro singulari. Amb. vero et Beda et Chyff. dicunt q̄ vterq̄
prius blasphemauit: sed visis signis dexter penituit: et sin-
strū corripuit in blasphemia p̄sistentē. Hū ergo potuit esse q̄
dexter primo fuit int̄q̄: sed deo inspirate p̄uersus. Dñs aut̄
nō rīdet sinistro latroni blasphemātī: s; dextro veniā postulā-
tī rīdit: cōcedens qd̄ petebat: in hoc dans nobis exēplū pa-
tiētie et libertatis. In hoc autē q̄ crucifixor vni⁹ blasphemat
alter supplicat: significatur q̄ miseror et afflictor alij patiēter
sustinent: alij murmurāt. An̄ Barth. xliij. d. Duē in mola:
vna assume et altera relinquet. Et hoc est: **Unus aut̄ rē.**
Sequit̄. **D**ices: si tu es christ⁹ / saluū fac teip̄sū
et nos: Salute corporali de spiritali nō curat. Sic multi p̄
de salute corpis q̄ aiē sūt solliciti. Sap. ij. b. Venite et fruamur
bonis q̄ sunt: et vitamur creatura rē. Esa. xxiij. b. Comedam⁹ et
bibam⁹: cras em̄ moriemur. Nō rīdit aut̄ dñs isti latroni. Et
dicit Chyff. Irabilis est videre hoīem cōiūtia passum et
nō mortū: q̄ hoīem vulneratū et percussū et nō cadentem.

Rīdēs aut̄ alter increpabat eū. Sic latro fact⁹ ē m̄ḡ
et orator. Hiero⁹. In ambob⁹ latronib⁹ vterq̄ p̄s expr̄imif:
quoz genit̄ adhuc blasphemat iudē. Hec etiā increpato fm̄
Amb. figurabat dissensionē credētū. **D**ices: neq̄ tu
times deū / suple que deberes timere: eo magis
eadē dānatione es. An̄ salte h̄ deberes q̄rere liberationē et
nō deridere. **E**t nos qd̄ iuste / patimur suple. **M**a
digna facti recipim⁹: hic vero nihil mali gessit: et tñ
pauf. j. Petri. ij. d. Hec ē gr̄a si p̄pter dei p̄ctiam iustinet q̄s
tristitias patiens iniuste. Quē em̄ gr̄a si peccātes et colaphi-
cati suffertis: Sed si bñfaciētes patiēter suffertis: hęc est gr̄a
apud deū. In B em̄ vocati estis: qz christ⁹ passus ē p̄ nob rē.
Et dicebat ad iesum: Dñe memeto mei cū veneris
in regnū tuū. Joh. xvij. g. Regnū meū nō est hinc. Ben.
xl. c. Memeto mei cū bñ tibi fuerit. Prover. x. b. Memoria
iusti cū laudib⁹. Chyff. Latro q̄ in vltima neq̄tia putrefac⁹
erat: q̄ in occisionib⁹ et parietib⁹ suffossionib⁹ vltā p̄sumperat:
tunc confessus est et regni meminit. **E**t dixit illi iesus:
Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. i. in
gaudio fructuos: vel in aliq̄ loco amēno. Vel forte cū christo
Dorus. Ben. ij. b. Plantauerat autē dominus (in limbo.
deus paradysum voluptatis a principio.

Patria celest. Apoc. ij. b. Qui vicerit dabo illi edere de ligno
vite qd̄ est in paradiso. ij. Cor. xij. a. Rap⁹ ē in paradysum.
Scriptura. Lant. iij. d. Emissiones tuę paradysus malozū
punicozum cum pomozum fructibus.
Ecclesia. Ben. ij. b. Fluvius egrediebāt de loco voluptatis ad
irrigandam paradysum.
Religio. Ben. xij. c. Regio iordanis vniuersa irrigabatur si-
cut paradysus domini.
Btā h̄go. Eccl. xliij. d. Ego sic aq̄educt⁹ extui de paradiso.
Timor dñi. Eccl. xl. d. Timor dñi sic paradysus bñdictionis.
Gratia. Eccl. xl. c. Gratia sicut paradysus in bñdictionibus.

Aliqui sic distinguūt. **H**odie mecum eris: vt hic fiat distin-
ctio: qd̄ est esse in paradiso. i. in locūditate et quiete. Non
em̄ est purandum q̄ anima latronis trāslata sit in paradysum
adē: vel ascēderit ad paradysum angel⁹ ad quā nemo ascendit
ante christū. Et potuit esse q̄ per tridū illud fuit in limbo in-
ferni. A resurrectio-
ne vero vsq̄ ascensio
nem fuit in extremis
maris. i. infra amplis
simos fines seculi.
Vel ita cōstrue: **H**o-
die eris in para-
diso: qd̄ est esse me-
cum. Amb. Glo. U-
ta ē esse cū christo: qz
vbi est christus / ibi ē
regnū. Amb. Pul-
cherrimum affectā /
venia relaxat et vbe-

Quidem iuste: nām digna fa-
ctis recipimus: hic vero ni-
hil mali gessit. Et dicebat ad
iesum: Dñe memento mei cū
veneris i regnū tuū. Et dixit
illi iesus: Amen dico tibi: ho-
die mecum eris in paradiso.
Erat autem fere hora sexta:

de p̄uersatiōis exēplū: q̄ tā cito latroni
gratia q̄ p̄catio. Semp̄ em̄ p̄-
tribuit q̄ rogaf. Ille rogabat: Demē
to mei cum veneris in regnū tuū: dñs
ait: hodie mecum eris in paradiso. Cito
ignoscit dñs: qz ille cito cōuertit. Seq̄
tur. **E**rat aut̄ fere hora sexta.
Duo euāgeliste pueniūt i hoc. i. Johā-
nes et Lucas / q̄ dñs crucifix⁹ sit hora
sexta: sol⁹ Marc⁹ dicit crucifixū hora
tertia. De historia horę crucifixionis
potius credimus Johāni: qui p̄sens
affuit: et recedētib⁹ alijs solus cū matre
dñi remāsit. Ergo dicit Marc⁹: nō
est intelligēdū de crucifixione opis: s;
de crucifixione clamozis: qz hora ter-
tia crucifixus est linguis iudeoz incla-
mantibus: sed hora sexta credit̄ eleua-
tus in cruce. Neuter tñ duoz euangeli-
starū simpliciter dicit hora sexta: imo hic
dicitur fere sexta: et in Johanne qua-
si sexta. Id̄ pbabiliter estimari pōt cru-
cifix⁹ iter tertiā et sextā. Ideoz Bar-
cus dicit factū hora tertiā: alij hora se-
xta. Et locuti sūt fm̄ vsū loquēdi: vt si forte fiat seditio i ciuitate
iter tertiā et sextā: si q̄rat ab eo q̄ iterfuit p̄ncipio seditiōis
qua hora facta fuit seditio / dicit: hora tertiā: qz in ei⁹ p̄ncipio fa-
cta ē. Si idē q̄rat ab eo q̄ iterfuit circa finē seditiōis / dicit: ho-
ra sexta. Ad hūc modū euāgeliste locuti sunt de crucifixione
christi: qz facta est in p̄ncipio duarū horarū. Et hanc op̄inonē
approbat consuetudo ecclē: vt pot⁹ assertio sit q̄ opinio. Cū
em̄ missa representatio sit dñicę crucifixionis: iter horę tertiā et
sextā p̄suevit ecclē celebrare missam: et h̄ in maiorib⁹ ecclē:
hoc ipso ininuās iter illas duas horas factā esse dñicā crucifi-
xionē. Hinc est etiā q̄ si quicq̄ p̄ necessitatis articulo missa ma-
ne cāteat: vt in minorib⁹ ecclē: p̄ debet decātarī hora p̄ma
et tertiā: vt si nō representet h̄ ecclē ordine tēps / saltē representet
h̄ ordine officij in canonicis horis. In dieb⁹ tñ ieiunioz h̄ nō
obstuat ecclē: vt missā celebret iter tertiā et sextā: imo differt
vsq̄ post sextā: et i quadagesimali ieiunio / qd̄ v̄hemētī ē / dif-
fert post nonā: Vbi forte nō ē alia rō q̄ castrimargia hoīm: qz
si ante missa celebraret / statim missa celebrata vellēt hoies co-
medere. Itē nota q̄ hora sexta et feria sexta et etate sexta pass⁹
ē dñs: qz illa hora peccauit adā: vñ iustū fuit vt eodē tēpe ap̄-
ret ianua paradisi dño moriēte: q̄ fuerat clausa adā p̄uaricāte.
In h̄ etiā demonstrat̄ p̄fectio passiois. Vñ Thres. i. d. O vos
oēs rē. Itē feruoz dilectiōis. Apoc. i. d. O cū ei⁹ tāq̄ flāma
ignis et pedes ei⁹ siles aurichalco sicut in camino ardētī: et faci-
es ei⁹ sicut sol in virtute sua. Itē tūc est sol i declinatione: in q̄
significat̄ q̄ p̄ pctō ad qd̄ hō declinauerat moriebāt: et oriēte
sole resurrexit: qz p̄ hoīs iustificatiōe surrexit. Vñ Ro. iij. d.
Dorus ē ap̄ pctā nr̄a et resurrexit ap̄ iustificatiōe nr̄am.

Et tenebrę factę sunt

26. q. 6. c. ff
presbyter
De. p. e. d. l. s.
7. c. nullus
De. c. conf. d. l. s.
+ c. baptisimi

Al. t. cōuersiōis

Quinta pars

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Ps. 76

Comēdat autē animā: iuxta qđ alibi legi: **L**etari ē cor meū et exultavit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe: Quoniā nō derelinquas animā meā in inferno etc. In his autem verbis docet nos moriēs magister bonus iesus / quid faciendū sit nobis in omni periculo tēptationis: et in ipso articulo mortis. Tunc enī pater vocandus est: tunc filiali amore ei medullitus adhērendū est: tunc potissimū et spiritus cōmendandus est: quia tunc maxime demones circūeunt quasi leones p̄parati ad escā: vt dicit Eccl̄. iij. a. Sed quō vel qua fronte vocabit patrem qui nunq̄ vixit vt filius: Nec tñ etiā tunc respuit dñs audire clamantes ad ipsū / **M**tere. iij. b. Frons meretricis facta ē tibi: noluit erubescere. s. in vita tua / saltem amodo voca me pater me / dux virginittatis mee tu es etc. In manus dei patris cōmendat spiritū suū: qui se totum ponit in voluntate ipsius: vt vere possit dicere cū christo: Non sicut ego volo: sicut tu / **M**atth. xxvij. d. Sicut claustrales mundo moriētes cōmendant deo spiritū suū: id est voluntatē suā et sensum in manus p̄lati sui: Et exēplo dñi nō debēt illū resumere vsq̄ in diē resurrectionis. Sap. iij. a. Iustoꝝ aīę in manu dei sūt: et non tanger illos tormentū mortis: visi sunt oculis iuspicientiū mori: illi autē sunt in pace. Claustrales igitur qui faciunt suā voluntatē: et sequunt̄ pp̄tū sensū / aut nunq̄ deposuerūt et mēdaces inuentunt̄ / aut christi p̄uentis resurrectionē: et antichristi sunt. j. Joh. ij. c. Sicut audistis qđ antichristus venit: et nunc antichristi multi facti sunt: vnde scimus / quia nouissima hora est. **E**t hęc dicēs expirauit: non alius extorsit. In alio euāgelista habetur: Et inclinato capite emisit spiritū. Et hanc inclinationē capitis representat sacerdos vbi dicit: **S**upplices te rogam? et inclinat caput ante altare. **U**idēs autē cēturio qđ factū fuerat: id est miracula facta. s. solis obscuratiōe / terrē motū / lapidū scissionē / sepulchrorū apertionē: audiens etiā christi morientis clamorē / credit christū esse dei filiū. **U**nde **G**lorificauit deū dicens: Vere hic homo iustus erat. **M**atth. xxvij. f. dicit: Vere hic homo filius dei erat. Ex emissionē em̄ valide vocis: quā non possunt proferre hoīes in articulo mortis: cognouit ipsū potestātē habere ponēdi hoīem / et ita deū esse. **C**hr̄y. Semp̄ error sc̄psū configit / et veritati nō volēs optulatur. **I**te **C**hr̄y. Hoc ē signū ionę qđ p̄miserat de celo: Joh. viij. d. **E**ū exaltaueritis filiū hoīs: tunc cognoscetis qđ ego sū. **U**tere. **C**hr̄y. Veritas a contrarijs diuulgata magis effulget. **H**ic homo iustus erat. **U**nde de ipso dixit **P**s. Iustus dñs et iusticias dilexit: equitatē vidit vultus eius. Et nota quia **B**lo. Hęc hic plane vult qđ cēturio fuit vnus de crucifixorib?. Dicebatur autē cēturio: quasi potestātē habēs super centū militēs sibi subditos. **U**si alij dicunt cēturiones: alij decuriones: alij quaterniones. **D**ozaliter autē significat iste cēturio nobiles et potētes hui? seculi: qui vna p̄na et tribulatione alicui? viri sancti / ad cōpunctionē et p̄nitentiā timore cōmouent. **U**nde **E**sa. xlix. c. **E**rit terra iuda egypto in pauorē. **A**bacuk. iij. a. **D**ñe audiuit auditū tuū: id est clamorem istū / et timorē: In medio duoy aialū cognosceris: id est duoy latronū. **V**alde igitur surdus est vel nimis dur? qui audita lectione dñice passionis: nec ad timorē mouet / nec ad dei glorificatiōē. **E**sa. xlix. c. **S**urdi audite et ceci intuemini. **M**orabile etiā est: quia cēturio iste confitē eū dei filiū: sed nō iudē. **S**imiliter laici auditis p̄ntis inferni et passionē christi / cōpungunt̄ ad lachrymas: clericī sō nō mouentur: quia balaam assuet? mōstris nō expauit ad vocē asinū: **N**umeri. xxij. e. **E**t omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculū istud. **M**ulti enī venerāt de ciuitate: quia prope erat loc? crucifixiōis: **A**lij ex amore et pietate: alij ex malicia et impietate: alij ex sola curiositate.

Sic et modo iusti sūt spectaculū oīm. j. **C**or. iij. b. **S**pectaculū facti sumus mūdo et angelis et hoīb?. **E**t videbāt que fiebant percutiētes pectora sua reuertebant̄. **M**odiusmodi percussio pectorū / et exclamatio vocis facta a cēturione: in canone representat / vbi dicit sacerdos: **M**obis qđ peccatoꝝ: et tūdit pectus / et aliquātulū extollit vocē suā. **E**t nota quia alij pcutiebāt pectora volētes eū insulte occisum: **A**lij qđ timebant eū amplius morte glorificari: illi. s. qui consenserant in mortem eius et eam procurauerant: reuertebantur domum / viso miraculo territi. **A**lij non solū domū reuertebant / sed etiā ad cōp̄nitēdo: vt cēturio et similes. **U**si: **T**imētes dñm glorificāt. **A**lij vt iudēi pcutiētes pectora solū silentes domū redeūt: et tñ dolētes / et timebāt eū in morte apli? glificari. **S**tābāt autē oēs noti ei? a longe. **P**s. **E**lōgasti a me amicū et p̄ximū etc. **I**te: **Q**ui videbāt me foras fugiebāt a me et obliuioi datus sū tanq̄ mortuus a corde. **J**ob. xix. b. **F**ratres meos longe fecit a me: et noti mei qđsi alieni recesserūt a me. **J**ob. vij. a. **N**ecessarij qđ mei recesserūt a me. **P**rouerb. xix. a. **F**ratres hominis paupertis oderunt eum: insup et amici procul recesserunt ab eo. **E**sa. lxiij. a. **E**t de gentibus non est vir mecum. **E**t mulieres qđ secute erāt eū a galilea: stābāt sup / ple a longe / hęc videntes. **S**ed quō mulieres stābant a longe: cum **J**oh. xix. e. dicit eas stetitisse iuxta crucē iesu: **A**d hoc dicit **A**ug?. **T**anto interuallo aberāt mulieres vt et iuxta dici possēt: qđ p̄sto erat i? p̄spectu earū / et lōge cōparatiōe turbe p̄p̄inquoꝝ. **U**el forte p̄mo fuerūt p̄pe cū beata **M**gine exstentes / qđ dñs cōmēdauit eā iohāni: et postea lōgius recesserūt p̄pter turbā / vt meli? possent videre que fiebāt circa dñm. **C**hr̄y. **D**iscipuli fugerūt: iste affuerūt: et omnia considerauerūt: qđ clamauit / qđ expirauit / qđ petre sc̄psū sūt. **E**t postea addit: **I**mitemur has mulieres o nos viri. **A**d **O**raliter / vero: significat p̄latos ecclesię: qđ matrū et nutritiū spiritualū debēt habere officiū et affectū et sollicitudinē. **U**nde **P**aulus. j. **T**hesal. ij. b. **F**acti sumus paruuli in medio vestrum tanq̄ si nutritrix foueat filios suos. j. **C**or. iij. a. **S**ic nos existimet hō etc. **D**ebent etiā sequi iesum euntē ad passionē: id est imitari eum: vt sicut ipse pro toto populo: ita ipsi pro suo grege parati sint mori. j. **J**oh. iij. c. **I**n hoc cognouimus charitatē dei: quontam ille pro nobis posuit animam suam: et non debemus pro fratribus animas ponere. **J**oh. x. b. **H**on? pastor animam suam etc. **S**equitur: **E**t ecce vir nomine ioseph qui erat decurio vir bon? et iustus etc. **I**esus emissa voce magna expirauit: et in morte sua miracula spectaculū videntes territi redierūt: et ioseph et nicodemus libere potuerūt accedere et deponere corpus et sepelire. **J**oseph iste nobilis erat et diues: vt dicitur **M**atth. x. d. **E**t decurio: vt dicit hic: id ē de curia: et officiū curię traans siue administrās: et ideo potuit habere accessum ad p̄sidentem romānum: qđ nō potuisset si esset pauper et ignobilis. **E**rat autem discipulus christi sed occult?: vt dicit **M**at. xxvij. g. **S**ed circa funeris extrema manifesta / uit discipulatum. **H**ic accessit ad pilatum et audacter petijt sibi dari corpus iesu: quo obtento sepeluit i sepulchro

Ps. 14.
Ps. 87.
Ps. 30.

Dozaliter

Sexta pars

Heda. **D**ecurio est qđ de ordine curię ē / et officiū curię administrat: **T**ñ pp̄rie decurio est qđ habet potestātē sup decē: sic decanus. **E**t est argumentū hic qđ religiosus in curia potesse merito: quibus dicit: **E**xeat aulam etc. **S**ic et neemias erat apud artaxerxē: **M**ecm. ij. a. **A**ct. v. f. **S**amuel legi doctor. **B**lo. **R**emans apud iudeos p̄silo ap̄p̄o: vt p̄sima eoy destrueret p̄silia / et furoꝝ eoy mitigaret. **S**ed vbi necessitas est: tūc se manifestat.

R **S** nōno qđ sibi

¶ esset compactum / possent dicere q̄ discipuli eius suffoderāt z clam asportauerāt. *Esa. xi. c.* Et erit sepulchru eius glorioſū. *Chryſ.* Contemne diuitias / z eris diues: contēne gloriā / et eris glorioſus. Erat autē monumētū christi q̄si quēdā dom⁹ rotūda in rupe excisa / tāte altitudinis vt hō extēra manu vix tāgeret culmen / ha / bēſ itroitu ab ozīere.

Loc⁹ autē corporis sepultri erat ab aquilone / de ipsa rupe se / ptem pedes habens longitudinis / tribus palmis a terra emi / nēs: a parte meridiana oīno patēs vñ corp⁹ iferebat. *Darmoz* autē i quo monumētū erat excisū erat colore rubeo z albo permixtū: qd̄ bene cōgruit inocētē et martyrio christi. *Cantl. v. c.* Dilect⁹ me⁹ cādū z rubicūd⁹. *Itē* solus dñs i tumulo includit. i. hic modo inclusus legitur: quia de sola eius sepultura hic specialiter fit mentio / vt ostendatur differre a nostra. *Unde Beda.* Solus dñs in tumulo includitur: vt sepultura illius z resurrectio a nostrē fragilitate nature dissimilis monstrē. Sepultus est / sed q̄diu voluit: resurrexit / sed quādo voluit: non ita est de nobis. *Chryſ.* Balorum sepulcor est diabolus / non dimittens hoīem iā hoīem apparere / sed lignū siccū: vbi nō ē oculus / nō manus / nō pedes. Et supra. *Uideam⁹* caput ligatū cū inebriantur: manus videbīs ventri ligatas z cōstrictas avaricię vinculis: non enim dimittit ad elemosinā extendi: pedes nunq̄ potentes currere in domum dei: *Vermes* eum comedunt: id ē animę passiōes. Et infra. *Doctores* oculi etsi aperti / nihil vident. Sequitur: *a* **Et dies erat parasceues.** Parasceue grecum est / nō hebreū. *Judei* enim p̄pter tres famo / sas captiuitates quę leguntur / per particulares captiuitates sunt dispersi: et inter grecos diu conuersati: *Ideoq̄* multavo cabula ab eis acceperunt. *Qu* autē per nationes gentium fuerunt: vbiq̄ dispersi z inter grecos diu cōuersati: habet ex *Acti* bus apostolorū / vbi dicitur: Erāt autem in hierusalem habitantes iudei viri religiosi ex omni natione quę sub cęlo est. *Son* nat autē parasceue / latine preparatio: quia ea die preparabatur necessaria sabbato. i. coquebant panes quos ederēt in sabbato: quia hanc prerogatiuā habuit sabbatum p̄ alijs solennitatibus / vt nec etiam in eo liceret coquere panes ad edendū in ipso: vel accendere ignem in domo. Et nota quia hic obijcit nobis grec⁹: quia dicimus fuisse lunam quādecimā in die parasceues. *Preceptum* ē enī in lege: quartadecima luna ad vesperum pascha dñi est: et in crastino solennitas dñi est acymorum: *Leuit. xliij. a.* Ergo eadem die dicit grecus / nō p̄parant necessaria: nec etiā mulieres p̄parant vnguenta. Sed ad hoc iam responsum est: quia non propter aliquam solennitatem p̄ter sabbatum desisterēt a p̄paratiōe necessariorū. *Obijciūt* quoq̄ de eo qd̄ sabbatum illud dicitur fuisse magn⁹ dies sabbati. *Unde* videtur qd̄ sabbatum illud fuit prima dies acymorū: q̄ erat p̄cipue solennis: et ita / in sabbato fuit quā / decima luna. Sed vera est opinio qd̄ sabbatū acymorū vel pentecoste vel scenophegię magnū sabbatum dicebatur: non qd̄ esset prima dies acymorū: sed quia sabbatū per se magna erat solennitas: et aliquātulū erat solennius: quia erat vna de diebus acymorū: quorum reuera prima z vltima erāt magis solennes. *Solet* queri: quare in die dñicę passionis non solennitatem in exultatiōe: sed in passionib⁹ martyriū: qz ea die videtur p̄cipue exultandum / in qua sumus liberati a diabolo. *Duplex* est ratio. *Prima* est: quia recordamur christū passū p̄pter peccata nostra / q̄ dolere z flere debem⁹: et ipsi dño patienti compati. *Secūda* ratio est: qz dñs ait apostolis: *Do* dicum z non videbitis me: et in illo modico. i. triduo passionis meę p̄stabitimini: mundus autem gaudebit: *Ideo* in illa die letitiam z exultationem relinq̄mus iudeis. *Beda.* Parasceue est sexta feria / qua p̄parabāt necessaria sabbato: z significat vitam presentem: i qua oportet p̄parari necessaria vite future. *Unde* *Proverb. vi. a.* *Uade* ad fornicam o piger et

considera vias eius z disce sapientiam: quę cum non habeat ducem nec p̄ceptorē nec principem / p̄parat estate sibi. *cl* bum z congregat in messe qd̄ comedat. *Item* *Proverb. x. b.* Qui congregat in messe filius sapiens est: qui autē stertit erit fili⁹ cōfusiōis. Et nota qd̄ dñs sexta feria ē crucifix⁹: septima sepultus: octava re / surrexit: Sic et nos i presentē vita q̄ ē sex / tas mundi / neces se est si volumus se / qui dñm in cruce p̄ nitentē crucifigi: in septima etate: id est post hanc vitam cor

venerant de galilea viderunt monumentum: z quemadmodum positum erat corp⁹ eius
Et reuertētes parauerūt aromata et vnguenta: et sabbato

pora in sepulchris / animas in cęlo quiescere: et tandem octava etate in corpore simul z anima cōfictis incorruptionem etnę hereditatis accipere. *Nota* etiā quia in die parasceues non cōficitur corpus dñi in ecclesia: sed in quāta feria hoc / stē cōsecrant z altera in crastinū reseruatur. *Qd̄* elegāter fit: *Cōgruū* est enim vt ea die qua veritas est exhibita / cesset oī / no figura: *Sacrificium* enī altaris figura est z representatio dñicę crucifixiōis. Et sicut ioseph et nicodemus corpus dñi / cum a die cęnę reseruatum / debent duo sacerdotes deferre ad altare / ad representatiōē eius qd̄ factum est a ioseph z nicodemus. *Sequitur:* **b** **Et sabbatum illucescebat.** *Con* tra. *Erat* vespera sabbati. *Sol.* Luna z stellis iam lucentibus incipiebat sabbatū. *Vel* pōt dicit: **Illucescebat.** i. illucere incipiebat: vt nō facias vim in verbo: quia improprie positū est. *Iam* enim proprie erat vespera sextę ferię in qua dicebāt incipere sabbatum: quia p̄cepta est obseruatio sabbati in lege a vespera i vesperam. *Aug⁹* super *Matthēum.* *Lucescit:* id est terminatur. *Unde* dicit sic: *Vesper* principii est noctis: *Ideo* nō ait: *Qui* lucescit: sed quę lucescit / ad intellectum relationem faciens. i. ad noctem quę in auroza diei dñicę terminatur. **c** **Subsecute autē mulieres quę cū ipso venerant de galilea: vt ei ministrarēt necessaria.** **d** **Viderunt monumentū: z quemadmodū positum erat corp⁹ eius.** *Chryſ.* *Compassibile* est mulieris genus: et ad propitiatiōē receptibili⁹. *Beda.* *Alijs* not⁹ iesu post de / positū corpus recedētib⁹: solę mulieres quę artius: id est tenius amabant / officium funeris inspiciēbant: vt congruo tē / pore munus suę deuotionis offerret: expectātes qd̄ iesus p / miserat. i. resurrectionem: et ideo p̄ime viderūt: id est leguntur vidisse. *Ab*ozaliter autem istę mulieres / significant an / mas fideles z deuotas: vt ipsemet *Beda* dicit super *Barcū* xv. *Quę* quanto amplius recognoscunt suam fragilitatem quę per sexum femineum designatur: tanto feruentius adhę / rent dño z ordinem passionis eius sedula intentione perquirunt: et p̄a diligentia pro suo modulo imitantur. *j. Pet. ij. d.* *Christus* passus est pro nobis: vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius. *Eccl. xliij. d.* *Gloria* magna est se / q̄ dñm zc. *Chryſ.* *Fortassis* vesty aliq̄s velleť fm̄ illas efficit mulieres z pedes iesu detinere: *Potestis* et nūc quicunq̄ vultis / nō pedes z manns solum sed z caput sacrum detinere: ter / ribilibus portentes mysterijs pura cōscientia. *Et. j.* *Et* si vo / lueritis esse misericordes zc. **e** **Et reuertentes parauerunt aromata z vnguenta.** *Con* tra. *Erat* festiuitas pasche: de qua *Ezo. xij. c.* *Nihil* operis facietis ni eo: exceptis his quę ad vescedū pertinet: z obseruabitis acyma. *Ergo* zc. *Sol. Glo.* *Exceptis* studiis sanctarum scripturarum z bonorum operum. **f** **Et sabbato quidem siluerunt fm̄ mandarum: id est quieuerunt.** *Beda.* *Mandarum* erat in lege *Leuit. xliij. a.* vt sabbati silētium: id est ocium seruaretur a vespera vsq̄ ad vesperam: et ideo mulieres sepulto do / mino reuertentes domū q̄din licuit parauerunt aromata et vnguenta. i. vsq̄ ad solis occasum: z postea toto sabbato siluerunt vsq̄ ad alium solis occasum: et tunc recuperata licentia operandi: iterum emerunt alia aromata: quia non sufficebāt ea quę parauerant: z tota nocte illa inter sabbatum z dñicam

Dozaliter

R 2 ¶ parauerūt: vt veniētēs

parauerunt / vt venientes diluculo ad sepulchz vngerent cor- / pus iesu. Sed quomodo possent vngere mulieres corpus ie- / su / cum lapis grandissim^o esset appositus ad ostium monumē- / ti z signatus: vt dicit Matthe^o. xxvij. g. et hoc ipsum vide- / rant mulieres: Sed vis magni amoris non sinebat de huius- / modi cogitare. Erāt autē istę mulieres tres / vt dicit Marcus / xvi. a. s. maria magdalene; et maria ma^r iacobi minoris et io- / seph z simonis z iude; tertia fuit salome / sic dicta fm Chryf. / vl filia salome: fm alios: ma^r iohānis z iacobi maioris. Ad- / ralist^r aut per istas tres mulieres fm beatū Bern. significat^r / in vnoquoq; hoīe: mēs / lingua / man^o. Quaz quęlibet habet / vnguenta sua valde preciosa. Unguenta siquidem ment^r / sūt / contritio / compassio / deuotio. Unguentum contritionis cō- / ficat^r ex speciebus vilissimis: id est prop^ris peccatis: quę cre- / scunt in horto nostro. Unguentum compassionis conficit^r ex / speciebus amarissimis: id est omnibus miserijs proximorum / quę crescunt in horto vicino. Unguentū deuotionis conficit^r / ex speciebus preciosissimis: id est omnibus christi beneficijs: / quę crescunt in horto dñico. Unguenta lingue / sunt oratio / deuota / confessio integra / p^rdicatio vera. Verbe quibus cō- / ficatur primū vnguentum / est recta intentio / firma attentio / pia affectio. Verbe quibus conficit^r secundū vnguentum / sūt / pudor commissi / dolor amissi / timor iudicij. Verbe quibus / conficitur tertū v- / nguentum sunt fidel^r / instructio / morū in- / formatio / vitio: ū in- / crepatio. Verbe. s. b. / Ecce posui te super / gentes et regna: vt / edifices et plantes et euellas et destruas et disperdas et disti- / pes. Unguenta tertie mulieris: id est manus / sunt septem / opera misericordie: id est hospitari peregrinos / potare sitie- / tes / cibare famelicos / redimere captiuos / vestire nudos / vi- / sitare infirmos / sepelire mortuos. Versus. Colligo / poro / cibo / redimo / tego / visito / condo. De istis vnguentis dicitur / Ecclj. xxxvij. a. Unguentarius faciet pigmenta suauitatis et / vnctiones conficiet sanitatis. Bern. vlt. a. Precepit ioseph / seruis suis medicis vt aromatibus cōdirent patrem. Cant. j. / a. Delicia sunt vera tua vino fragrantia vnguentis opti- / mis. Optimis dicit: quia vnguenta prime mulieris bona: vn- / gueta secunde meliora: vnguenta tertie optima. Scdm Greg. / Mulieres sunt anime fideles: quę debent offerre dño tria vn- / gueta siue aromata: id est odorem virtutum / opinionem bo- / norum operum / suauitatem sanctarum orationū. De quibus / Cant. iij. d. Surge aquilo z veni auster perfla hortum me- / um z fluent aromata illius. Expositio Cap. XXIII.

Doraliter

Matth. 28. a.

Versus

Resurrectio dñi / confirmata ē tri- / bus miraculis / Ps. 75.

quidem siluerūt fm manda- / tum. Capi. XXIII. / Ma autē sabbati val-

Nunc autem vide litteram. a. **Una autem sabbati:** id est prima die post sabbatum. s. domi- / nica die. Simile Bern. j. a. Factum est / vespere z mane dies vnus: id est pri- / mus. Sicut etiam dicitur luna quasi / luminum vna: id est prima. Et nota q^d / sicut gentiles propter reuerentiā deo- / rum suorum ab eis denominauerunt / dies: sic iudei a sabbato. b. **Ma-** / **de diluculo venerunt ad mo-** / **numētum mulieres.** Idem dicit / Marcus: sed alijs verbis. s. valde ma- / ne vna sabbatoz veniunt ad monumē- / tum. Johannes dicit: Una sabbati / maria magdalene venit ad monumē- / tum cum adhuc tenebre essent. Mat- / theus dicit: Vespere autem sabbati q̄ / lucefcit in prima sabbati venit maria / magdalene z altera maria videre se / pulchrum. Et licet verbis discordet / mattheus ab alijs: tñ sensu conuenit: / vt dicit Aug^o. Per vespere enī accipit / mattheus noctem: in / cuius fine venerūt mulieres ad monumētū: qd̄ innuit h^o ver- / bū lucefcit: qd̄ lucefcit qd̄ ē lucē / terminat: Et ita in / hora aduēt^r mulierū / ad sepulchz pueni- / unt oēs euāgelistę et / oēs expositores. De / hora hō resurrectio- / nis disputatio ē apud scōs. Ma Hieronym^o z Ambrosi^o vi- / det velle q^d media nocte surrexit dñs. Qd̄ pbāt duplici. Pri- / mo: qz sanfon media nocte tulit portas gage i sup^rcliu monti: / Judic. xvij. a. vbi figurata ē resurrectio christi. Secūdo ex fa- / cto quodā aploz q̄ instituerūt in pmitiua ecclia vt media no- / cte dñicę resurrectiois celebrare^r missa. Beda hō et Aug^o di- / cūt q^d surrexit diluculo dñicę diei: qd̄ etiam pbāt p hō q̄ dra- / ginta horis fuit dñs in sepulchro. s. quattuor horis diei para- / sceues. Crucifix^o enī fuit hora sexta: z hora nona mortu^o: z ita / oportuit q^d p die sabbati integrū z noctes sequētes integra / fuerit i sepulchro. Et hoc vltimū modo tenet ecclesia. Et qd̄ / obijcūt de sanfione q^d media nocte tulit portas gage: hoc est q^d / christ^o surrexit nullo sciēte. Simile Mat. xxv. a. Media no- / cte clamor fact^o ē: ecce sponsus venit. Sed adhuc obijcūt. Co- / stat enī q^d mulieres sūmo diluculo venerūt ad monumētū: et / inuenerūt lapidē reuolutū: Ergo dñs iā surrexerat: ergo sur- / rexit ante diē. Sol. Sūmo diluculo venerūt mulieres. s. ve- / nire cōpserūt: z qñ puenērūt des erat. Tñ **Dare** dicit: Oro / iā sole: intellige. i. emittēte radios in hemispheriū nrm. Et fm / h^o fuit christ^o in limbo q̄draginta horis. Aug^o de pcor. euāg. / Oro iā sole. i. cū orbis ab oriētis parte iā illucesceret: qd̄ nō / fuit vltiq; nisi solis oriētis vicinitate. Eius enī vicinitate ē ille / fulgur q̄ nomie auroz solet appellari. Sequitur: c. **Por-** / **tātes secum. s. mulieres: quę parauerāt aromata zc.** / **Abystice:** Per monumētū significatur hic corpus dñicū: / ad qd̄ accedere nemo debet nisi vna sabbati: id ē habēs pacē / pectoris. Et valde diluculo. i. discussis tenebris vittorū / et / per lucē penitentię fugatis: portās aromata: id est bona ope- / ra et bonam famam. Qui aliter accedit: male accedit. Pro- / pter qd̄ dicit apostolus. j. Cor. xi. g. Probet seipsum homo / et sic de pane illo edat z de calice bibat: Qui enim manducat / indigne: iudicium sibi manducat z bibit. Bern. iij. d. In sudo- / re vultus tui vesceris pane tuo: id est tibi ad salutē dato. Itē / q^d mulieres valde diluculo venerunt: sermozē magnū querē- / di z inuentēdi dñm indicat. Esa. lv. a. Querite dñm dum in- / ueniri potest: inuocate eum dum prope est. Matth. vij. a. / Omnis qui querit inuenit: z q̄ petit accipit z pulsāti aperiet. / **Et inuenerūt lapidē reuolutū a monumēto.** / Beda. Angelus enim dñi descendit de cęlo z reuoluit lapidē: / Matth. vlt. a. Chryf. Post resurrectionem venit angelus. / **Et ingressę non**

Sto. Una sabbati zc.

Contra Joh. xx. d. / Modū accēdi ad pa- / trē meū. Sto. In cor / de tuo. Igitur non / fuit seruo: charitat^r. / Hic sumit charitas / p naturali dilectioē.

Dilucio. Chryf. / Quotidie seculū si- / nire videmus: tanq̄ / mali serui iam albe- / scit auroza et adhuc / dormimus. Roma. / xlij. d. Hora est iam / nos de sōno surgere.

Ward. / Joh. 2. 0.

Abystice

Et ingressę non

Euangelij scdm Lucam

Mentis. Quis dñs foramerū fuit veter. Gal. ij. d. Alio aut ego /ā nō ego. Jō aut duab⁹ noctib⁹ z vna die voluit i mor/ te manere: vt oñderet sua simpla morte /nfam duplicē esse de /struēdā. Osee. xij. d. Ero mors tua o mors. Blo. Bede. Die /tertia. j. Lucem sup simple mortis. Vozs enī dī lux: qz cau/ saluā nobi z respe/ ctu nre. Quē tm in /carne. i humana na/ tura est. Coue ne ad/ hereat aduerbitūm: qñ habuerit i carne / et nō in aia: Constat / enī q aia est senserit / tristitas z dolores. / Unde: Tristis ē aia / mea zc. Quē i corpe / quātū ad pēnā: z in / aia/ quātū ad culpā.

Matth. 28. b. / Marc. 16. b.

a Recordamini qñ locut⁹ est / b vobis: cū adhuc i galilea eēt / c dicēs: Quia oportet filiū ho/ minis tradi i man⁹ hoīm pctō / rū z crucifigi z die tñā resur/ gere: Et recordatē sūt vborū / e ei⁹. Et regressē a monumēto

a Recordamini zc. Angel⁹ ideo / monet mulieres recordari s⁹borū dñi: vt eū p̄sciuisse futura / cognoscāt / z verū deū credāt: z iō vera esse q̄ p̄dixit. s. se tra/ dendū iudicē z occidēdū z tertia die resurrecturū. Et per h̄ q / mulieres iuxta sepulch⁹ iubenē recordari s⁹borū dñi q̄ de sua / passiōe simul z resurrectiōe p̄dixerat: docemur q̄ inē myste/ ria passiōis sūt recolēda gaudia resurrectiōis: z ecōuerso: vt si / at quēdā mixtura luct⁹ z gaudiū. Ecclj. xi. c. In die bonoz ne / imemor sis maloz zc. Et b̄ ē: Recordamini qñ locut⁹ / est vobis. i. q̄ ple / q̄ vere / q̄ discretē. b. Cū adhuc i / galilea esset mortalis. c. Dicēs: qz oportet filiū ho / minis tradi i man⁹ hoīm pctōz z crucifigi z tertia / die resurgere. Dat. xx. c. Ecce aiechdim⁹ hierosolymā et / fili⁹ hoīs tradet p̄ncipib⁹ sacerdotū z scribis: z p̄demnabūt / eū morte z tradēt eū gentib⁹ ad illudēdū z flagellādū z cruci/ figendū z tertia die resurget. Jbi Chryf. Chriſt⁹ tūc illusus / ē: et nūc tradit chriſt⁹ ad illudēdū: Chriſt⁹ enī s⁹bū veritatē ē: / Et cū vides sc̄pturas p̄phaz z euāgelij z aploz traditas esse / in man⁹ falsoz sacerdotū z scribarū nō intelligis qz chriſt⁹ tra / dit⁹ ē p̄ncipib⁹ iniqs z scribis: Un̄ Chryf. iij. b. Fact⁹ sum / in derisū oī iplo. d. Et recordatē sūt s⁹borū ei⁹. Mora / qz mulieres stātes ad monumētū reducūt ad memoriā: nō so / lū quē p̄dixerat de passiōe: verū etiā de resurrectiōe. Hinc est / q̄ i sacrificio altaris qd̄ specialit̄ est rēp̄sentatio passiōis: sit / etiā mērio resurrectiōis z ascēsiōis. Unde ibi dī: Demores / passiōis necnō z resurrectiōis zc. e. Et regressē a monu / mēto nūciauerūt hęc oīa / q̄ viderāt z audierat ab angel. / f. Illis vndecim z ceteri oib⁹. Chryf. Euāgelista nō / priuat mulierē laude: nec verēcūdiā putat ab ea didicisse. Vo / luit aut dñs p̄ mulieres nūciare vris suā resurrectiōe: vt sic / a muliere ad vīz venit mors: ita nūc a muliere ad viros veni / at destructio mort⁹: ac p̄b mulierū opprobriū tolleret: et sic p̄ / amoris p̄uilegiū deletū est antiquū opprobriū. g. Erat / aut maria magdalene / soroz lacari et marthē: q̄ vixerat / pedes dñi vnguēto. s. vj. f. h. Et iohāna / vxor chuge / pcuratoris herodis. Et maria iacobi / minoris mater: / q̄ fuit vxor alphet: de q̄ habuit quattuoz filios. I. iacobū istū / q̄ dī iacob⁹ minor: nō etate sed vocatiōe: qz vocat⁹ postior / a dño: Sic z i monasterijs maiores dicunt⁹ / z digniora obti / nēt loca: nō fm etate: sed qz p̄mi claustrū intrauerāt. Itē ma / rime sc̄pturā fuit iste iacob⁹: q̄ et fraī dñi appellat⁹ ē: qz ei simi / lis: et qz cognat⁹ ei⁹: et qz fili⁹ ioseph adoptiu⁹. Alij tres fue / rūt: ioseph et simon z thade⁹. Blo. Maria iacobi minoris et / ioseph / soroz m̄ris dñi: vñ et iacob⁹ frater dñi dī. Sed vñ ve / nit istud / vñ nō p̄nuat sufficientē ex p̄missis: nisi aliqd̄ supple / as: Eadē rōne enī alī iacob⁹ fraī dñi diceret: qz p̄sobrin⁹ eius / fuit sic iste. Sol. Un̄ nō notat causā sufficientē s̄ efficiētē. Fuit / enī simillim⁹ i facte: vt dicit⁹: vñ dicit⁹ ē fraī dñi. Alia causa pa / tet in s̄p̄ expositiōe. k. Et ceterē q̄ cū eis erāt: q̄ di / cebāt ad aplos hęc. Hic habes q̄ plures fuerūt q̄ tres: / ecclesia tñ non rēp̄sentat nisi de tribus tñ. Utrū aut tres fue / rint dicte marie: nō sat certū habet. Nec ex eo qd̄ in marco / habet: Maria iacobi z salome: p̄dī haberi q̄ fuerūt tres: qz

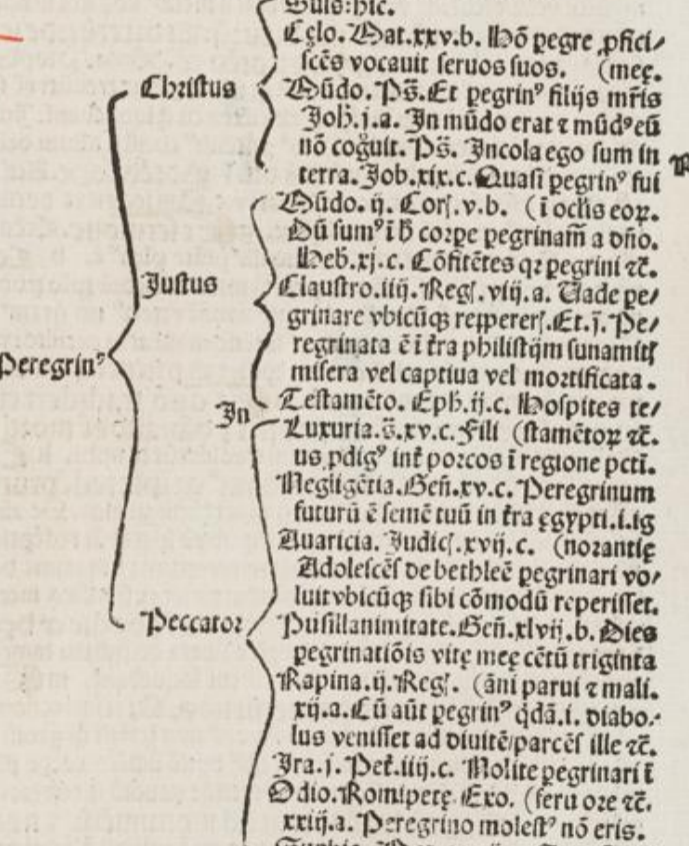
vna tñ est mater iacobi z filia salome. s. maria vxor alphet / que habuit quattuoz filios: sicut dicit⁹ est: nisi intelligas de ia / cobo maiore dicit⁹: qd̄ dicit⁹: maria iacobi: et sic alia erat mat / iacobi maioris: z alia filia salome. Jñt has tñ mulieres p̄mo / apparuit dñs marie magdalene: vt dicit⁹ Marc. xvj. b. Et h̄ / qnqz rōnibus. P̄ / mo: qz ardenti⁹ dili / gebat. Un̄. s. vj. g. / Dimissa sūt ei pctā / multa: quia dilexit / mltū. Scdo: vt ostē / deret q̄ p̄ saluandis / pctōib⁹ mortu⁹ est. / Dat. ix. b. Nō ve / ni vocare iustos sed / pctōres. Tertio: vt / ostenderet q̄ mere / trices p̄cedāt sapiētes i regno celoꝝ. Un̄ Dat. xxi. c. Anē / dico vobis qz publicani z meretrices p̄cedēt vos i regno dei. / Quarto: vt sicut mulier fuerat nūcia seu ministra nre p̄ditio / nis: ita esset nūcia nre redēptionis. Quinto: vt vbi abūdauit / peccatū / supabūderet z gra: Roma. v. d. Et hęc fuit p̄ma appa / ritione chriſti post resurrectiōe: ipsa die resurrectiōis: i qua / qnques apparuit. P̄mo marie magdalene: vt dicit⁹ est / Joh. xx. c. Scdo ipsi eidē cū alijs mulierib⁹ i via redētib⁹ / a sepulchro: Dat. vlt. b. Tertio petro. j. eodem. c. sed ne / scit vbi. Quarto duob⁹ discipulis euntib⁹ i emaus. j. eodē. / Quinto discipulis cōgregatis absqz thoma: Joh. xx. e. Jñstas / quinqz apparitiones rēp̄sentat sacerdos in missa quinqz se / vertēs ad populū. Sed tertia versio ē cū silērio: q̄ significat / apparitionē factā petro: que nescit vbi fuerit facta vel qñ vel / quō. Sexto apparuit octaua die resurrectiōis oibus discipu / lis p̄sente thoma: Joh. xx. f. Septimo ad mare tyberiadis / septē discipulis: Joh. vlt. a. Octauo apparuit vndecim disci / pulis in galilea: Dat. vlt. c. Nono in cenaculo in hierusalē / discipulis cōgnatib⁹: Marc. vlt. c. Act. j. a. Decimo mon / te oliueti qñ ascēdit. j. eodē. Act. j. a. Pluries apparuit dñs / ante ascēsiōe: sicut iacobo z q̄ngentis fratrib⁹. j. Cor. xv. a. / Et ioseph incarcerato: vt dicit⁹ qdam. Sed iste decem appa / ritiōes legunt expresse i euāgelij: et ideo maḡ autēticē sūt. / Et sic decies legit apparuisse post resurrectiōem: ita decima / die post ascēsiōe misit sp̄m sanctū: in quo mystice monstra / uit q̄ p̄ obseruantia decalogi ex hoibus erat restituēdus de / cimus ordo. Unde Matth. xx. c. Si vīs ad vitā ingredi ser / ma mandata. Hic autem non est tacendū q̄ dñs post mortē / non legit apparuisse aut locut⁹ fuisse matri sue. Quare hoc: / Et mortui mūdo carnalem affectū nō habēt ad parentes. / Deut. xxxij. a. Qui dixerit patri suo et m̄ri sue: nescio vos: / et fratrib⁹ ignoro illos: z nescierūt filios suos: bī custodierūt / eloquiū tuū. Sequit⁹: Et vīs sunt ante illos sicut / delyramētū verba ista. s. qm̄ dñs resurrexerit a morte: / quia contra naturalem philosophiā erat. Unde paulus co / rinthijs qui nō poterant credere q̄ mortui resurgerent / dicit / j. Cor. xv. e. Dicit aliq̄s: quō resurgent mortui aut quali cor / pore venient? Inſipientis tu: qd̄ feminas nō viuificat nisi pri / us mortaf. Sic est z hodie: quisquid dicit diuitib⁹ de contē / ptu mūdi: z ambitiosis de humilitate: luxuriosis de castitate / totū videt eis delyramētū. Ecclj. xxi. c. Audiuit luxuriosus / et displicebit ei: et proijcet illud post dorsum suum. m. Et / nō crediderūt illis: nec tñ discrediderūt. Qd̄ patet ex h̄ / q̄ petrus z iohānes audito hoc cucurrerūt ad monumentū: / in quo docemur nō cito debere credere cuiſbet: licet bona di / centi. j. Joh. iij. a. Carissimi nolite credere omni sp̄ritui: s̄ / p̄bate sp̄s si ex deo sunt. Ecclj. xxi. a. Qui cito credit: leuis / ē corde z minorabil. Seneca. Et omi z nulli credere: verū q̄ / vitiū est. Blo. Qz discipuli tarde credūt: nō tam illorū inſi / mitas q̄ n̄a fuit futura firmitas. Nā illis dubitātib⁹ resur / rectio mltis argumētis demonstrat⁹: q̄ dū legētes agnoscim⁹ / quid aliud q̄ de eorū dubitatiōe solidamur: Sūma est: quia / quāto resurrectio discipulis difficult⁹ ē credita: tāro firm⁹ est / probata: et ita fides

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including a large initial 'B' and various scriptural references.

pbata: et fra fides i nobis roborata. **a** Petr^o aut surgens currit ad monumētū: et iohānes cū eo / q̄ etiā p̄currit ei / i^o petro: s̄ posterior: itroiuit i monumētū. **U**bi Job. xx. a. Exiit ḡ petrus et ille al^o discipul^o et uenerit ad monumētū. Currebāt aut duo simul: et ille al^o discipul^o p̄currit citi^o petro: et uenit prius ad monumētū: et cū se inclinasset uidit lintheamina posita / s̄ tū itroiuit. **V**enit ḡ simon petrus sequens cū: et itroiuit i monumētū et uidit lintheamina: **T**ūc ḡ itroiuit ille al^o discipulus q̄ uenerat p̄us et uidit et credidit. **c** **E**t p̄cū bēs uidit lintheamina sola posita / s̄ ne corpe. **C**hry^s. Qd̄ erat signū resurrectiōis / nō trāspōitiōis. **d** **E**t abiit secū. **i. sol^o:** **e** **U**bi rās qd̄ factū fuerat: **E**t tūc credit q̄ apparuit ei dñs. **H**eda. **J**ohānes cōmēmorat q̄ ipse et petrus simul cucurrerūt / et q̄ petro itroiuit i monumētū et uidit lintheamina et sudariū / ipse iohānes se inclinās uidit lintheamina nec p̄or itroiuit. **S**ed intelligēdū est p̄mo petrus p̄cū bē uidisse q̄ lucas cōmēmorat / iohānes tacet: post hō igressū vt diligēt^{er} interiora dinosceret: igressū tñ ante q̄ iohānes intraret. **M**oralit^{er} **a** **P**etr^o surgens a corpe et ignauia. **E**ph. v. d. Surge q̄ dormis etc. **L**ant. iij. a. Surgā et circūibo ciuitatem etc. **b** **C**ucurrit ad monumētū. **S**ic currēdū est ad claustrū: **C**ōtra pigros. **H**iero^o ad paulinū. **F**estina q̄so te et h̄erēti i salo nauiculę funē magis p̄scinde q̄ solue. **e** **E**t p̄cū bēs uidit lintheamina sola. **S**ic aliq̄s in claustrō sine re religionis potest uideri solus habitus religionis. **j. Reg. xix. c.** **C**um uenissent nūcū qui querebāt dauid / inuentum est simulacrum sup lectū / et pelles pilosę caprar̄ ad caput ei^o. **S**equit^{ur}: **f** **E**t ecce duo ex illis. **D**icit aliq̄ q̄ vn^o istoz̄ fuit lucas et al^o cleophas: s̄ uirāde cā arrogāte de se tacet. **D**os ē enī septoz̄ib^o sacre scripturę p̄ humilitate noia sua subtrere. **U**bi iohānes d̄ se loquēs ait: **H**ic ē discipulus ille quē diligebat iesus. **A**mb. tñ diē in q̄dā epla q̄ al^o loci^o cleophas fuit āmaon. **S**ed h̄: **I**n p̄logo moralit^{er} **B**reg. **L**ucas diē duos iussit i emaus: vnū noiat. **I.** cleophas: se aut q̄ reliqu^o fuit nō noiat. **S**ed h̄ **E**xo. xxv. b. **D**uo circuli sūt i altero latere. **B**lo. **H**arc^o et lucas: qz̄ postea credēs discipuli apoz̄ facti sūt. **S**ol. **N**ec **B**reg^o diē q̄ lucas fuit al^o: s̄ fm̄ q̄ q̄ dā dicit. **g** **U**bi rās qd̄ factū resurrectiōis. **i** **I**n castellū quod erat i spacio stadioz̄ sexaginta ab hierlm̄ noie emaus. **A**lio noie d̄ nicopol^o. **U**bi **H**iero^o i epitaphio paulę **N**icopolim q̄ pri^o emaus vocabat: apud quā in fractiōe panis cognit^o ē dñs cleophas domū i ecclīā dedicauit. **D**icit aut stadiū a stado: qz̄ hercules gigas ille legif̄ tārū sub vno anhelitu cucurrisse et ibi stesisse. **E**ditinet aut stadiū cētū viginti q̄q̄ pass^o. **Q**d̄ pbat h̄ mō. **S**tadiū ē octaua ps miliarij / vt diē **H**eda. **D**istia rti^o hō passus mille p̄tinet: vn^o et nomē accepit. **E**t d̄: miliare dimidia leuca: vel vt alijs placet tria miliaria faciūt duas leucas. **O**ctaua hō ps mille ē cētū viginti q̄q̄. **U**bi patet q̄ stadiū cētū viginti q̄q̄ passus habet: et iō sexaginta stadia septē milia passū et q̄ngētos p̄tinet: **H**oc ē septē miliaria et dimidiū. **E**t h̄ cōgruit h̄ spaciū illis discipul^o. **I**ā enī trāstierāt sextū miliare: qz̄ certierāt de morte q̄ facta erat sexta die: trāstierāt et septimū miliare: qz̄ christū in sepulchro deuisse septia sabbati nō dubitabāt. **S**ed octauū miliare nōdū p̄fecerāt: qz̄ resurrectionē q̄ octaua die facta ē nōdū credebāt: imo adhuc ambigui erāt aliquantulū: tñ ad fidē resurrectiōis accedebāt. **U**bi **E**ccl̄s. xi. a. **D**a ptes septē necnō et octo. **i.** crede mortē et sepulturā: crede et resurrectionem. **A**postice / ostēdit h̄ distātia et uia ab ecclīa militate vsq̄ ad triū pbātē. **H**ierusalē enī uisio pacis interpretat^{ur}: et significat ecclīā triumphāre: ubi ille q̄ est uera pax uidet facie ad facie. **E**sa. xxxiiij. c. **R**egē in decore suo uidebūt. **i.** i deitate. **j.** **J**oh. iij. a. **S**cinus qm̄ cū apparuerit / similes ei erim^o: qm̄ uidebim^o eum sicuti est. **E**maus aut interpretat^{ur} ma^o festinās / v^o desiderij p̄silij: qd̄ h̄ cōperit ecclīe militati: **N**ā ipa ma^o est oim̄ fidelij q̄s generat p̄dicādo. **U**bi. **j.** **C**or. iij. d. **I**n christo iesu ego uos p̄ euāgelij ge-

nul. **I**te balneat bapticādo. **D**at. viij. d. **I**te docete oēs gētes etc. **I**te educat siue lactat iformādo et iustruēdo et p̄solādo. **j.** **C**or. iij. a. **T**anq̄ puulis i christo lac potū dedi uob nō escā. **I**te ipsa festinat ad patriā quātū p̄or. **L**eb. iij. c. **F**estinem^o ingredi in illā requiē. **D**icit aut emaus alio noie nicopol^o. **i.** ciuitas victorię. **C**uiritas ciuili uirtas. **A**ct. iij. f. **M**ultitudinis credētium erat cor vnū et aia vna. **E**t ideo victorię: qz̄ ois pugna vnanimi p̄gressa parit victoriā. **L**ant. vj. d. **Q**ue ē ista etc. **S**exaginta stadia ab emaus in hierlm̄ / significat p̄fectā et integrā obseruatiā mādatoz̄: p̄ quā q̄si p̄ uia necesse ē d̄ militate ecclīa ad triūphātē uenire. **U**bi **D**at. xix. c. **S**i uis ad uita ingredi etc. **P**s. **C**ū mādatoz̄ tuoz̄ cucurrit. **D**ic ḡ: **f** **E**t ecce: **E**uidētia boni exēpli significat. **D**at. v. b. **S**ic luceat lux uia etc. **g** **D**uo / charitate conūcti h̄ **E**xillis. **i.** christi discipul^o. **h** **U**bi rās qd̄ factū resurrectiōis. **i.** p̄nū: qd̄ est h̄ pigros q̄ tardāt facere p̄niam. **E**ccl̄i v. b. **N**ō tardes p̄uerti ad dñm etc. **S**equit^{ur}: **m** **E**t ipsi loq̄bant adiuice de his oib^o q̄ acciderāt i hierlm̄ de christo: nō de uanis v^o mal^o. **E**ph. iij. g. **D**is fmo mal^o nō p̄cedat ex ore uio etc. **E**t qz̄ isti loq̄bant de bonis et d̄ ipso: iō christ^o ipse apparuit eis. **U**bi sequit^{ur}: **n** **E**t factū ē dñi fabularent. **V**ulgare romanū est. **i.** dū loq̄rent adiuice. **o** **E**t secū querebāt: quō oia facta fuisset: et qd̄ possit esse qd̄ mulieres narrauerāt. **p** **E**t ipse iesus appropinquās / corporalit^{er} et spiritualit^{er}.

uia necesse ē d̄ militate ecclīa ad triūphātē uenire. **U**bi **D**at. xix. c. **S**i uis ad uita ingredi etc. **P**s. **C**ū mādatoz̄ tuoz̄ cucurrit. **D**ic ḡ: **f** **E**t ecce: **E**uidētia boni exēpli significat. **D**at. v. b. **S**ic luceat lux uia etc. **g** **D**uo / charitate conūcti h̄ **E**xillis. **i.** christi discipul^o. **h** **U**bi rās qd̄ factū resurrectiōis. **i.** p̄nū: qd̄ est h̄ pigros q̄ tardāt facere p̄niam. **E**ccl̄i v. b. **N**ō tardes p̄uerti ad dñm etc. **S**equit^{ur}: **m** **E**t ipsi loq̄bant adiuice de his oib^o q̄ acciderāt i hierlm̄ de christo: nō de uanis v^o mal^o. **E**ph. iij. g. **D**is fmo mal^o nō p̄cedat ex ore uio etc. **E**t qz̄ isti loq̄bant de bonis et d̄ ipso: iō christ^o ipse apparuit eis. **U**bi sequit^{ur}: **n** **E**t factū ē dñi fabularent. **V**ulgare romanū est. **i.** dū loq̄rent adiuice. **o** **E**t secū querebāt: quō oia facta fuisset: et qd̄ possit esse qd̄ mulieres narrauerāt. **p** **E**t ipse iesus appropinquās / corporalit^{er} et spiritualit^{er}.

emif de pecunia maledicta i sepulturā p̄grinoz̄. **S**ed de^o scit q̄s ē bon^o p̄grin^o. **S**equit^{ur}: **q** **U**bi rās qd̄ apparuit aut eis dñs p̄ duob^o. **i.** vt resurrectionē suā eis intinaret: et vt adipleret qd̄ p̄ miserat. **D**at. xvij. b. **U**bi sūt duo v^o tres i noie meo cōgregati: tbi sū in medio eoz̄. **I**n h̄ ḡ se ueracē ostēdit: et licet d̄ resurrectione ei^o h̄sitarēt: tñ diligebāt eū: iō uoluit i medio eoz̄ corpalit^{er} et cozpalē p̄sentia exhibere. **r** **D**culi aut illoz̄ iteriores et exte riores. **s** **T**enebāt / p̄ria dubitatiōe. **U**bi **B**reg^o. **S**ic ipsi int^o amabāt et tñ dubitabāt: sic ipse foris et p̄sens adest et q̄s sit nō ostē

dit. De se g loquentib' p'sentia exhibet: et de se dubitantib' specie cognitiōis aufert. Un sequit: a. Ne eū agnoscerēt. Beda. Nō veritate fallere: s' ipsis nō valētib' veritatē p'cipere. Ben. xix. dicit Bto. q' percussī sunt acrisia discipuli domini: sicut s'odomitē querentes domū loth. Sap. vii. c. Percussī sūt cecitate sicut illi in forib' iusti. Item

L

Et ait ad illos: q' sūt hi sermōnes quos p'feri ad iuicē ambulātes z estis tristes: Adorali. Duplex est tristitia. Una bona/de offē: so deo: alia mala/de dā no seculi. ij. Cor. vii. c. Quē s'm deū est tristitia penitentiā opaf. Et respondēs vni cui nomē cleophas Amb. Ali' vocabatur. amaon filius rufi. Alij dicit q' lucas ipse. Dixit ei: tu sol' p'grin' es i hierlm et nō cognouisti q' facta sūt i illa his diebus: Ita lege. Num' qd tu sol' es pegrinus zc. q. d. oēs alij nouerūt p' te. Et nota q' eolpso q' eū pegrinū putāt / ad l'ram / fallunt: mystice verū dicit: q' vere pegrin' erat a mētib' eoz qui in fide eius dubitabāt. Quib' ille dixit: q' Et dixerūt: de iesu nazareno q' fuit vir p'pha potēs zc. Beda. Prophe tā z magnū fatent' filii dei tacēt: vel q' nōdū p'fecte credūt: v' si credūt timēt tradi i man' iudoz / nesciētes cū q' loquebant. Iudoi iam denūciauerāt supliciu' oib' p'fētētib' christū filium dei: s' simpliciter dicebāt p'betā / nō filiu' dei. Potēs i ope. Act. j. a. Epit iesus facere z docere. Dat. v. c. Qui fecerit et docuerit sic: magn' vocabit i regno eoz. Et sermone. Eccl. vii. a. Q' qd voluerit faciet z sermo illi p'rate plen' ē. Lorā deo z oī pplo. Corā deo p'rectā intētiōē: corā p'lo p' bonā opatiōē. Breg'. Per b' qd egim' / laudē exteri' nō gram': Sic aut' sit op' in publico / quaten' intētiō maneat in occulto: vt de bono ope p'ximis exhibeam' exēplū / z tū p' itētiōē q' soli deo placere grim' sp' optem' secretū. Et quō tradidit eū summi sacerdotes z p'ncipes nri i dānationē mort'. Job. xviij. f. Bēs tua z pōtēfices tui tradiderūt te mihi. Et crucifixerūt eū: nos aut' sperabam' q' ipse redēptur' esset isrl'. Proverb. xij. b. Spes q' differt affligit aīaz. Se aut' ipsos quodāmodo temeritat' arguūt / q' ab eo sperabāt redēptiō nē quē mortuū viderāt / nec credebāt resurrecturū: z maxime dō lēt eū sine culpa occisū / quē inocētē nouerāt: et ex b' tristes incedebāt. Et nūc sup hęc oīa tertia die ē hodie q' hęc facta sūt. q. d. hodie deberet resurgere: iuxta qd p'dixit: ramen p'missā resurrectionē tacēt / timētes eū cui loquebant. m. S' z mulieres qdā ex nris terruerūt nos. Q' resurrectionē nōdū credebāt: iō de audita fama ei' pot' sunt territi q' gaudi' afferūt. Quē an' lucē fuerūt ad monumētū: z non inuēto corpe ei' venērūt dicētes se etiā visionē āgeloz vidisse / q' dicit eū viuere. Et abierūt qdā ex nris ad monumētū. s. petr' et iohānes. Sup singularit' d' de petro q' cucurrerit ad monumētū: h'c de duob' pluralit': et ita sūt. S' p' trū solūmodo p'mo cōmemorauit: q' p'mir' illi maria nūciauit: sicut specialit' dictū fuerat ei: Dicte discipul' ei' z petro: Dares. vlt. b. q' specialit' de eo dictū ē ne desperaret ex negatiōe. Et ita iuenerūt sic mulieres dixerūt: ipsū nō inuenerūt. Sequit: o. Et ipse dixit ad eos: O stulti. Esa. xxxij. b. Stultus fatuā loquet. Et. s. a. Lor' stultoz intelliget sapientiā.

ne eū agnoscerēt. Et ait ad illos: Qui sūt hi sermōnes quos p'feris ad iuicē ambulātes / z estis tristes: Et respōdēs vni cui nomē cleophas / dixit ei: Tu sol' pegrin' es i hierlm z nō cognouisti que facta sūt i illa his diebus: Quibus ille dixit: Quē: Et dixerūt: De iesu nazareno q' fuit vir p'pha potēs in ope et sermōe corā deo et oī pplo. Et quō tradidit eū summi sacerdotes z p'ncipes nri in dānationē mort': et crucifixerūt eū: Nos aut' sperabam' q' ipse esset redēpturus isrl'. Et nūc sup hęc oīa tertia dies est hodie q' hęc facta

Et tardi corde ad credendū. Eccl. v. c. Me tardes pueri ad dñm. Chrys. Qñ p'uenire mortē poterit q' nec aliū moriētē pōt videre: q' in oib' q' locuti sūt pp'he. Rab. Moyses israeliticos postes sanguie agni obfignauit: Exo. xij. d. Et Ezechiel. ix. b. dic idē signū i frōtib' d'ari. De

sūt. Sed z mulieres qdā ex nris terruerunt nos que ante lucē fuerūt ad monumētū: et nō inuēto corpe ei' venerunt dicētes se etiā visionē angelo rū vidisse: q' dicunt eū viuere. Et abierūt qdā ex nris ad monumētū: et ita inuenerūt sicut mulieres dixerūt: ipsum vero nō inuenerūt. Et ipse dixit ad eos: O stulti z tardi corde ad credendū in oib' q' locuti sunt prophete: Nonne hęc oportuit pati christum z ita intrare in glōriam suā: Et incipiēs a moysē z oib' prophet' / interpretabatur illis in oibus scriptur' q' de ipso erāt. Et appro-

duob' autē respōdit eos dñs. s. de stulticia z de pigritia. De stulticia qdē: quia scripturas q' plene p'nt nēt mysteriū passionis et resurrectionis dñi nō intellexerūt. Un ipse dñs incipiēs a lege z p'betis interpretat' ē eis scripturas. Audierūt aut' scripturas multoties: s' nōdū intellexerāt: et ideo respōdēbiles erāt: sic z multi alij qui multa audiunt z pauca intelligunt: et pauca faciūt. Un mirat' domn' Esa. xxxij. c. Ubi ē l'f' vbi ē verba legi ponderās: vbi ē doctor puloz: vbi stultiterati z multi docto

res: sed pauci ponderāt verba legis iusto pondere: Alii eni v' uerēt. Esa. xxvij. c. Ponā in pondere iudiciū: z iusticiā in mēfura. De pigritia s'o: q' mulierib' credere noluerūt: neq' bis q' a christo audierāt / v' i lege nouerāt nō poterant acquiescere. Sic ē modo fere i oib': q' z pauca sciūt: z illa pauca q' sciūt facere negligūt. Un Beda. Hic gemia nob' humilitati necessi tas iēbit: q' nec i scriptur' quātū oportet edoceri: nec ad impleda q' nouim' quātū decet sum' intēti. Mā si moyses z p'phete de christo locuti sūt: et eū p' passionē ad glōriā intraturū p' dixerūt: quō glōriat' se christianū esse q' neq' i scripturis q'lit ad christū p'nter inuestigat: neq' ad glōriā quā cū christo h'ie cupit p' passionē p'rigere desiderat: Seq' r' Nonne hęc oportuit pati christū z ita intrare i glōriā suā: Oportuit. i. oportuit fuit p' se. Primo p' suā humilitatē: q' glōria resurrectionis sic sibi meruit. Phil. ij. a. Christ' fact' ē obedies zc. Secōdo p' cōmunē oīm vtilitatē: q' p' mortē ei' sum' oēs recōciliat' deo. Roma. v. b. Qu' inimici essem' recōciliat' sum' deo p' mortē filij ei'. Tertio p' p'ctōz imanitātē / seu debitorū quātitatē: q' tanta erāt q' nō poterāt solui mior' p'do q' sanguine christi. j. Pet. j. c. Mō corruptibilib' zc. Quarto p' scripturaz idissolubilitatē q' h' p'dixerāt: nec solui p'sit. Esa. liij. c. Tanq' ouis ad occisiōē ducet. Quinto p' exēplū: vt. i. mors siue passio p' dei glōriā z p'imi vtilitatē nō timeret. Dat. x. d. Nolite timere eos q' occidūt corpus. Job. xij. b. Exēplū dedit vobis zc. Sexto vt ostēderet q' h' ē via ad patriam siue ad glōriam. s. passio z ignominia z miseria. Act. xij. d. Per multas tribulatiōes oportet zc. In glōriā suā. De fatu' sūt ig' qui putāt sine passiōe intrare i glōriā alienā. Un Dat. xx. c. cū matertera dñi pet'isset ab eo vt duo filij sui: et cognati dñi sederēt cū eo i regno gl'ie sup: r'ndit dñs eis: Me sciūt qd petat': potest' zc. Ibi Bto. Me dicit' / q' sedē gl'ie sup' quā nōdū meruist': delectat' culmē honor' / quos nōdū exercuit via laboris. Et incipiēs a moysē z oib' prophetis zc. Be. Blo. j. Veritas mel' opando q' audiendo intelligit. Chrys. Postq' scriptur' nō credit' / ab his q' extra f' dē sūt cogim' allicere: hoc z de' fecit. h'iere. ij. c. Trāsite ad insulas ceteri z videte: z i cedar mittite / z p'siderate v'ghemēt zc. Et appropinquet castello q' ibāt / z ipse se finxit longi' ire. i. p' dedit habitū lōgi' abeūt'. Et pulchre se finxit ab eis elōgādū corpe: q' ab eo erāt elōgati mēte. Un Breg'. Latē se exhibuit i corpe q' h' apud illos erat i mēte zc. Morat' aut' fictio vel fingere

Opportuit fuit christi pati

Abste fictio v[er]o fingere fragilitate. Ps. Ipe nouit figuram n[ost]ram. Ite sapiam. Ps. Qui finxit singillatim corda eor[um]. Eccl[esi]a. xiv. d. Est iust[us] q[ui] inclinat facie[m] z[er]o z[er]o fingit se si videre q[ui]d i[st]ratu[m] e[st]. Ite iusticia. Ps. Qui fingit dolore[m] in p[re]cepto. Item opus figuli. Roma. ix. d. M[un]d[us] d[icitu]r die figuratu[m] figulo z[er]o. Ite simulatione.

Sp[irit]us discipuli ne effugiet fictum: Sap. j. b. Dic aut[em] no[n] rat fictio iusticia z[er]o sa p[er]icia. Ad h[ec] h[ec] finxit se velle ire longi[us] vt iuitaret eu[m] ad ho[sp]itium: z[er]o iuitado me[re]ret: z[er]o p[er] merit[um] co gnosceret eu[m]. Simi le Marc[us]. vj. g. Et ca quarta vigilia no ctis venit i[st] ad eos ambulans supra ma re z[er]o volebat eos p[er] terire. Ibi Glo. Et ad horam p[er]turbati: sed p[er]tinuo libati p[er] liberati[on]is sue miraculu[m] superet: z[er]o ereptori suo g[ra]s maiorez referat. Ite Aug[ustinus] de p[er]cor. quattuor eu[an]g[el]i. Quod intellexit apli d[omi]n[u]m velle p[er]terire eos: nisi q[ui] in diuersu[m] ibat: q[ui]d ad elicie du[m] illu[m] clamore[m] valebat cui subueniri oportebat.

pinquauerunt castello quo ibant: et ipse se finxit longi[us] us ire. Et coegerunt illum dicentes: Mane nobiscum d[omi]n[e] q[ui]a aduersperascit: et in clinata est iam dies. Et in trauit cum illis. Et factum e[st] dum recumberet cum eis: ac cepit panem z[er]o b[enedixit] ac fre git et porrigebat illis. Et aper ti sunt oculi eorum: z[er]o cogno uerunt eum: et ipse euauit ex

s oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem: Nonne cor nostru[m] ardens erat in nobis dum lo quere[re] i[st]a z[er]o aperiret nobis i scripturas: Et surgentes ea dem hora regressi sunt in hie rusal[e]m. Et inuenerunt congre gatos vndecim: et eos qui cu[m] ipsis erant dicentes: q[ui] surre xit dominus vere z[er]o apparuit simoni. Et ipsi narra[re]bat que gesta erant in via: et quomo

tracta specie infirmi tati[m] me[is] eor[um] eleuare tur i gloria[m] resurrec tionis. An sequit[ur]: g Et dixerunt ad inuicem: iam certu[m] resurrexisset. b[enedixit] ne cor n[ost]r[u]m ard[er]e erat in nobis du[m] loqueret in via z[er]o apiret nobis scri pturas: Mora q[ui] hi duo discipuli non cognouerunt d[omi]n[u]m du plici de causa: q[ui]a. s. torpore a gemio fri gore. s. incredulitat[is] z[er]o timor[is]: Erat eni i

creduli z[er]o timidi. D[omi]n[u]s aut[em] aperies eis scripturas calida fecit cor da eor[um]: q[ui]a s[er]ua sacre scripture s[un]t carbones q[ui] i[n]flamant corda au dienti[u]m. Cant[us]. v. b. Via mea liq[ui]facta e[st] z[er]o. Ite Ps. Emitte s[er]ua suu[m] z[er]o liq[ui]faciet ea. Ite: Eloqui[u]m d[omi]n[i] i[n]flamauit eu[m]. Ite Ignitu[m] eloqui[u]m tuu[m]. Ite: Quid def tibi aut q[ui]d apponat tibi ad. i. s[er]ua linguam dolosa. Sagitte pot[er]it acure. i. p[re]dicatores q[ui] s[un]t sagitte p[er]nare: cu[m] carbonib[us] desolatorijs. i. cu[m] p[re]ceptis sacre scripture q[ui] s[un]t carbones igniti. Beda. Ex audito sermone cor p[er]us torpore incredulitat[is] z[er]o timoris frigidu[m] igne sp[irit]us e[st] accensu[m] vt iam sup[er]no desiderio ardeat z[er]o ad credendu[m] veritate[m] se exte[n]dat z[er]o. Et nota: q[ui]a e[st] multiplex ardor. Est eni charitat[is] ardor. s. xij. f. Ignis venit mittere in terra z[er]o q[ui]d volo z[er]o. Esa. vj. a. Seraphin. i. ard[er]e. Job. v. f. Jobanes erat lucerna ar dens. Ite naturalis dilectio. h[inc] Ps. Sagittas suas ard[er]e: tib[us] effect. i. i[st]is duob[us] effect. i. exposuit: hoc est extra fecit. Ite ira. Eccl[esi]a. xvij. b. Mone ardore[m] refrigerat ros: Ite tem pratio. Eccl[esi]a. xlij. c. Obuias ros. i. g[ra]a ab ardore v[er]hem[en]ti. Ite gehena. Deut[eronomio]. xxxij. c. Ignis succensus e[st] in furore meo z[er]o ardebit. Ite pena p[er] p[er]t[ur]bati. Ps. Cu[m] exarserit in breui ira ei: b[er]t[ur] z[er]o. Ite tribulatio. Eccl[esi]a. xvj. a. In synagoga peccatu[m] exardebit ignis ei[us] z[er]o. Esa. xxx. f. Ecce nome[n] d[omi]n[i] venit de lo gin[us]: ard[er]e furo[re] ei[us].

Et coegerunt illum: licet no[n] cognosceret. Greg[orius]. Hoc ex[em]plo colli gitur q[ui] p[er]grini ad hospitiu[m] no[n] solu[m] sunt vocati sed etia[m] trah[er]e di. Ite. xij. a. Hospitalitate[m] nolite obliuisci: per hanc enim placuerit q[ui]da[m] angelis hospite[m] recepit. Chrys[ostomus]. Propterea magna merces: q[ui]a nescies eos a[n]gelos e[ss]e hospite[m]: q[ui]a si sciuis set nil mirabile. Beda. Laicus si vnu[m] v[el] duos recipit hosp[ita]litate[m] p[re]ceptu[m] impleuit: Eps si o[mn]es no[n] recipit inhuman[us] e[st]. Sap. viij. c. de sodomis. Iuste partebant: etenim inderestabile hosp[ita]litate[m] instituerunt. Et. j. Q[ui] iuiti recipiebant hospites z[er]o.

Et inclinata e[st] iam dies. Dozalit. Eccl[esi]a. xvj. a. De meo creatoris tui in dieb[us] iuuetur tuq[ue]. Et. j. Anteq[ua]m tene b[re]scat z[er]o. Diere. vj. a. T[em]p[us] nobis q[ui]a declinauit dies z[er]o longio res facte s[un]t vmbre vesp[er]e. c. Et intrauit cu[m] illis: z[er]o factu[m] est du[m] recuberet cu[m] eis. Hoc s[un]t abbates q[ui] nunq[ua]m vel raro recubunt cu[m] monachis in refectorio. Eccl[esi]a. xxij. a. Rec tor[um] te posuerunt: noli extolli z[er]o.

Et accepit panem z[er]o b[enedixit] ac fregit et porrigebat illis. Mystice. Mora s[er]ua z[er]o ordine verbi. Panis e[st] verbu[m] dei. Ps. Et panis cor bois p[er]firmit. Pan[em] accepit iesus i[n] manu: q[ui] legem impleuit ope. Mat[thaeus]. v. b. No[n] veni soluere lege[m] sed adimplere. Deinde b[enedixit] orado: postea fregit exponedo: ad vltimu[m] porrigebat illis p[re]dicado. H[uius] ordin[em] debet tenere p[re]dicato[rum] z[er]o doctor: vt p[ri]mo accipiat panem addiscedo z[er]o faciedo. Eccl[esi]a. xvij. c. Ante iudiciu[m]. i. ante p[re]dicatio[n]e[m] vbi iudiciu[m] fit: para iusticia[m] tibi: et anteq[ua]m loq[ui]ris disc[er]e. Scdo orat z[er]o orare faciat: vt p[re]dicatio sua officiu[m] vel effect[u] habeat z[er]o abudet in eo. Ite. xvij. c. Da mihi fiducia[m] d[omi]n[e] rex deorum z[er]o vniuers[us] p[re]t[er]is: tribue sermo nem compositu[m] in ore meo in conspectu leonis. Col. iij. a. Dion[isio] instate vigilantes z[er]o. Ite. ij. T[est]al. iij. a. Fratres orate p[ro] nobis z[er]o. Tertio fragar. i. minutatim exponat: ita vt paruuli possint intelligere. j. Cor. iij. a. Tanq[ua]m paruulis in christo lac vobis potu[m] dedi no[n] escam. Thren. iij. a. Paruuli petierunt panem z[er]o. Post h[ec] pot[er]it p[re]dicare. Mat[thaeus]. xij. b. Accip tis q[ui]q[ue] panib[us] iesus b[enedixit] fregit z[er]o dedit discipulis suis. Sita faceret doctores: t[un]c addisceret auditores. An sequit[ur]: e

Et ap[er]ti sunt oculi eor[um] z[er]o cognouerunt eu[m]. Qu[ia] no[n] cogno uerunt i[n] expositio[n]e scripturaz[um]: cognouerunt ope ipso. i. i[n] fractio[n]e panis. Et p[er] h[uius] mystice significatu[m] est: q[ui]a no[n] auditores legi sed factores iustificabunt: Roma. ij. b. Jaco. j. d. Et veritas me llius ope q[ui] s[er]ua manifestat. An: A mada[m] tuis intellexi/agen dis. i. no[n] dixit madata tua intellexi. Eccl[esi]a. j. d. Fili p[er]cipiscens sapiam: serua iusticia[m] f. Et ipse euauit ex oculis eo

creduli z[er]o timidi. D[omi]n[u]s aut[em] aperies eis scripturas calida fecit cor da eor[um]: q[ui]a s[er]ua sacre scripture s[un]t carbones q[ui] i[n]flamant corda au dienti[u]m. Cant[us]. v. b. Via mea liq[ui]facta e[st] z[er]o. Ite Ps. Emitte s[er]ua suu[m] z[er]o liq[ui]faciet ea. Ite: Eloqui[u]m d[omi]n[i] i[n]flamauit eu[m]. Ite Ignitu[m] eloqui[u]m tuu[m]. Ite: Quid def tibi aut q[ui]d apponat tibi ad. i. s[er]ua linguam dolosa. Sagitte pot[er]it acure. i. p[re]dicatores q[ui] s[un]t sagitte p[er]nare: cu[m] carbonib[us] desolatorijs. i. cu[m] p[re]ceptis sacre scripture q[ui] s[un]t carbones igniti. Beda. Ex audito sermone cor p[er]us torpore incredulitat[is] z[er]o timoris frigidu[m] igne sp[irit]us e[st] accensu[m] vt iam sup[er]no desiderio ardeat z[er]o ad credendu[m] veritate[m] se exte[n]dat z[er]o. Et nota: q[ui]a e[st] multiplex ardor. Est eni charitat[is] ardor. s. xij. f. Ignis venit mittere in terra z[er]o q[ui]d volo z[er]o. Esa. vj. a. Seraphin. i. ard[er]e. Job. v. f. Jobanes erat lucerna ar dens. Ite naturalis dilectio. h[inc] Ps. Sagittas suas ard[er]e: tib[us] effect. i. i[st]is duob[us] effect. i. exposuit: hoc est extra fecit. Ite ira. Eccl[esi]a. xvij. b. Mone ardore[m] refrigerat ros: Ite tem pratio. Eccl[esi]a. xlij. c. Obuias ros. i. g[ra]a ab ardore v[er]hem[en]ti. Ite gehena. Deut[eronomio]. xxxij. c. Ignis succensus e[st] in furore meo z[er]o ardebit. Ite pena p[er] p[er]t[ur]bati. Ps. Cu[m] exarserit in breui ira ei: b[er]t[ur] z[er]o. Ite tribulatio. Eccl[esi]a. xvj. a. In synagoga peccatu[m] exardebit ignis ei[us] z[er]o. Esa. xxx. f. Ecce nome[n] d[omi]n[i] venit de lo gin[us]: ard[er]e furo[re] ei[us].

Et coegerunt illum: licet no[n] cognosceret. Greg[orius]. Hoc ex[em]plo colli gitur q[ui] p[er]grini ad hospitiu[m] no[n] solu[m] sunt vocati sed etia[m] trah[er]e di. Ite. xij. a. Hospitalitate[m] nolite obliuisci: per hanc enim placuerit q[ui]da[m] angelis hospite[m] recepit. Chrys[ostomus]. Propterea magna merces: q[ui]a nescies eos a[n]gelos e[ss]e hospite[m]: q[ui]a si sciuis set nil mirabile. Beda. Laicus si vnu[m] v[el] duos recipit hosp[ita]litate[m] p[re]ceptu[m] impleuit: Eps si o[mn]es no[n] recipit inhuman[us] e[st]. Sap. viij. c. de sodomis. Iuste partebant: etenim inderestabile hosp[ita]litate[m] instituerunt. Et. j. Q[ui] iuiti recipiebant hospites z[er]o.

Et inclinata e[st] iam dies. Dozalit. Eccl[esi]a. xvj. a. De meo creatoris tui in dieb[us] iuuetur tuq[ue]. Et. j. Anteq[ua]m tene b[re]scat z[er]o. Diere. vj. a. T[em]p[us] nobis q[ui]a declinauit dies z[er]o longio res facte s[un]t vmbre vesp[er]e. c. Et intrauit cu[m] illis: z[er]o factu[m] est du[m] recuberet cu[m] eis. Hoc s[un]t abbates q[ui] nunq[ua]m vel raro recubunt cu[m] monachis in refectorio. Eccl[esi]a. xxij. a. Rec tor[um] te posuerunt: noli extolli z[er]o.

Et accepit panem z[er]o b[enedixit] ac fregit et porrigebat illis. Mystice. Mora s[er]ua z[er]o ordine verbi. Panis e[st] verbu[m] dei. Ps. Et panis cor bois p[er]firmit. Pan[em] accepit iesus i[n] manu: q[ui] legem impleuit ope. Mat[thaeus]. v. b. No[n] veni soluere lege[m] sed adimplere. Deinde b[enedixit] orado: postea fregit exponedo: ad vltimu[m] porrigebat illis p[re]dicado. H[uius] ordin[em] debet tenere p[re]dicato[rum] z[er]o doctor: vt p[ri]mo accipiat panem addiscedo z[er]o faciedo. Eccl[esi]a. xvij. c. Ante iudiciu[m]. i. ante p[re]dicatio[n]e[m] vbi iudiciu[m] fit: para iusticia[m] tibi: et anteq[ua]m loq[ui]ris disc[er]e. Scdo orat z[er]o orare faciat: vt p[re]dicatio sua officiu[m] vel effect[u] habeat z[er]o abudet in eo. Ite. xvij. c. Da mihi fiducia[m] d[omi]n[e] rex deorum z[er]o vniuers[us] p[re]t[er]is: tribue sermo nem compositu[m] in ore meo in conspectu leonis. Col. iij. a. Dion[isio] instate vigilantes z[er]o. Ite. ij. T[est]al. iij. a. Fratres orate p[ro] nobis z[er]o. Tertio fragar. i. minutatim exponat: ita vt paruuli possint intelligere. j. Cor. iij. a. Tanq[ua]m paruulis in christo lac vobis potu[m] dedi no[n] escam. Thren. iij. a. Paruuli petierunt panem z[er]o. Post h[ec] pot[er]it p[re]dicare. Mat[thaeus]. xij. b. Accip tis q[ui]q[ue] panib[us] iesus b[enedixit] fregit z[er]o dedit discipulis suis. Sita faceret doctores: t[un]c addisceret auditores. An sequit[ur]: e

Et ap[er]ti sunt oculi eor[um] z[er]o cognouerunt eu[m]. Qu[ia] no[n] cogno uerunt i[n] expositio[n]e scripturaz[um]: cognouerunt ope ipso. i. i[n] fractio[n]e panis. Et p[er] h[uius] mystice significatu[m] est: q[ui]a no[n] auditores legi sed factores iustificabunt: Roma. ij. b. Jaco. j. d. Et veritas me llius ope q[ui] s[er]ua manifestat. An: A mada[m] tuis intellexi/agen dis. i. no[n] dixit madata tua intellexi. Eccl[esi]a. j. d. Fili p[er]cipiscens sapiam: serua iusticia[m] f. Et ipse euauit ex oculis eo

Ps. 147. Ps. 104. Ps. 118. Ps. 119.

Ardor: multiplex

Ps. 7.

Ps. 2.

Dozaliter

Sicut fragme[m] malipunic[is]

Euangelij scdm Lucam

Sicut fragmen malipuncti: ita genitue: id est predicatorum, Dum autem hec loquuntur stetit iesus in medio eorum. Matth. xvij. c. Ubi sunt duo vel tres in nomine meo congregati: ibi sum ego in medio eorum. Nota cum dominus intravit thomas non erat cum eis: quando autem duo discipuli invenerunt undecim congregatos: tunc erat cum illis. Intellige ergo thomam paulo ante exisse cum ipso si narrarent ea que gesta erant: et interim dominus alijs apparuit: et ipso recedente venit thomas: sicut dicit Job. xx. f. Clausis autem ianuis potuit dominus intrare cum haberet corpus glorificatum: quia erant corpora sanctorum post diem iudicij. Et dixit eis: Pax vobis. Chrysostomus. Pro Paulus primum dicit: Si vobis et pax. Christus. Eph. ij. c. Ipse est pax nostra. Dichotomus. v. b. Erat iste pax assuetudinis cum venerit in terram nostram. Eternitatis. Job. xlij. d. Pacem meam do vobis. Ps. Qui posuit fines tuos pacem. Ps. Factus est in pace locus eius. Ps. Pax dei que exuperat omnem sensum.

Ps. 147. Ps. 75.

Ps. 118.

Bona

Pax

Ps. 4.

Indifferens

Ps. 72.

Dala

do cognoverunt eum in fractione panis. Dum autem hec loquuntur stetit iesus in medio eorum: et dixit eis: Pax vobis: Ego sum: nolite timere. Conterriti vero et conterriti existimabant se spiritum videre. Et dixit eis: Quid turbati estis: et cogitationes ascendunt in corda vestra: Videte manus meas et pedes: quia ego ipse sum: Palpate et videte: quia spiritus carnem et ossa non habet: sicut me videtis habere. Nota qd pauci discipulorum adhuc credebant. s. petrus cui dominus apparuerat: et duo discipuli quibus apparuerat eundem in eam: alij nondum credebant: Ideo propter eorum conditionem poterat credere turbati: quoniam clausis ianuis corporaliter intraverat. Unde Beda. Credebant apostoli: sed tamen turbati primo: quia opinionem paucorum sententia maioris partis excludit. et quasi licet crederent: tamen quia plures turbabant quod crederent: non dicunt credidisse propter pauciores: sed fuisse turbati propter plures. Et dixit eis: quid turbati estis: et cogitationes ascendunt in corda vestra: Hinc dicitur: et ascendunt in corde ascendunt. Hinc autem a parte luminis descendunt: quia omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est descendens a parte luminis: Iaco. i. c. Pax et affectus meos erga vos et alios. Sic plati et doctores alij deberent ostendere propter opera sua et affectum suum. Sed non est necesse quod affectus omnium viderentur: et vnum opera multorum non viderent. Pax. xvij. a. Que dicitur facite: si enim autem opera eorum nolite facere. Alii. Videte manus et pedes. Sic boni manus proferat pro largitione habet. Pedes. i. affectus pro compassione. Ps. Foderunt manus meas et pedes meos: trena alij dano et cor humiliado. Hec sunt signa resurrectionis glis. Palpate et videte. Quidam non permittunt se palpares: sed sicut rostrum quod percutit leuatem se. Alij abscondunt se: quod forte non habent manus bonas. In spiritu carne et ossa non habet. Mystice. Ossa christi sunt plati: quod sustinet totum pondus ecclesie iuxta se. Job. ix. b. Sub quo curvant qui portant orbem. j. Regl. ij. b. Dominus sunt cardines terre et posuit super eos orbem. De his ossibus Thren. i. e. Ignem misit in ossibus meis et erudit me. Caro christi sunt subdit: quod portant a plati. Ps. Recordat' e quod caro sunt. Job. xix. d. Quare plequmini me sic de et carnibus meis saturamini: dicit christus hereticis et tyrannibus. Et. j. In carne mea videbo deum salvatorem meum. Non dicit in ossibus. Esa. xl. b. Videbit ois caro salutare dei. Sed et cum hoc dixisset

missis: s. solis dominus diebus coicaret. Postea restrictus est ad tres festiuitates. s. ut non coicaret nisi in natali et in pascha et in festo pentecostes. Quis autem restrictus ad vna sola festiuitate: sic fit typus bus nris/nescio. Pro illa generalis comunione que fiebat in primitiua ecclesia que signum erat pacis et fraternitatis dilectionis introductum est ofculu pacis: et ideo specialiter dicit: Pax dñi sit sp vobiscum. Ego sum. Exo. ij. d. et ego sum qui sum. Job. vij. g. Antequam abraam fieret ego sum. Itē vox et nota erat eis. Nolite timere. s. xij. d. Nolite timere pusillus grex: coplacuit enim patri vno dare vobis regnum. Et turbati vero et conterriti. Contra Job. xx. e. Gaudii sunt discipuli visio domini. Sol. Primo turbati sunt: sed postea gaudii. Unde Amb. Lucas historice singula persecutus: iohannes sine expectavit: h. serije. Et stimabant se spiritum non carnem: videre: spiritum. s. quem emiserat in passione assumpto aereo corpore. Non enim videbat eis quod vera caro que iacuit in sepulchro tam cito surrexisset. Simile Dat. xij. c. Videtes eum ambulare supra mare turbati sunt dicentes: quod pharasma est. Act. xij. c. Currans puella nunciavit petrum stare ad ostium. At illi dixerunt ad illam: infans. At illa magis affirmabat sic se habere. Illi autem dixerunt: Angelus eius est. Nota quod pauci discipulorum adhuc credebant. s. petrus cui dominus apparuerat: et duo discipuli quibus apparuerat eundem in eam: alij nondum credebant: Ideo propter eorum conditionem poterat credere turbati: quoniam clausis ianuis corporaliter intraverat. Unde Beda. Credebant apostoli: sed tamen turbati primo: quia opinionem paucorum sententia maioris partis excludit. et quasi licet crederent: tamen quia plures turbabant quod crederent: non dicunt credidisse propter pauciores: sed fuisse turbati propter plures. Et dixit eis: quid turbati estis: et cogitationes ascendunt in corda vestra: Hinc dicitur: et ascendunt in corde ascendunt. Hinc autem a parte luminis descendunt: quia omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est descendens a parte luminis: Iaco. i. c. Pax et affectus meos erga vos et alios. Sic plati et doctores alij deberent ostendere propter opera sua et affectum suum. Sed non est necesse quod affectus omnium viderentur: et vnum opera multorum non viderent. Pax. xvij. a. Que dicitur facite: si enim autem opera eorum nolite facere. Alii. Videte manus et pedes. Sic boni manus proferat pro largitione habet. Pedes. i. affectus pro compassione. Ps. Foderunt manus meas et pedes meos: trena alij dano et cor humiliado. Hec sunt signa resurrectionis glis. Palpate et videte. Quidam non permittunt se palpares: sed sicut rostrum quod percutit leuatem se. Alij abscondunt se: quod forte non habent manus bonas. In spiritu carne et ossa non habet. Mystice. Ossa christi sunt plati: quod sustinet totum pondus ecclesie iuxta se. Job. ix. b. Sub quo curvant qui portant orbem. j. Regl. ij. b. Dominus sunt cardines terre et posuit super eos orbem. De his ossibus Thren. i. e. Ignem misit in ossibus meis et erudit me. Caro christi sunt subdit: quod portant a plati. Ps. Recordat' e quod caro sunt. Job. xix. d. Quare plequmini me sic de et carnibus meis saturamini: dicit christus hereticis et tyrannibus. Et. j. In carne mea videbo deum salvatorem meum. Non dicit in ossibus. Esa. xl. b. Videbit ois caro salutare dei. Sed et cum hoc dixisset

Ps. 11.

Ps. 77.

Ps. 77.

Et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes:
 Tertio est quia corpus christi surrexit sine omni deformitate: non ergo fuerit cicatrices in eo. Sed hoc habendum est in mira- culis diuine potestatis: quod in corpore immortalis cicatrices ostendit mi- raculose. Quare autem dominus in corpore glorificato voluerit referua- re cicatrices: habent

Et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus pro gaudio dixit: Habetis hic aliquid quod manducetis. At illi obtulerunt

nis instruenda. Deinde ut patri pro nobis supplicans qualem ge- nus mortis pro homine protulerit semper ostendat. **Ps.** Respice in facie christi tui. Tertio ut sua morte redempti quod misericor- diter sint adiuti. propositis eiusdem mortis insinuet indicia. Sed postremo ut in iudicio quod iuste darentur impij denuncietur: osten- sa quam ab illis accepit cicatrice. **Zach.** xij. c. Aspicient ad me quem coheruerunt. **Et.** xij. c. Quid sunt plage istę etc. **Apoc.** i. b. Videbit eum ois oculus et qui est pupugerunt. Non ergo ex im- potetia curandi cicatrices seruauit: Sed ut (et est quanta causa) perpetuis victorię sue circumferat triumphum. **Amb.** addit sextam causam dicens: In quo non solum fidei firmat sed etiam deuotione acuit quod vulnera suscepta pro nobis celo inferre maluit / ut pa- tri nostre premita libertatē ostenderet. Nota quod dicitur in fine **blo.** Et perpetuis victorię sue circumferat triumphum: quod verbum vide- tur sumptum ab **Ambrosio**: qui elegans simile hoc ostendit. Accedit medicus ad militem vulneratum multiplici vulnere: ponit in optione eius quomodo velit sanari potius / an ita ut appareat sine omni deformatate cicatricum vestigia: an ita. s. ut oino delectant et nulla appareat. Si hoc inquit ponat in optio- ne militis strenui: puto quod ipse velit sanari cum apparentibus cicatricum vestigijs / et sine omni deformatate: ut ipsa cicatrix et vestigia probitatis eius sint indicia: Sic dominus ad ostendendam victo- riam suam. s. quod in cruce triumphauerat de diabolo / voluit referua- re cicatrices in corpore glorificato. Sequitur: **Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus pro gaudio dixit: habetis hic aliquid quod manducetis.** Bonum fuit nobis quod disci- puli ita duri fuerunt ad credendum resurrectionem. Nam si cito credi- disse: non ita probata fuisset. **Uñ Greg.** sup **Johannē.** Quod disci- puli tarde crediderunt: non tam illorum infirmitas quam nostra firmitas futura fuit. Nam illis dubitantibus / resurrectio multis argumentis monstrata. Prebuit enim se oculis videndum / manibus preterradum. **Uñ.** j. **Joh.** i. a. Quod vidimus oculis nostris quod perspeximus et manibus pretertauerunt de verbo vite. Et non solum videri et tangi vo- luit post resurrectionem: imo et presertim quod est probatio vere resur- rectionis. Legunt enim magi arte magica mortuos suscitasse: legunt ut facerent eos loqui et deambulare: sed non poterant face- re ut comederent. Manducauit autem dominus ante passionem cibum pro- suppleta inopia: pro passionem pro manifesta potetia. Nec tunc trahit cibum in nutrimentum sed presumptus est. Nam sicut terra arida aqua suscipit ad sui irrigationem: sic ante passionem dominus cibum comedit ad nature humane sustentationem. Et sicut radius so- lis naturali quadam potetia et virtute caloris aquam consumit: sic potentia deitatis cibum a christo post resurrectionem sumptum in comedendo desiccavit. Tradunt enim sancti quod in comedendo cibum desiccavit. Sicut ergo sol alit absorbet aquam / alit terra: quod ille potetia / ista indigetia: ita christus ante resurrectionem cibum supsit ex necessitate: post resurrectionem consumpsit propria potestate. **Aug.** xij. de ciuit. dei. ca. xxij. Non potestas et egestas edendi debet acerbissimi gloriose corporis aufere. **Et illi obtulerunt ei partem piscis assi et fauum mellis etc.** **Mystice.** Piscis assus est christus passus in fluctibus mundi sicut piscis in fluctibus maris tundi: igne passionis assatus in ara crucis. Ipse est et fa- uis mellis. Fauis enim est mel in virgine cera: et significat dei- tatem in carne incorrupta. Piscis assus fuit christus in passione: fauis mellis in resurrectione. Piscis assus igitur et fauum mellis

offerit christo: quod fide passionis et resurrectionis firmis tenet. Sed quod discipuli nondum plene solidati erant in fide: ideo partem piscis et non totum piscem offerunt domino. Per hanc etiam quod piscis assus et fauis mellis simul coniunguntur / significat quod illos qui hic tribulationibus pro nomine eius assant / locum dicitate eterne beatitudinis satiabit. **Pre-** piscis in viuario: sicut re- ligiosi in claustris: quod frequenter indiget aqua recenti. i. doctrina et lachrymis: alioquin moriuntur. **Esa.** l. b. Non flumina in sic- cū: et copulabuntur pisces sine aqua et morietur in siti. **Exo.** vij. d.

41. d. c. a.

Terfa est aqua in sanguine / et pisces qui erant in flumine mortui sunt. Pisces in mari vel in fluuio sunt homines in seculo: quod liberi sunt et vadunt quod volunt. **Abacuk.** j. a. Facies homines quasi pisces maris. **Barth.** xij. f. Simile est regnum celorum sagene missę in mare et ex omni genere piscium congregari. Sed piscium quidam sunt mundi frum legę: quidam immundi. **Leuit.** xj. b. Omne quod habet pennulas et squamas tam in mari quam in fluminibus et in stagnis comeditur: quicquid autem pennulas et squamas non habet eorum que mouent in aqua et viuunt / abominabile vobis execrandumque erit. Squama significat fidem et spiritum: quod sicut squama piscis pregit a lesione: et mundicie eius attestat / et antequam piscis comedat ab iis: ita fides et spes hominem pregitur a peccatione / et mundicia operant in mente. **Uñ Act.** xv. b. Fide purificans corda eorum. Et antequam homo incorporet christo pro gloria: euacuat fides et spes. **Uñ.** j. **Cor.** xij. c. Cum venerit quod perfectum est euacuabit quod ex parte est. i. cum dabit perfecta visio / euacuabit fides et spes. Pennula quoque quod facit piscem saltabilem ad celum / significat charitatem: que sola facit de- sideria sancta quibus saltat in paradisu. Et dicit **blo.** sup **Le-** uit. xj. quod omnes pisces qui habent pennulas / habent squamas: sed non e converso. Boni ergo sunt pisces squamosi et pennati: ma- li vero sunt oves alij. **Uñ** sunt pisces qui manducant ionam: et volunt de- uorare robora. Boni religiosi significant per piscem qui reddi- dit tributum pro christo et pro petro: quod ipsi suppleant in corpo- re suo que defunt passionum christi: Sic dicit apostolus de se / **Col.** j. d. Adimpleo ea que defunt passionum christi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia: cui factus sum ego minister. **Ps.** quod ois nostra passio vel tribulatio minor est: imo nulla respectu pas- sionis christi: neque est sufficiens ad gloriam: sicut dicit **Roma.** viij. d. Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam etc. Ideo bene dicitur: **At illi obtulerunt ei partem piscis assi:** id est seipsum super carbonibus charitatis et passionis assatos. De quibus dicit in **Ps.** Carbones succesi sunt ab eo. Sunt autem bo- ni etiam fauis mellis: qui licet tribulentur exteriori / dulcedine in- terne locustitatis / quam sperant reficiunt interiori. **Uñ** sponsa dicit **Can-** t. j. b. Nigra sum sed formosa. Nigra exteriori per estum tribulationum: formosa interiori per spem remunerationis et in- terne consolationis. Recte igitur post resurrectionem comedit pi- scem assum et fauum mellis: quia illos corpori suo vniuit in glo- ria / qui exteriori tribulantur et interiori gloriantur de ipsa tribula- tione quam pro christo sustinent. Sicut paulus. **ij.** **Cor.** xij. c. Li- benter gloriabor in infirmitatibus meis. Sequitur. **Et cum**

Ps. 17.

Secunda pars
manducaisset coram eis: quod passus est coram eis: et fa-
uis mellis dedit eis: Mystice: Reliquias pas-
 sionis sue: de quibus **Ps.** Reliquie cogitationis diem festum
 ager tibi. **Ps.** Quia sunt reliquie homini pacifico. **Joh.** vj. b. **Col-**
 ligite fragmenta ne pereat. **Ps.** In reliquijs tuis preparabis
 vultum eorum. **Ps.** Reliquie impiorum peribunt. i. libri. **Ps.** Di-
 miserunt reliquias suas paruulis suis. i. diuitias vel modicitate.
 Item nota quod dicit reliquias: ut saltem partem passionis chris-
 ti vel suorum imitemur. **Job.** vj. b. Cordis eius particula
 etc. **Col.** j. d. Adimpleo ea que defunt etc. **Et dixit ad eos:**
hec sunt verba: id est res verborum. Simile Esa. xxxix. b.
Non fuit verbum in domo quod non ostenderet eis etc. **g**
Que locutus sum ad vos cum adhuc essem vobis-
cum in eadem carne mortali: Nam et modo cum eis erat presens corporali.
Et **Quia necesse est**

Ps. 75.
 Ps. 36.
 Ps. 20.
 Ps. 16.

babu-
 top pa-
 100 pi-
 piscis
 s quod
 debet
 acerbis-
 gloriose
 corporis
 aufere.
 Et illi
 obtulerunt
 ei partem
 piscis assi
 et fauum
 mellis etc.
 Mystice.
 Piscis
 assus est
 christus
 passus in
 fluctibus
 mundi sicut
 piscis in
 fluctibus
 maris tundi:
 igne passio-
 nis assatus
 in ara crucis.
 Ipse est et
 fauis mellis.
 Fauis enim
 est mel in
 virgine cera:
 et significat
 deitatem in
 carne incor-
 rupta. Piscis
 assus fuit
 christus in
 passione:
 fauis mellis
 in resurrectio-
 ne. Piscis
 assus igitur
 et fauum
 mellis

Quasi necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. Matth. v. b. Anu tota et vnus apex non preteribit a lege donec oia fi...

Act. 17. 2.

Quasi necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me.

Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas et dixit eis: Quasi sic scriptum est et sic oportebat christum pati et resurre...

gere a mortuis die tertia: et res...

tes fuerunt. Un de eo qui episcopatu desiderat dicitur. i. Timoth. iij. b. Oportet illum testimonium habere bonum ab his qui foris sunt. ii. Cor. ij. d. Deo gratias qui semper triumphat nos in christo iesu et odore noticie sue manifestat per nos in omni loco: quia christi bon...

dicari in nomine eius penitentiam et remissionem peccatorum in deo gentes: incipientibus ab hierosolyma.

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto. Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

os sum deo. Ite debet non esse surdus per obedientiam. Prouer. xvij. b. Qui declinat aurem suam ne audiat legem: ois eius erit execrabilis. Ite non pro se sed pro alio debet testificari: alio...

Uos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos: vos autem sedete in ciuitate quoad usque induamini virtute ex alto.

Eduxit autem...

Vertical text in the right margin, including marginal notes and references to other parts of the text.

Lucam

per hoc q nullus ascendet in celum / nisi qui a peccato resur-
 xerit. Eph. v. d. Surge qui dormis et exurge a mortuis et
 illuminabit te christus. In bethania vero ascensus et bene-
 dicitur discipulos eduxit / ad significandū q nemo dignus est
 ascensione vel dei benedictione nisi fuerit in obedientia. Unde
 Phil. ij. a. **Et factus**
 factus ē obediēs rē.
 Et iō ascēsurus i cēlū
 eduxit discipulos in
 bethaniā / ut oīderet
 se ascendere. p̄t eos
 qui sūt in die obediē-
 tię. Sicut enī descen-
 dit ut sanaret inobe-
 dientes: ita ascendit
 ut secū traheret obe-
 dientes. Et nota qz
 sicut bethania in la-
 tere montis oliueti ē
 sita: sic ecclesia in la-
 tere christi fundata:

Explicit euāgelii s̄m Lucā:

qz de latere eius fluxerūt ecclesie fundamēta. i. duo p̄ncipalia
 sacramēta. s. eucharistię et baptismatis: quibus simpliciē na-
 scitur et ita nutritur. Christus autem mons oliueti / de cuius
 vertice: id est altitudine deitatis spiritualis unctio emanat:
 id est gratia spiritus sancti / suos etiam illuminat et eis pacem
 p̄stat: Ramus enī oliuę pacē designat. Illud qz non vacat
 a mysterio q bethania quādecim stadiis distat a hierusalē. Et
 p̄t esse triplex significatio / septē et octo. Possūt enī signifi-
 care nouū et vetus testamētū: vel vitā presentē et futurā: vel se-
 primā etatē et octauā. **Diē qz a / Eduxit autē eos. i. disci-**
 pulos. **hōras / ciuitatē.** Sic oportet exire de mūdo q hīc
 dei b̄ndictionē desiderat. **In bethaniā:** quę interpretat
 domus obediētię: quę in monte oliueti sita est: qz obediētia
 iuncta debet esse misericordię et paci: quę duo per oliuā desi-
 gnant. **Et eleuatis manib⁹ suis b̄ndixit eis:** cō-
 firmās eis quā prius dederat p̄tatem benedictiōis et virtutē.
Eccj. xxxvj. c. Da mercedē dñe sustinentib⁹ te / vt p̄betę tui
 i. p̄dicatores tui fideles inueniant in sua p̄dicatione: et exau-
 di oīones suoz tuoz / s̄m b̄ndictionē aaron da p̄lo tuo. **Mu-**
meri. vj. d. Sic b̄ndicētis filijs israel et dicētis: B̄ndicat tibi
 domin⁹ et custodiat te: oīdar dñs faciē suā tibi et misereat tui:
 p̄uertat dñs vultū suū ad te et det tibi pacē. **Ter dicit dñs:** qz
 oīs b̄ndictio a tota est trinitate. **Et factū est dñs b̄ndi-**
ceret illis: repēte recessit ab eis: et ferebat in celum:
 batulis nubib⁹ / non ab angelis / s̄ virtute p̄pria: tñ cum ange-
 lis comitātib⁹ ipsū et tubilātib⁹. **Enī p̄s. Ascēdit dñs in iu-**
bilatiōē / et dñs i voce tube. iij. Reg. ij. b. Ascēdit bellas per
 turbinē in celū. **Et ipsi adorātes regressi sūt i hie-**
rusalē: vbi p̄missionē p̄ris iussi sūt expectare s̄. **Cū gau-**
dio magno. Gaudebāt enī apli p̄t dñi sui glorificationē:
 p̄pter diaboli humiliationē: p̄pter iudeoz p̄fusionē: p̄pter ge-
 neris humani factā redemptionē: p̄pter angelicę ruine repa-
 rationē. **Nota qz discipuli secuti sunt dñm vsqz ad locū vnde**
ascēdit: et qz p̄cesserūt cū eo sequētes crucifixū: id ecclesia re-
 p̄sentās hāc eoz p̄cessionē / singulis dñicis dieb⁹ p̄fert in p̄-
 cessionē verillū crucis: ac si dicat: seq̄r crucifixū. **Ecce q̄re ve-**
pillū crucis p̄fert. Sed q̄re refert cū dñs cū discipulis suis nō
 redierit: Quia licet ascenderit in celum nec redierit dñs cum
 eis corpālē: tñ ipse idē ait: **Ego vobiscū sū vsqz ad p̄sumatio-**
nē seclī: **Matth. vlt. d.** **Et erāt sp̄ i tēplo laudātes**
et b̄ndicentes deū. **Veda.** Quia dñm p̄ triumphū resur-
 rectionis eglos vidēt penetrare. **Itē expectātes dñm p̄missionē.**
s. xj. e. **Et vos similes hoib⁹ expectātib⁹ dñm suū qñ reuer-**
sat a nuptijs. **Nota qz lucas a sacerdotio icēpit et i eodē t̄m-**
nar. i. i laude et b̄ndictione apostolorū: qd ad sacerdotiū per-
tinet: merito q̄ in figura aialū sortitus est formā vituli rē.

**Postilla domini Hugonis Cardinalis
super euāgelium s̄m Lucam explicat.**

Reuerēdissimi in christo patris et dñi dñi Hu-
gonis rē. Cardinalis in Postillam sup euāgelii
s̄m Johannem: Prologus.

Ego ex ore altissimi / p̄dij / p̄mogenita an-
 te omnē creaturā: Ego feci in celis vt oriret lu-
 men indeficiēs: et sicut nebula text omnē carnē.
 Ego in altissimis habito / et thron⁹ meus in co-
 lumna nubis. Verba sunt sapiētię. i. filij: **Eccj.**
xxij. a. **Ex** qbus materia et diuissio huius libri plenarie de-
 monstratur. In hoc siquidem libro agitur de duplici p̄cessio-
 ne: **Una** filij: altera creature / a p̄mo fōte omnīū. i. patre: et de
 reductione creature rationalis ad ipsum patrem per christū
 mediatorē: s̄m q̄ dicitur **Joh. xij. a.** **Nemo** venit ad patrē
 nisi per me. **Et merito:** sic enī p̄ueniebat: vt sicut per verbum
 pater omnia condiderat: ita per ipsum omnia restauraret: vt
 dicit **Aug⁹.** In p̄mo igitur q̄ dicit sapiētiā: **Ego** ex ore al-
 tissimi prodij: notatur filij generatio / et eiusdē a patre distin-
 ctio. **Per** p̄nomen enim p̄ime persone intelligit manifeste
 persona filij de se loquentis. **Per** hāc p̄positionē: ex / notat
 duo. i. distinctio p̄sonalis et identitas essentialis. **Cū** enī om-
 nis p̄positio sit transitiva / ex cōmuni natura p̄positiōis
 notatur distinctio p̄sonalis inter patrem et filium. **Sed** ite-
 rum quia hęc p̄positio: ex / notat habitudinē causę essentialis
 quę saluatur in causato: ex speciali natura huius p̄positi-
 tiōis: ex / notatur identitas essentialis inter patrem et filium.
Per os autem altissimi s̄m p̄p̄iam rationem intelligendi no-
 tat pater: penes quem residet auctoritas p̄ncipij: per quā
 ipse est ens a nullo et p̄ncipiū aliorum. **Hęc** per hoc ponitur
 ordo in trinitate: vt pater sit maior / filius minor / sp̄s sanctus
 minor: vt mentiti sunt nestorius et arrius: nisi forte ordo na-
 ture: sic dicit **Aug⁹.** **Qui** ordo non ponit gradus in personis
 s̄m essentialis: sed tñ ordinem personarū s̄m p̄p̄ietates per-
 sonales quibus persone adinuicem distinguunt: vt p̄sona pa-
 tris sit quę a nullo est et a qua alię: persona filij quę ab alio est
 et a qua alia: persona sp̄s sancti quę ē ab alia / et a qua nulla:
Et s̄m hunc ordinem p̄p̄ietatis dicitur pater altissimus: nec
 tñ filius vel sp̄s sanct⁹ inferior illo: sicut dicit **hilari⁹.** **Cui⁹**
 ratio talis est: quia in patre est p̄p̄ia notio notans dignitatē
 p̄ncipij: cui nulla p̄ correlatiōē respondet in filio vel sp̄s
 sancto p̄p̄ietas: quę notet inferioritatem. **Item** per hoc q̄
 ponitur tibi os cum verbo prodeūdi / cum dicitur: **Ego** ex ore
 prodij: notatur diuina natura prout est in patre: s̄m quam
 cōsideratiōē ipsa est p̄p̄ie effundens verbum quasi fons ri-
 uulum eiusdem nature. **Sic** enī probat **Anselmus** cōtra gre-
 gos in libro de processione sp̄s sancti: vnitatem essētię in tri-
 bus personis. i. per exemplum fōtis qui derivatur in riuum /
 et colligitur in lacum / et semper manet aqua eiusdem essētię
 vel nature: cum tñ non possit dici fons est riuulus vel lacus:
 vel riuulus est fons vel lacus: vel lacus est fons vel riuulus.
Et bene dicit: **Ex** ore prodij: nō ex natura vel essētia: quia
 verbi et sapiētię manifestatio p̄p̄ie est ab ore. **Per** prodij au-
 tem notat exitus verbi a patre. **Et** ita in hoc verbo: **Ego** ex
 ore altissimi prodij / notatur expresse p̄ima pars huius libri:
 in qua agitur de eterna generatione filij a patre. **Per** hoc qd
 sequitur: **Primogenita** ante omnē creaturā / notat quidā or-
 do: si tñ ordo debeat appellari inter verbi generationē eternā
 de patre et exitum creature a patre per verbum ab eterno ge-
 nitum. **Eternitas** enī in ratione mensurę prior est quo et tem-
 pore: sic dicit **Boeti⁹** in libro de consolatiōe. **Est** enī eternitas
 mensura sine principio et fine. **Quum** est mensura sine fine: nō
 sine principio. **Tempus** est mensura habens finem et princi-
 pium. **Et** sic considerata eternitas in ratione mensurę habet
 quēdam ordinem ad eū qd sua duratiōe includit et eū tem-
 pus. **Et** hīc ordo notatur per hoc nomen / **primogenita:** **Mon-**
enī dicitur q̄ notat ordinem filij procedentis ad creaturam
 procedētem: sed mensurę generatiōis filij ad mensuram tem-
 poralis processions creature a patre per verbum. **Et** hoc idē
 significat hęc p̄positio ante. **Nō** enī dicit ip̄s / sed eternitatis
 S B durationē. **Enī**